

حکومەتا هەریئما کوردستانی - عێراق

وەزارەتا پەروردەی

ریشهبەریا گشتی یا پروگرام و چاپەمەنییا

مهشقا کرداری کارهبا

بۆ پۆلا سییی پیشەسازی

هاتییە کرمانجیکرن ژلایی

إدریس محمد عبدالمجید   عبدالسلام مجید حاجی

پیڈاچوونا زانستی

پیڈاچوونا زمانی

ناظام قادر شهباز

عجیب عبدالله محی

سەرپەرشتى زانستى يىن چاپى: إدرييس محمد عبدالمجيد
سەرپەرشتى ھونەرى يىن چاپى:
تايپىرن و ديزاين: عدنان أحمد خالد
بەرگ: ئارى محسن أحمد

	سویچین کونترولکرن بو ماتورین کارهبي	
کرياري	ديتنه کا گشتى	گههاندن

گلهك جورين سويچان بو گههاندى زفريكا كارهبي و كونترولكرن لسر ماتورين کارهبي دهينه بكارئيان و دبنه دووجور:-

أ- سويچين گههاندى يىين دهستى ودهينه بكارئيان بـ گههاندى زفريكتين کارهبي وزج جورين پاراستنى بـ ئاميرين کارهبي پىك ناهيin.

ب- سويچين گههاندى بـ پاراستنا بـ خوه يىين جوراوجور (سویچين ئوتوماتيکي) دهينه بكارئيان بـ پاراستنا ئاميرين کارهبي ژ زىدەبۇونا بارى يان ژ كورت بۇونى يان ژى هەبۇونا تىكچونەكى د ئاميرى بكارهاتى دا .... هتد و ئەف جورين دى دياركەين گرنگترىن جورين بكارهاتىنه:-

۱- سويچى بېرەپى زفريكتى سى جەمسەر:-

أ- سويچى سەرهكى (Triple – Pole, Master - Switches) :-

بو گرتىن و فەكىرنا زفريكتين ماكينىنىن کارهبي بكار دهيت (ئەۋىن پىك دهين ژ گلهك ماتور و زفريكتين کارهبايى يىين ژىك جودا).

ب- بېرەپى زفريكتى (قاطع دورة) (Triple - Pole, On-Off switches)

بو فەكىن و گرتىن ژفريكتى دياركىرى ژ گلهك زفريكتين پىكھاتى يىين ماكينەكى كارهبايى بكار دهيت و پشتى سويچى سەرهكى دهيت و بو بىرينا د سنوري (30k.w و لېزىر پەستانى 500V) ۋولتان دا.

۲- سوچن پیچهوانکرنی یئ سچهمسه (مفتاح عاكس ثلاثة اقطاب) -:Triple – pole reversing switches

بو گرتن و ڦهکرنا زفريکين کارهبايي ب شيوهيهکي راستهوخو و بو گوهورينا ئاراستي زفرينا ماتوري د سنوري 30 k.w ل ڙير پهستانا نيزيکي v 500 ڦولтан دا) بكاردهيت.

۳- سوچن کوهوريني یئ سچهمسه (مفتاح تحويل ثلاثة اقطاب) -:Triple – pole, system selection switches

بو ههليبارتنا ئيکي ڙ ڙيدهرين وزهپيدانى بو ئاميرهکي مهزاختنى بكاردهيت يان ڙي بو گمهاندنا ئيکي ڙ هردoo ئاميرين مهزاختنى ب توريکا کارهبايي يا سچ رهوادهه و (دهيته بكارئينان د سنوري 300 k.w ڙير پهستانا v 500 ڦولтан دا).

۴- سوچن ستار دلتا (مفتاح ستار دلتا) -:star-delta switches

بو گمهاندنا ماتوريين سچ رهواده ل سهر شيوئي ستار پاشي دلتا بكاردهيت.

۵- سوچن ستار - دلتا یئ پیچهوانهکرنی (مفتاح ستار - دلتا عاكس)

-: Reversing star – delta switches

بو کاريپيدانا ماتوريين سچ رهواده ل سهر شيوئي ستار پاشي دلتا يانزى بو شيوهيهکي ڙ وان.

۶- سوچن جهمسه گوهور (مغير الاقطاب) :Pole – changing switches

بو کاريپيدانا ماتوريين سچ رهواده خويين دوو لهزاتي ئهۋىزى بگوهورينا هزمارا جهمسهرين ماتوري.

۷- سوچن جهمسه گوهور پیچهوانهکرنی (مغير الاقطاب عاكس)

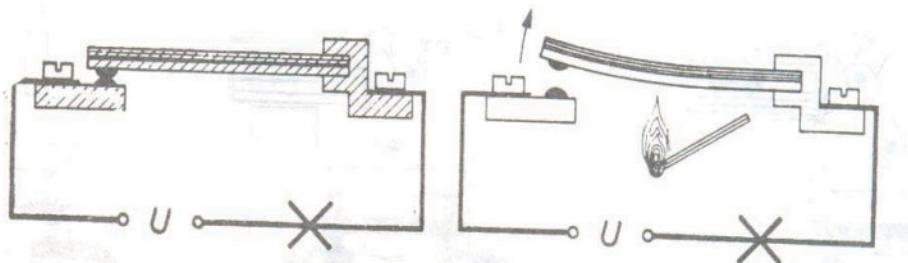
-:Reversing Pole - Changing Switches

بو گوهورينا ئاراستي ماتوريين سچ رهواده خويين دوو لهزاتى.

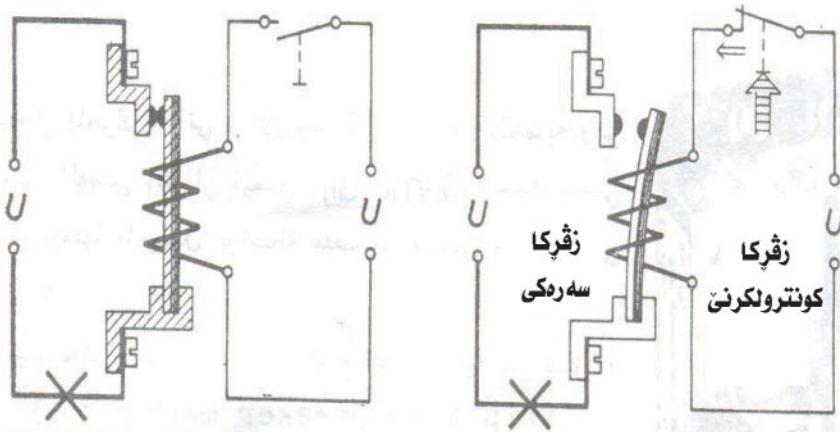
	ئاميرىن كارپىданان ماتورى خويى يى دوگمه دار (أوتوماتيكي)	
كرياري	وانه يه كا كرياري	گههاندن

-: Bi - metal (ثنائي المعدن) بره و ريله يى بن خوه جووت كانزايى

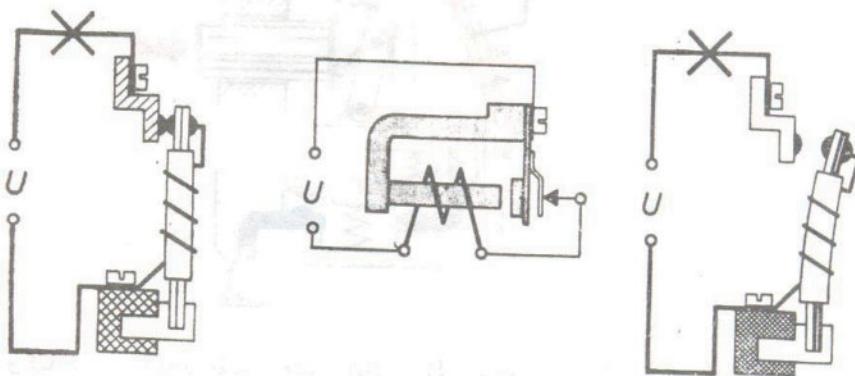
ئەندامى ژيڭ بەردىنى يى جووت كانزايى (ئەف ئەندامە ب پلا گەرماتىن ۋە گرىدایە ئەوا بلند بىت بېلندبۇونا تەزووين كاردىي) پىك دھىيت ژ دوو تىفارىزىن كانزايىن ژيگ جودا د ھەشكۈلىكى ژيڭ كىشانى دا لىدمىن گەرمىرنى. و د قى شىۋى بھىت دا دى بىنин كو تىفارىزا ژىرى درېزتر لىدھىت ژ ياسەرى پشتى گەرمىرنا وان و بقى چەندى ئەندامى گەهاندى دى ۋەچەمىيەت بەرەف سەرىقە و ب رۆلى خۇ دى خالىن گەهاندىن ۋەكەت.

ب بوراندىن تەزووين كارهېنى د كويلهكى گەرمى دا يىن پىچاى لىدور پارچەكا جووت كانزايى دى ئاميرى (برلى) يىن جووت كانزايى بىدەست مەقەھەت (Bi – mecal – Relays).

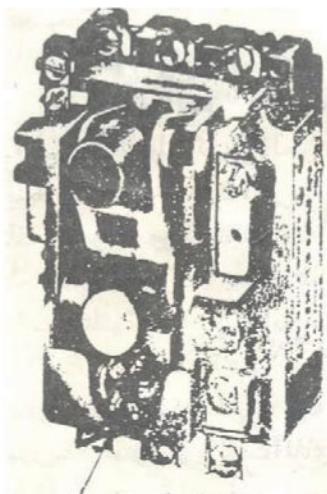
ئه گهر کویل ګهرمی بزېړکا سهړکي ټه بیت ژبه ر په یوهندیا ټه چه میانا جووٹ کانزایی (ټه کرنا خالین ګه هاندنی) ب چهندیا بوراندنا تهزووی دوی کویلی دا (وهدکی د شیوهی خواری) دا، ب فی چهندی دی بیته برپهړی کارهښی یې ګهرمی و بکار دهیت بو بېړینا زېړکا کارهښی ههر وهکی کاری برپهړی کاروموګانتیسی، بتني جوداهیا وان ئه وه کاری برپهړی ګهرمی هېیدی تره ژ برپهړی موګانتیسی.

	ئاميرى كارپىدا نا ماتورى ئوتوماتيكي يى دوگمەدار	
كىريارى	وانهيهكى كىريارى	گەهاندىن

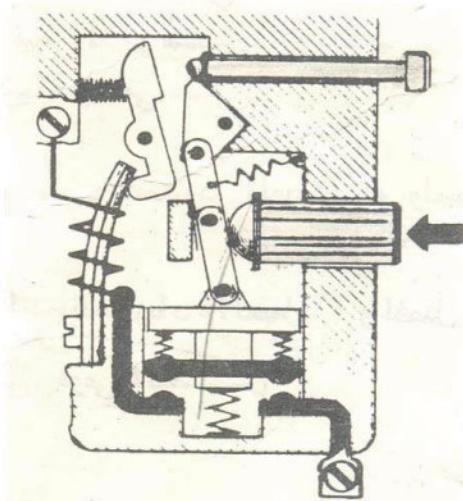
سویچین یاراستنی خوین نهندامن زیک به ردانی ین کاروموگناتیسی:-

سویچ (برهرا)، ئەو سویچە ئەمۇي ب شىوه يەكى ئۆتوماتىكى ژىئك بەردادى دېبىت دەمىن ئەو ماتۆرى ب ويچە گرىيەدە تەزۋوو يەكى براکىشىت يى زىيەدەتر ژ تەزۋوو يەن پېيدا يانزى لىدەمى بلند بۇونا پلا گەرماتىقى پىر ژ تەزۋوو يەن پېيدا، دېبىزنى بىرەپى پاراستىن يان ئامىرى كارپېيدانما ماتۆرى بى خۆه (ئۆتوماتىكى).

دېیژنې ئاميرى كارپىدا نا ماتورى بى خۆه
(ئوتوماتيک) ئاميرى بېرەرى پاراستنى،
ھەردهم ب هاريكاريا ئەندامى ژىك
(Bi – metal) بەردانى بى جووت كانزاي
كار دكمەت و دېيژنې بېرەرى كارهبايى بى
گەرمى و ھەروەسا ھندەك ژ وان كار
دکەن ب هاريكاريا كويلهكى موگناتىسى
كۈچلىك بى جووت كاروموگناتىسى و ئەف

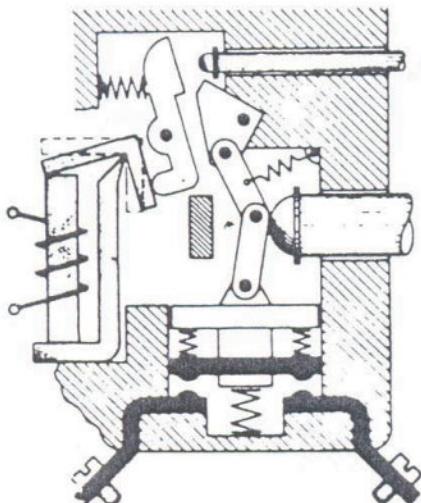
ھەمى سويچە پىك دەيىن ژ نوئىلەكا جوداكمەر كۈچلىك بۇ جارا دووئى
دووبارە ببىت بۇ گەھاندىنى، د ئاوايى ھەبوونا تىكچۈونەكى د زەرقەكا وى
يا كارهبايى دا، وەكى ديار د ۋى شىۋى خوارى دا.

ھەروەكى مە د سەرى دا گوتى ئەف جۆرىن سويچان دەيىنە دابەشكىن
بۇ دوو جۆران ژ وان، سويچىن گەرمى، و يىن دى كاروموگناتىسى.

کریاری	وانهیه کا کریاری	گههاندن
--------	------------------	---------

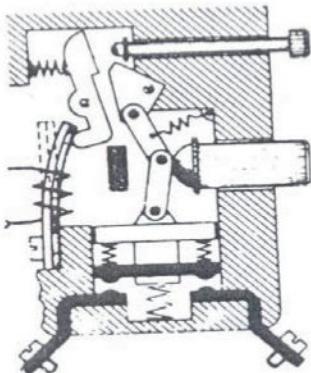
هر ئىك ژ وان دهیته دیارکرن د ئەقا خوارى دا:

سویچى پاراستنى خۆيى ئەندامى
ژىك بەردانا کاروموگناتىسى، د
بىئىزىنە فى جۆرى سویچىن پاراستنى
يىن ماتۆران سویچىن زفت كو
زفەركا کارهبايى ئىكسەر دېرىت ب
پەيدابونا پالھىزا کاروموگناتىسى د
كويلى دا. هەردهم ژىك بەردانا
کاروموگناتىسى يى رېكە كو دهیته
ژىك بەردان ئەگەر تەزوو بلندتر

لىهات ژ (۸ - ۱۶) جارىن تەزووبي سویچى يى رې پېدايى، يانزى دى
رېكھستنا وي د سنورى (۱۰) جارىن تەزووبي رې پېدايى ماتۆرى بىت،
لى ل دەمىن پويدانا كورت بۇونەكى د زفەركا کارهبايى دا يان يى ماتۆرى دا
چىدېبىت تەزوو هند بلند بېيت كو كفانەكى کارهبايى پەيدابكەت
(چەرسىكان) د سەر هندى را ئەگەر خالىن گەهاندى د فەكرى بن، و بۇ
پاراستنا فى سویچى ژ پىج بۇونى ژبهر وي كفانى کارهبايى فيۋزان ل
بەرى وي گرى دەدەن. و بەايى وان فيۋزان دهیته دیارکرن د كاغەزەكە
رېنماياندا يى هەۋپىچ دگەل بېرەرى پاراستنا ماتۆرى.

سویچ پاراستنا خوین ئەندامن ژیک بەردانى ب گەرماتىي:

باراپتەر حارا ئەف جۆرى سویچان پىك دھىن ژ جووت كانزايمىكى، لى ئەگەر ماتۆر بەھىتە باركىن پەر ژ شيانا وى ياناف لىنىاي، دى تەزووويەكى پەر ژ وى تەزووويە رېپېيداى راكىشىت. و ژ ئەنجامى ۋى زىدەبۇونى د تەزوويدا دى كويىل گەرمەتلىكىن ژ گەرم بۇونا رېپېيداى ب ۋى چەندى دى نەگەھىنەر

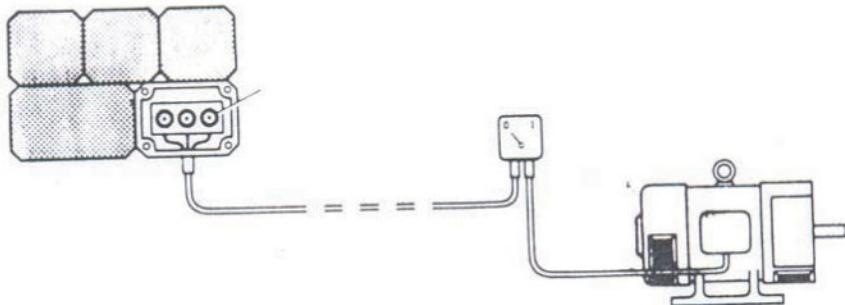
خەسپالە بن و چىدىبىت كويىل ھەمى تىڭ بچن. و سویچى پاراستنا ماتۆرا وان كويىلان دېپارىزىت ژ خەسپالە بۇونى. رىلەيىن حوت كانزاىيى يىين سەر بېرەرەق ب شىوهەكى لدويف ئىك دگەل كويىلان دھىنە گرىدان.

و ئەف رىلەيىن حوت كانزاىيى دھىتە چىكىن و دھىتە دەم كرن لدويف شيانا وى ماتۆرى دگەل گرىدائى، و دى چەمييەت و خالىن گەھاندىنى ژىك بەردەت د وى دەمى تەزوو دنافدا ژ رادى رېپېيداى زىدەتربىت. بقى چەندى دى ماتۆر ژ تۆرى جودابىت و ژ خەسپالە بۇونى ھىتە پاراستن. هندىكە دەمى ژىك بەردانا بېرەرى پاراستنى يە، چىدىبىت بەھىتە رېكخستن لېھى سنورىئىن پىدفى، و بۇ ۋى چەندى بورغىيەن رېكخستنى يىين تايىبەت ب ھندى ۋەھەنە.

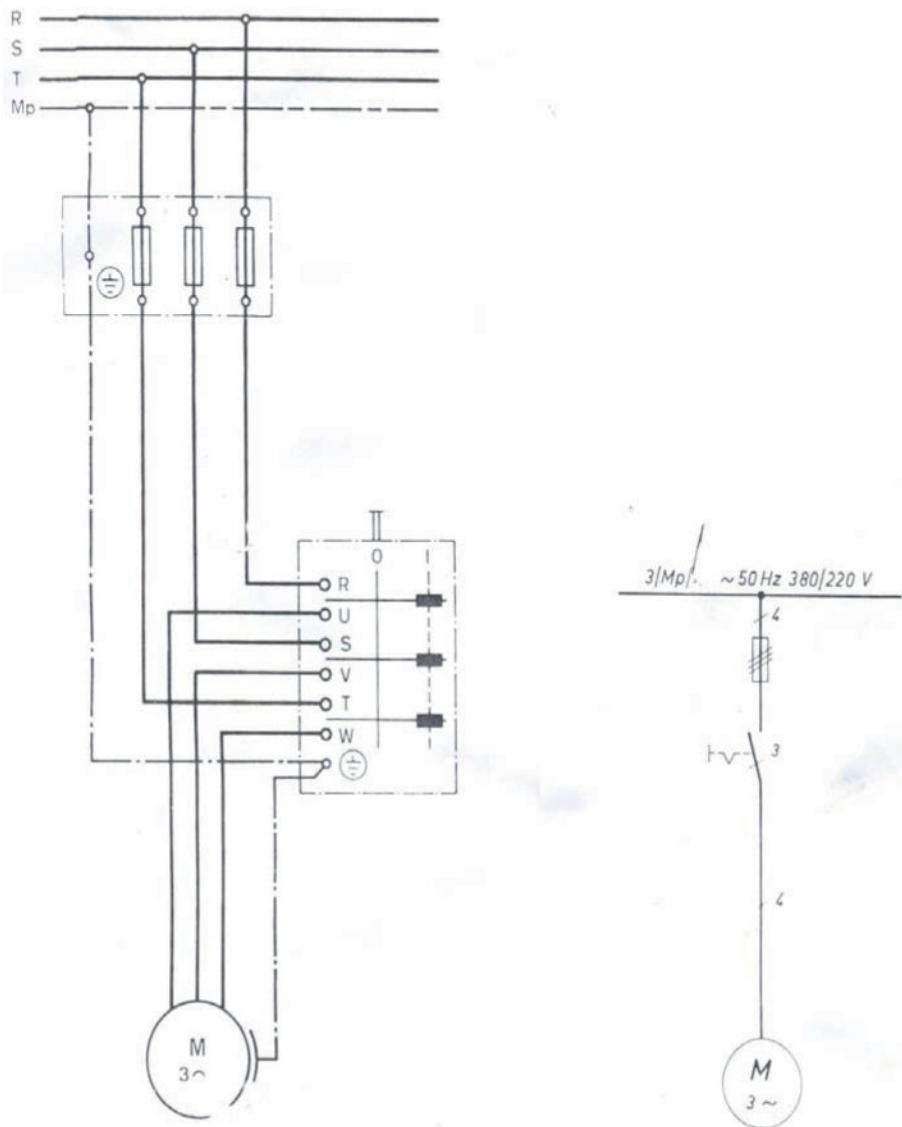
ياخوييايە كو ژىك بەردانا ب گەرماتىي ماتۆرى ژ زىدەبۇونا بارى دېپارىزىت و ژىك بەردانا كاروموگناناتىسى ژ كورت بۇونى. ژبهر ھندى ھەرجار سویچى پاراستنى يى پىكھاتى ژ ھەردوو جۆران دھىتە بكارئىنان.

	گریدانَا ماتۆرەکى سى رەوادە	
كرياري	وانهيهكَا كرياري	گەهاندىن

داخاز:- گریدانَا ماتۆرەکى سى رەوادە خۆيىن قەفەسقا سقورەي ب هارىكاريا سويچەكى بېرىزى زەپرۇكى يىن ئاسايىن دەستى يىن سى رەوادە ئەۋۇزى لدويف وينەيىن روونكىرى ل خوارى.

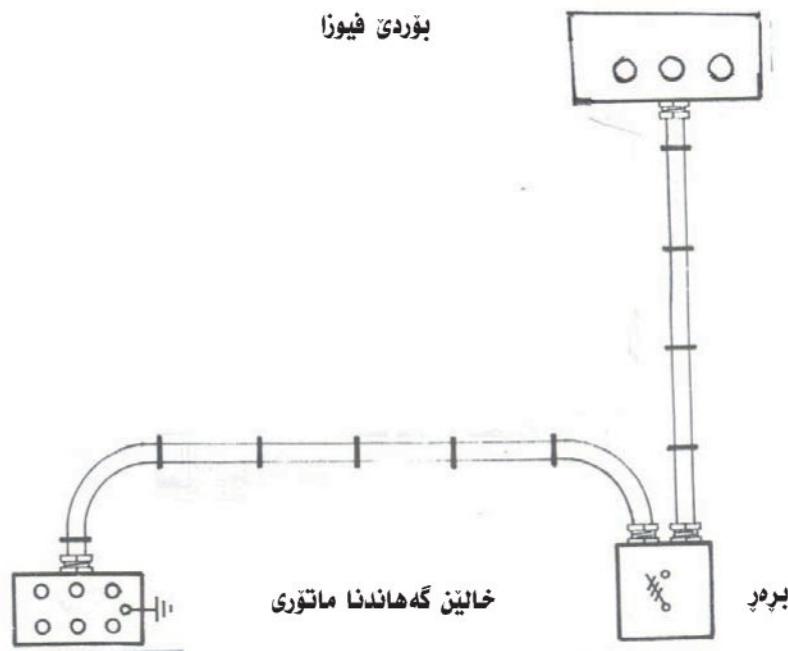
رىتىمايىن سلامەتىق (پاراستن):- ب هارىكاريا تىلا بى لايمەن. فيوزىئن گرېدای لېھرى سويچى ماتۆرى و تىلان د پارىزىت ژ كورت بۇونى (شورت) لى پاراستن ژ زىدەبۇونا بارى لقىرى ئەھاتىيە وەرگەرن.

ئەف راھىنانە دى ھېتە ئەنجامدان لە دويىش وىنەيىن كرييارى يى د لەپەرى
د دويىش دا.

	گریداندا ماتورهکى سى رەوادە	
كرياري	راھيئانهكا كرياري	گەهاندىن

ب ھاريكاريا كېيلى NYM يان YYY

كەرسىتىن پىىدەقى:-

كېيلى جۆرى NYM يان YYY بىن قەبارە $4 \times 2,5$ ملۇم^۲ درېڭىزى ۳

مەتر كلىبسىين پلاستىكى ژمارە (۱۰)

گلاند ژمارە (۴)

سويعچەكى برەرى زەرۇوكى سى رەوادە ژمار (۱)

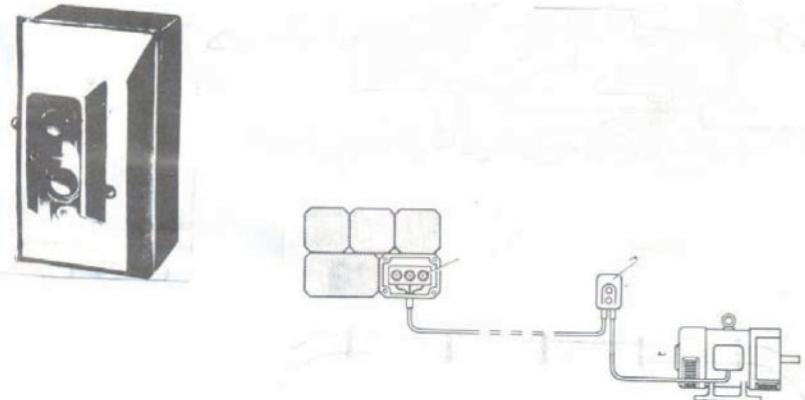
ژىيدەرەكى وزى بىن سى رەوادە دگەل تىيلا بى لايەن.

	گریدانا ماتۆرەکى سى رەوادە	
كىريارى	راھيئانەكا كىريارى	گەهاندىن

داخاز: گریدانا ماتۆرەكى سى رەوادە خۆيىن قەفەسقا سقورەتى ب ھارىكاريا

ئامىرى كارپىيدانا ماتۆرى يىن دوگىمەدارى ژىلەك بەردانى ب گەرماتىن.

پىنمایىن پاراستنى: ب ھارىكاريا تىيلا بى لايەن.

فيوزىن گرېداي بىزقىرىنىڭ فە ماتۆرى و تىلان ژ كورت بۇونى دېپارىزىن.

گەهاندىن گەرمى يى سى جەمسەر ماتۆرى دېپارىزىت ژ زىدەبۇونا بارى.

تىېتىنى:

۱- توخمىن پاراستنى (فيوز)، دەمى بىكارئىنانا وان بۇ پاراستنى ژ كورت

بۇونى پىىدەقىيە د دەستتېيىكى دا بەيىنە گرېدان ئانكۇ د بوردى دابەشكىرنى

دا داكو ھەمى ۋەگوھىزەران بېپارىزىن.

۲- توخمىن پاراستنى (فيوز) دەمى بىكارئىنانا وان بۇ پاراستنى ژ زىدەبۇونا

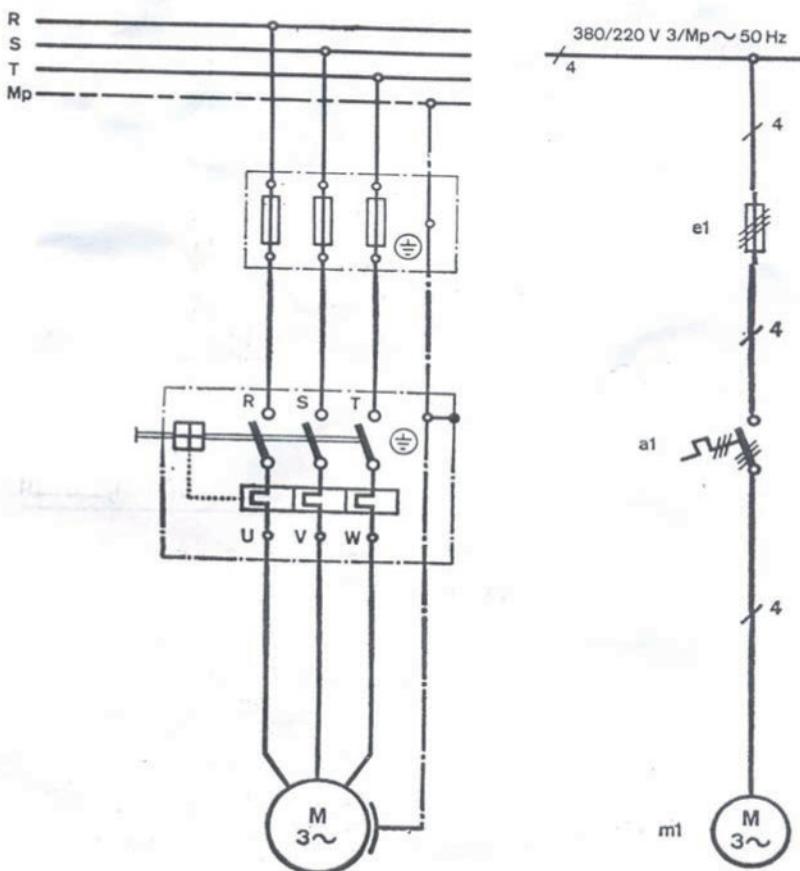
بارى، چىدېتىت د ھەر جەھەكى ب ۋەگوھىزەرانقە بەيىنە گرېدان ل بەرى

ماتۆرى.

۳- گەهاندىن گەرمى پىىدەقىيە بەيىتە پىكخىستان لىسەر بەھايى تەزووەتى ناف

لىنائى يىن ماتۆرى.

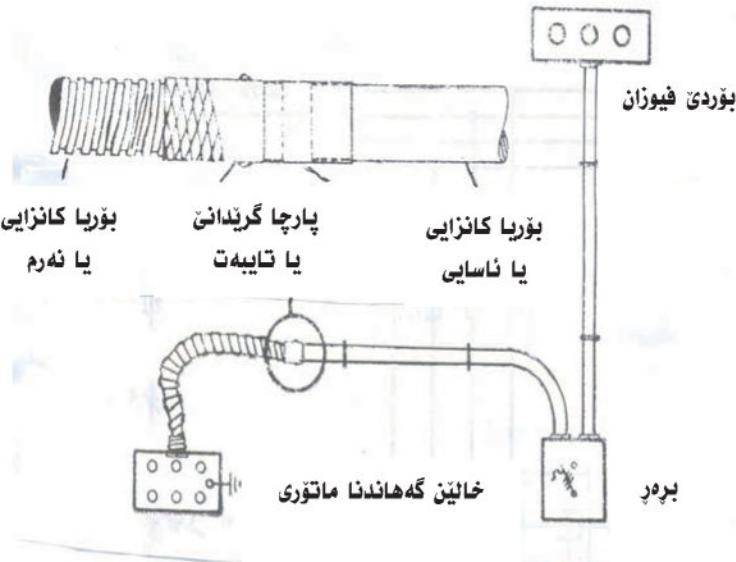
	گۈيىدانا ماتۆرەكى سى رەۋادە	
كىريارى	پاھىنەنەكا كىريارى	گەھاندىن

پاھىنەنە دى ھىتە ئەنجامدان لدویف وىنەيى كىريارى يى لاپەرى بەھىت.

	گریدانا ماتورهکن سن رهواده	
کرياري	پاهينانهکا کرياري	گههاندن

ب هاريکاريا تيلين کت دناف بوريهکا کانزايي دا دگهل پارچهکا بوريها کانزايي يا نهرم.

کههستين پيتفی:-

بوريهکا کانزايي فهباره ۲۰ ملم (۴/۲ ئينج) درېزى ۲ مەتر.

بوريهکا کانزاي يا نهرم ۲۰ ملم (۴/۲ ئينج) درېزى ۱ مەتر.

پارچهکا پيکفه گرييداني يا ئاسايى ژماره (۱).

پارچهکا گرييداني يا تاييهت ببوريا نەرمەن ژماره (۲).

چەك نت ژماره (۲)

بوشىن براصى ژماره (۴)

كلىپسىن کانزاي يان ژى بزمارىن ھوك ژماره (۴)

تىلا كت (PVC) (NYA) فهباره ۲.۵ ملم^۱ درېزى (۱۵) مەتر (چىتىرە چوار رەنگ بن)

ئاميرەكى كارپىيدانا ماتورى دوگمه دار خۆيىن گههاندنا گەرمى (ئوتوماتىكى) ژماره ۱.

ماتورهكى سى رهواده يىن ئاسايى ژماره (۱)

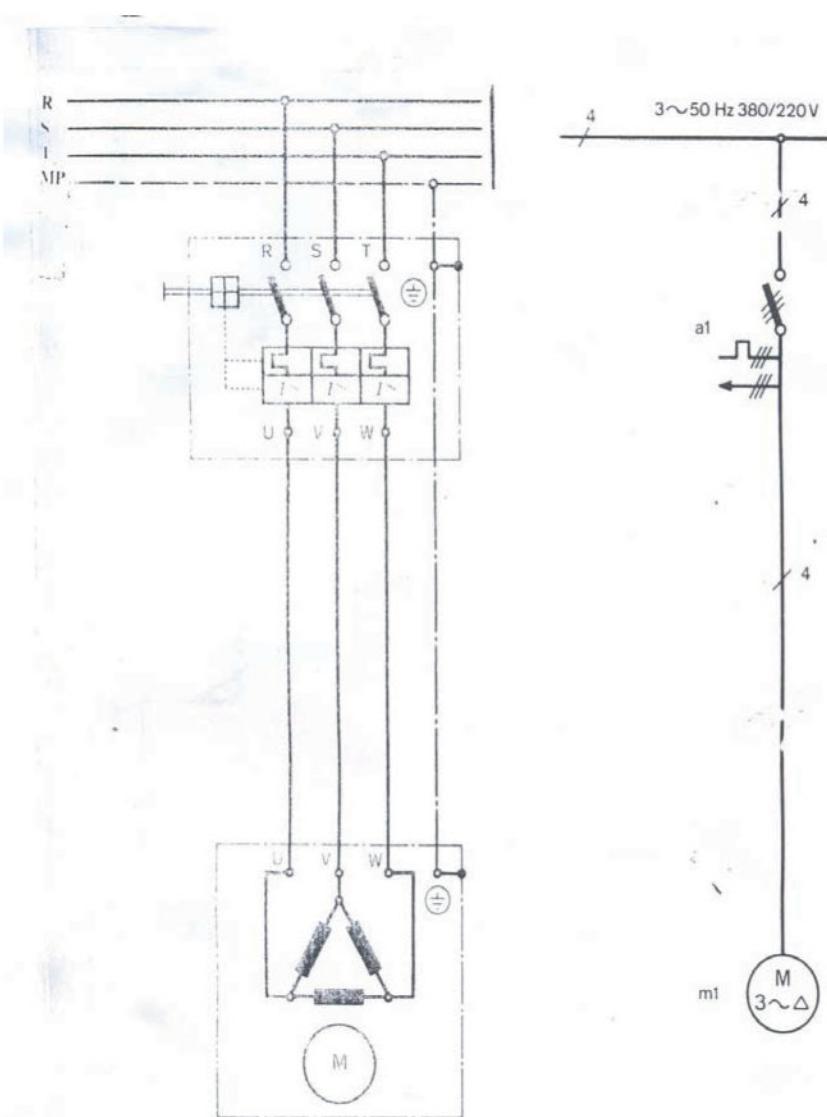
ژىددەرەكى سى رهواده دگهل تىلا بىن لايەن.

	گریدانا ماتۆرهکى سى رەوادە	
كرياري	پاهينانهكا كرياري	گەهاندن

داخاز: - گریدانا ماتۆرهکى سى رەوادە خۆيى قەفەسقا سفورەي ب هارىكاريا ئاميرەكى كارپىيدانا ماتۆرى بى خۆه (ئوتوماتيك) يى دوگمهدار خۆيى گەهاندىن گەرمى و موگناتىسى. بىرەرى پاراستنى د دەستپىكى دا دهيت گرېدان بۇ پاراستنا قەگوهىزدران ژ رويدانا كورت بۇونى، ژبهر وى چەندى پىدەۋىتى ب گرېدانا فيوزان لېھرى ناكەت. لى ئەگەر تەزووېي كورت بۇونى (Short Circuit Current) گەلەك يى بلند بىت (پتربيت ژ بەايى بېرىنە پىدىاي يى بېرەرى). ھينگى پىدەۋىتە فيوز بەيىنه گرېدان، و لدويفە رېنمايىتن بېرەرى.

تىبىنى: - ماتۆر ل سەر شىيۇ دەلتا دى ھېتە گرېدان دگەل تىبىن كرنا پەستانا تورى و جۆرى ماتۆرى.

	گریدانا ماتۆرهکى سى دەۋادە	
كىريارى	پاهىنەنەكى كىريارى	گەهاندىن

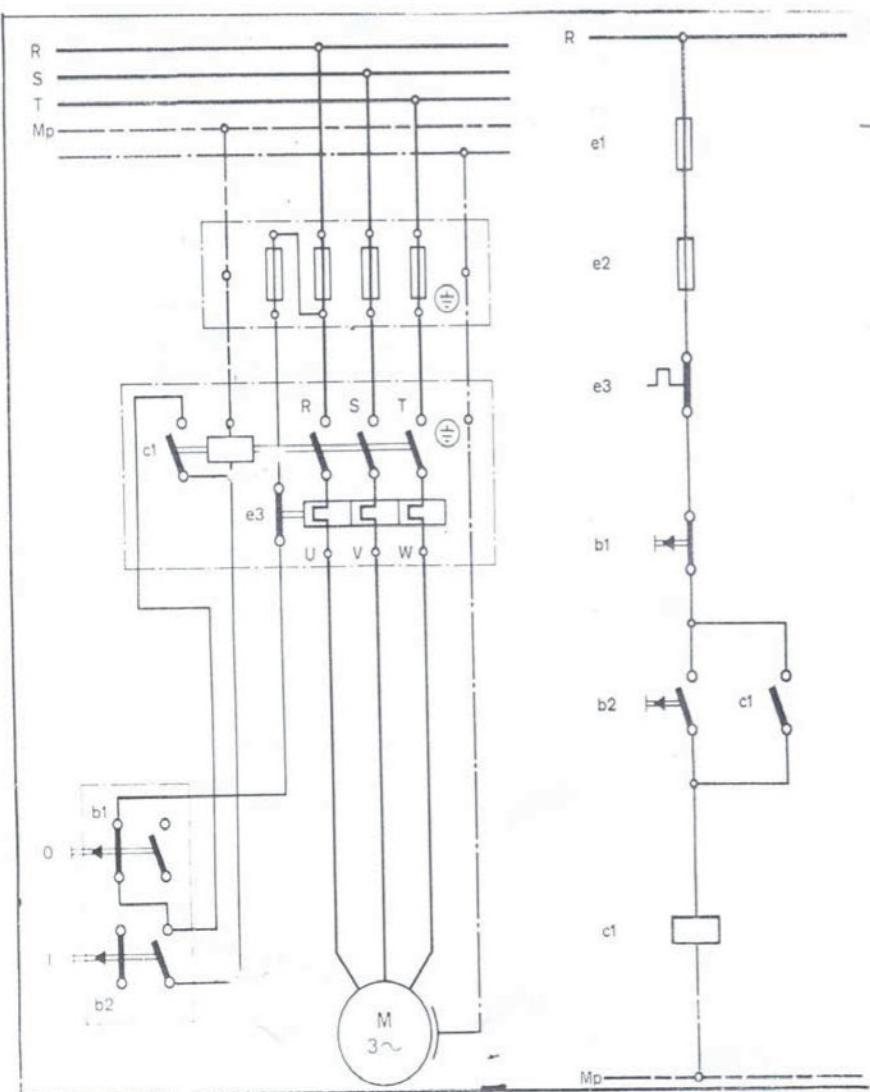
	گریدانا ماتۆرەکى سى پەوادە	
كرياري	راهينانا كرياري	گەهاندن

داخاز:- گریدانا ماتۆرەکى سى پەوادە خودىي قەفەسقا سفورە ب پىكا دوگمان (بوش بتن) گریدان و ۋەكىن (On - Off) گرتىيى (e1) ب كارى گرتنا زېركى ب شىوه يەكى خۆيى رادبىت و گەهاندىن گەرمى (e3) ب كارى پاراستنا ماتۆرى رادبىت، و د ئاوايىن بارى زىددە زېركا كونترول كرنى دېرىت رېئنمايىن پاراستنى (سلامەتىيى):- بهارىكاريا تىلا بى لايەن يانزى وەكى د قى هېلىكارى بھېت دا بتىلەكا پاراستنى يا جودا.

تىپىنى:-

- فيوزى كونترول كرنى گەھينەرەن زېركا كونترول كرنى دېرىزىت، ژېر وى چەندى قەبارى وى فيوزى يى گونجا يە دگەل قەبارى وان تىلائىن بۇ بكار دھېت.
- بۇ بېرىنا تەزووېيى كارەبى ب ئىك جارى، ژ زېركا كونترول كرنى ژى، دى فيوزى كونترول كرنى پشتى ئىكى ژ فيوزىن سەرەكى ھېتە گریدان.

گریدانسا ماتۆرهکى سى دەۋادە		
كىريارى	راھىننانا كىريارى	گەهاندىن

	کارپیّدانا ماتۆرى ب دوو رېکان (رمۇت كنترول)	
كرياري	راھينانا كرياري	گەهاندن

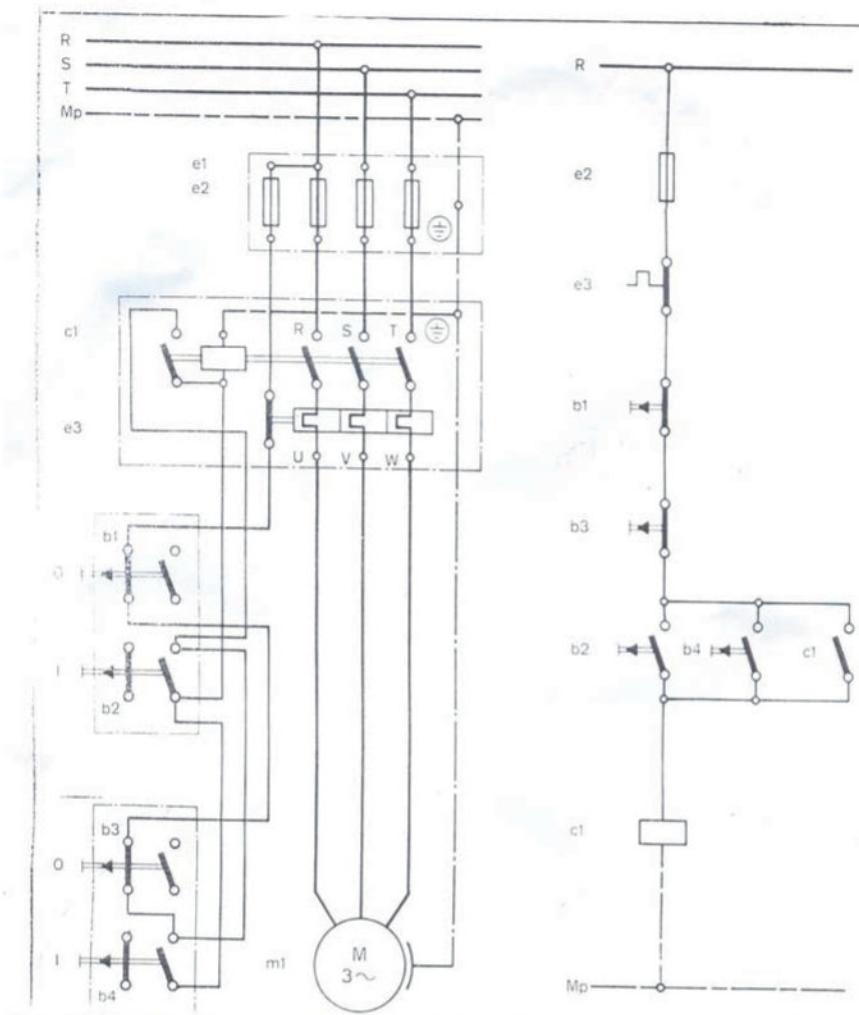
داخاز: - گەهاندنا ماتۆرى سى ۋەوادە بەاريكاريا گەھينەرین ھەوايى (Air Contactor) و کارپیّدانا وي ب دوو رېکان لدويف وينەي. ۋەكىن و گرتنا زەركە ماتۆرى دشياندaiيە ل دوو جەھان ب ھاريكاريا گەھينەرئ ھەوايى (C_1) دگەل گەهاندنا خۆيى.

گەهاندنا گەرمى (e_3) ماتۆرى دپارىزىيت ۋ بارى زىدە. پىنمايىن پاراستنى ب ھاريكاريا تىلا بى لايەن.

تىبىنى: - دوگمىن (بوش بتن) تايىبەت بۇ ۋەكىن ب شىوه يەكى لدويف ئىك دگەل دوگمىن گرتنى يىن ب ھەۋرىيکى دگەل ئىك گرىدای دھىنە گرىدان.

زىدەكىن جەپىن کارپیّدانا ماتۆرى دشياندaiيە ب زىدەكىن دوگمان كو ھەروەسا (ۋەكىن لدويف ئىك، و گرتن ب ھەۋرىيکى).

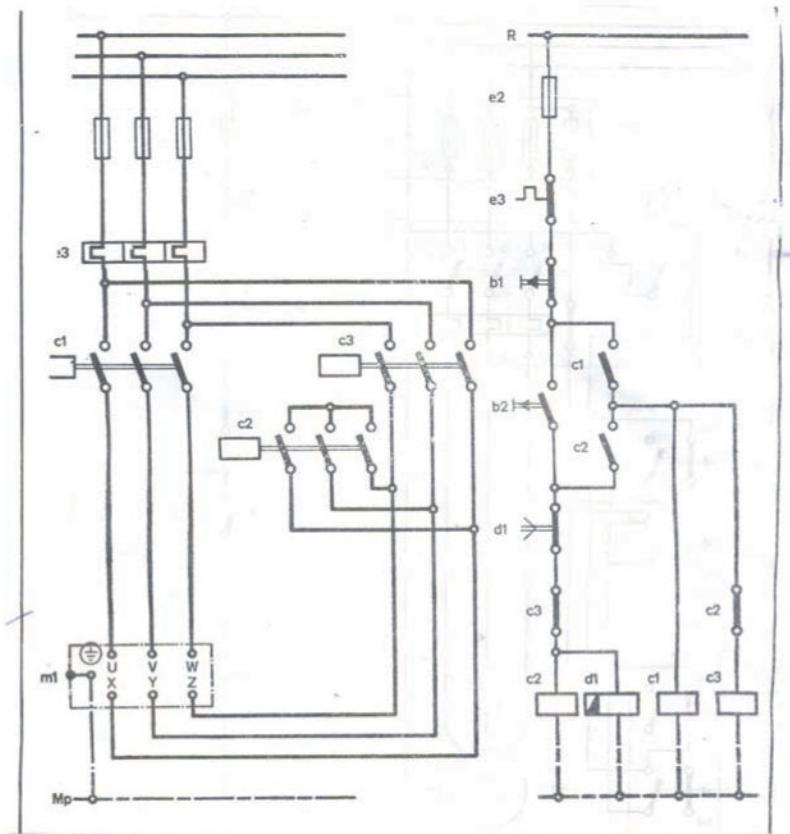
	کارپیّدانا ماتوری ب دوو ریکان (رموت کنترول)	
کریاري	راهینانا کریاري	گههاندن

	کارپیدانا ماتۆران ب شیوه‌یه کن ئوتوماتیکی ب هاریکاریا کونته‌کته ران (ستار - دلتا)	
کریاری	راهینانا کریاری	گەهاندن

داخاز: گەهاندندا ماتۆردکى پالدر (ترومپا) لسەر شیوی سtar - دلتا گەهاندن ب هاریکاریا گەھینەرین ھەوايى (Air Contactors). كوهۇرىن ژ ستار بۇ دلتا پىدفيه ئوتوماتیکی بىت ب هاریکاریا رېلەمى دەمدانى (d1).

رېنمايىن پاراستنى ب هاریکاریا تىلا بى لايەن (MP).

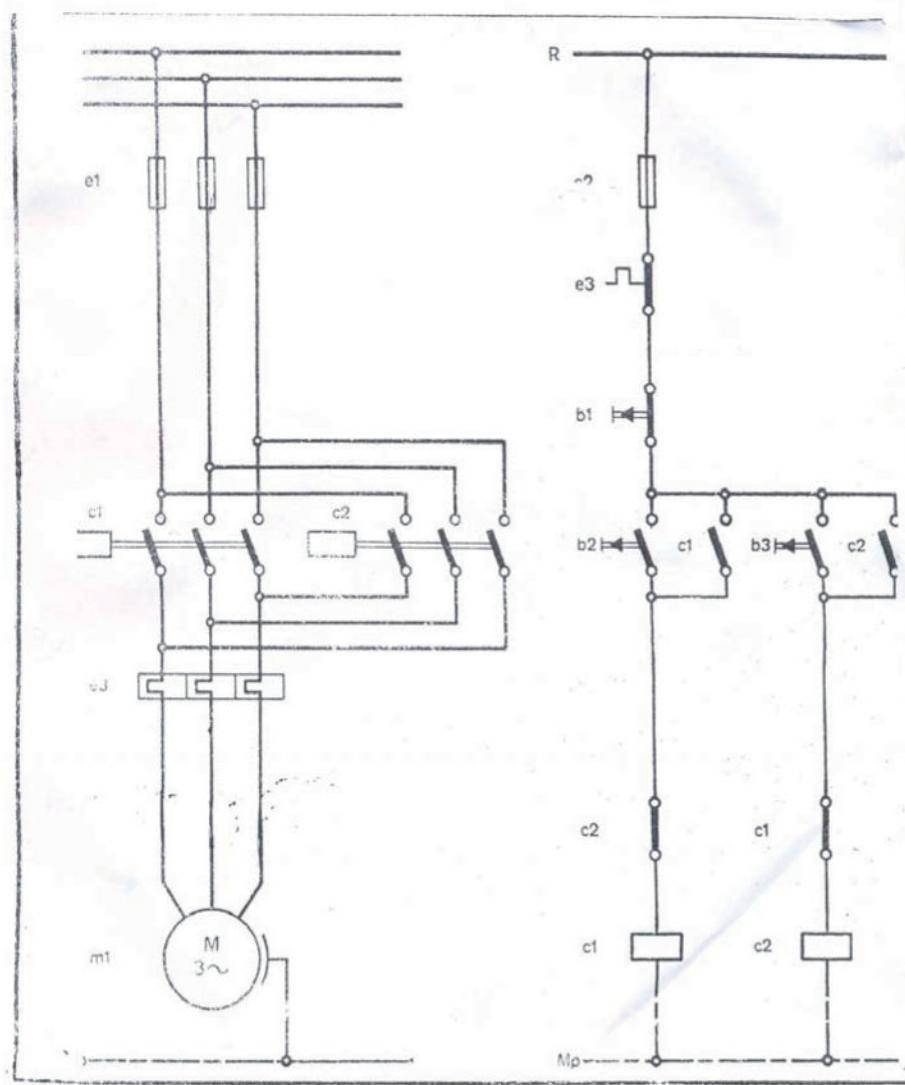

	کارپیّدانا ماتۆران ب شیوه‌یه کن ئوتوماتیکی ب هاریکاریا کونته کتە ران (پیچه وانه کرنا زفرينى)	
کرياري	راهينانا كرياري	گەهاندن

داخاز:- پیچه وانکرنا زفرينا ماتۆرى (M_1) ماتۆر يى ب بورييىقە گەهانديه ب رېكا پارستنا گەرمى دژى زىدەبۇونا تەزۋووى. كوهۇرینا لهزاتىي ب گشاشتنا كابكى (Off). د وى دەمىن كابكى (Off) دەيتىن، پاشى گشاشتنى، ل سەر (b_2) دى كويلى (C_1) كار كەت و دى مىنتە دكارىدا ب شیوه‌یه کن خۆيى برىكا گرتىي (C_1). ب گشاشتنى لسەر (b_3) دى كويلى (C_2) كاركەت و ب شیوه‌یه کن خۆيياتى ب رېكا گرتىي (C_2) دى مىنتە د كارى دا.

کارپیدانا ماتوران ب شیوه‌های کنترل اتوماتیکی ب هاریکاریا
کونته‌کته ران (پیچه و انهکرنا زفیرین)

کریاری	راهینانا کریاری	گه‌هاندن
--------	-----------------	----------

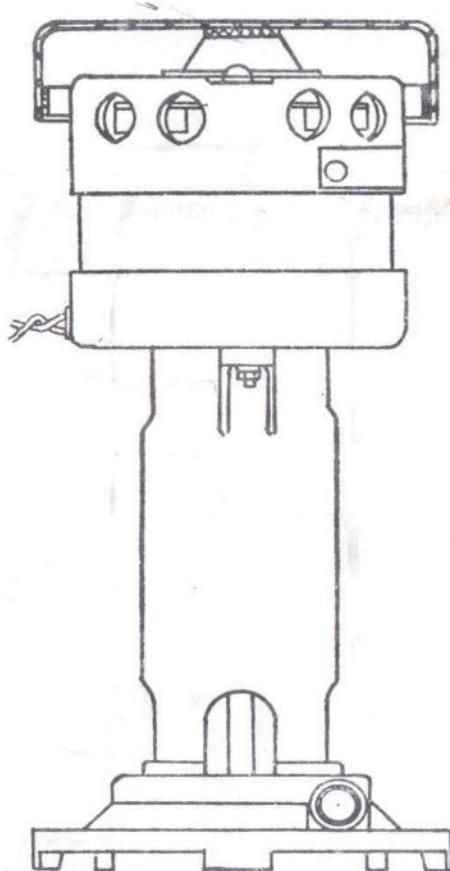

	ماتوری ئېك رهوا ده يېن (جه مسەرین سېبەردار)	
كرياري	وانەيەكا كرياري	ماكينه

تىپىنى: - د شىۋى سەرى دا ئەندامى نەلھ يېن ماتورى خۇياتى جەمسەرى سېبەردار (Shaded Pole Motor) ژېلى كويلىن جەمسەرین سەردەكى، پېيك دھىت ژ جەمسەرین سېبەردار ژى كو پېيك دھىن ژ پارچەكا سفرى يا ستويير لسەر شىۋى خەلەكى و يا موكم كرى د بەشى نەلھ دا. د قىرى دا وەكى گوهىزكەكى كورت كرى بىدەست مەقە دھىت ھندەك ژ ھىلىن بىاڭىن موڭناناتىسى يېن پەيدابۇوى ژ كويلى سەردەكى دى خەلەكا سفرى بىرۇن و دى تەزووېيەك تىدا چىبىت يېن لاداي ژ تەزووئ د كويلى سەردەكىدا ب پلا (°90).

فیجا هردوو تهزووین ژ ئیک لادای دی دوو بیاپین موگناتیس یین دگەل ئیک پیچەوانه پەيداکەن و دی بنە هاریکارین زقراپاندا ئەندامى زقراپوك (روتور) و ئاراستى لقينا ئەندامى زقراپوك يى ماتۆرى دى ب ئاراستى جەمسەرئ سەرەكى بۇ جەمسەری سىبەردار بىت. ژېھر قى چەندى دەمى بقىت ئاراستى زقرينا وي پیچەوانه بکەن دى ماتۆرى فەكەن و پشكا نەلف (ستيتمە) دى ب گۆشا (١٨٠°) لىك ودرگىرن.

و پاشى دى لىكدانەفه، ب قى چەندى دى ئاراستى زقرينا بىاپىن موگناتىسى پیچەوانه بىت، ماتۆرىن خۆياتىين جەمسەرئ سىبەردار باراپتر جارا چستىا (چەلاقى) يا وان يا كىمە ئانكۇ (زەبرەكى كىيم يى هەى) و هەرجار دەھىنە چىكىن ب شىيانىن دنافېبرا (٢٥٠ - ١) واتان، و باراپتر دەھىنە بكارئىنان د ئاميرىن ناقمالى دا وەكى توماركەرىن دەنگى (مسجلات) و ماكىنىن لىنانگەھەن وپالدەرىن ئافى (واترپەمب) د ھىنكەران دا (مبردات).

داخاز:-

فەكىندا ماتۆرەكى خۆيى جەمسەرئ سىبەردار باشتىرە ترومپايەكى ئافى بىت يى ھىنكەردكە ھەوايى (واتر پەمب) وزىك ژىك كرنا پارچىن وي ودىياركىندا فرمانا ھەر ئىكى ژ وان پاشى لىكدانەفه يى و گەهاندىندا وي ب ژىددەرىفە.

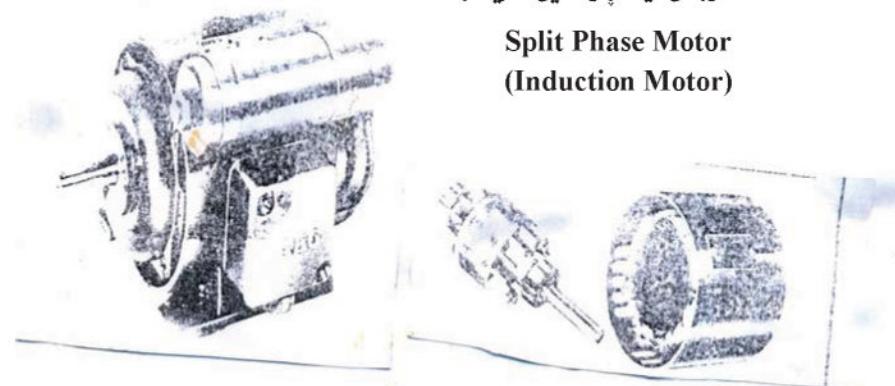
	ماتۆرى ئىك رەواده خۇيى بارگەگەر (ب كونديسەر)	
كىيارى	وانەيەكا كىيارى	ماكىنە

ماتۆركى ئىك رەواده يېن كارىگەر (هايدانى) (موڭنهكار)

Split Phase Motor (Induction Motor)

ماتۆركى ئىك رەواده يېن كارىگەر

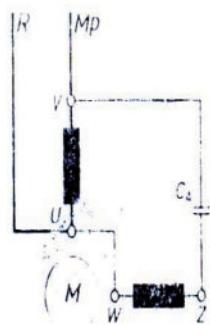
Split Phase Motor
(Induction Motor)

ماتۆرى ئىك رەواده يېن هايدانى لەھستېيىن نەشىت بىزقىرىت، و پىدەپەتلىكى بەندەك كويلىن دى يېن هارىكار ھەمە كەن تەززۇمىيەنى پاشكەفتى بەندەكى دنافدا بچىت ژ وى تەززۇمىيەن دناف كويلىن لەقىنى دا (سەرەكى) دەچىت، نەف پاشكەفتەنە يان لادانە د گوشَا تەززۇمىدا دېبىت روى بەدەت ژ نەنجامى گۈيدانى بارگەكەرەكى ب شىۋىھەكى لەدەپ ئىك دەگەل كويلىن هارىكار وەكى د شىۋى ئەپاركى د دوماھىكى لایپەرلى دا.

ژ نەنجامى جوداھىا ھەردۇو تەززۇيان د ھەردۇو كويلىن سەرەكى و هارىكار د گوشى دى دى بىاپەكى موڭناتىسى بى زقۇرۇك لىسەر شىۋى ئەپاركى بەدەست مەفھەمەت (elliptical rotating field).

زېھر ۋى چەندى زەبرى ۋى جۆرى ماتۆران كىمەتىرە ژ زەبرى ماتۆرىن سى رەوادەلى نەندامىن نەلەف (ستىتەر) د ماتۆرىن ئىك رەواده خۇيىن بارگەگەردا پىك دەھىت ژ كويلىن سەرەكى كەن دەھىنە ھىما كەن ب ($I_{L.V}$) و $\frac{2}{3}$ ژ سەرچەمنى جوكان وەردىگەن و كويلىن هارىكار دەھىنە ھىماكەن ب ($Z - W$) و $\frac{1}{3}$ ژ سەرچەمنى جوكان وەردىگەن.

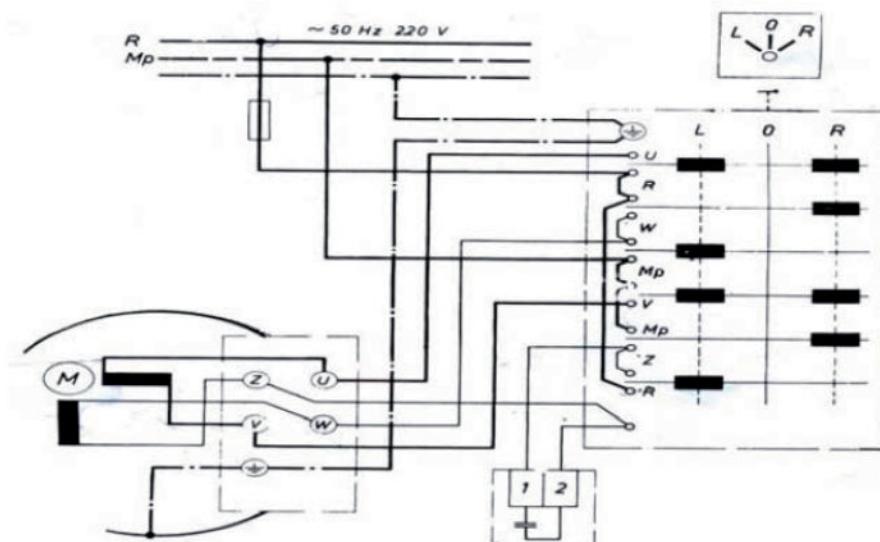

	ماتۆرى ئىك رەوادە خۆيى بارگەگىر (ب كونديسەر)	
كىريارى	وانه يەكاكىريارى	ماكينە

و چونكى كويلىن هاريکار بتنى پىدىقىنه بۇ دەستپېكىلا لەپىنا ماتۆرى ژبهر ھندى ژ زەرقا كارەبى دەھىنە بېرىن دەملى ماتۆر دگەھىتە نىزىكى 75% ژ زەرقىندا خۆيا ئاسايى ب هاريکاريا سوچىقى هەقچۈيڭ يان ژى ب هاريکاريا (پىلەئى) وەكى دىيار د قى شىۋى ئخوارى دا.

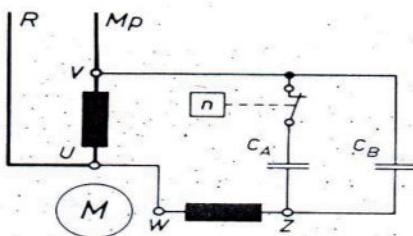

ئاراستى زەرقىندا ماتۆرى دەھىتە گوھۇرىن بگوھۇرىندا دوماھىيىن كويلىن هاريکار وەكى دىيار د قى وېنى ئخوارى دا.

	ماتۆرى ئىك رەوادە خۆيى بارگەگر (ب كونديسەر)	
كىريارى	وانهيهكى كىريارى / راهىننانهكى كىريارى	ماكينه

زېدەبارى وي بارگەگرى بكار دھىت دقان ماتۆران دا و ئەوى جوداھيا گوشەكى د تەزووين كويلان دا چىدكەت، يېن سەرەكى و يېن ھارىكار و ئەوى دېيىزنى بارگەگرى دەستپېيى (و ز زۇركى دھىته بېرىن پشتى ماتۆر دەست بىزەپلىنى دكەت ب دەمەكى دياركى) و ھەروەسا گەلەك جاران بارگەگرى كارى يان يېن كارپىدانى دھىته بكارئىنان كۆ بھايى وى يېن يەكسانه ب $\frac{1}{3}$ ز بھايى بارگەگرى دەستپېيى، ئەف بارگەگرە ب بەردەۋامى دەيىنەتە د زۇركى دا پشتى كارپىدانا ماتۆرى زى وەكى ديار د ۋى شىۋى خوارى دا.

ماتۆرى ئىك رەوادە هندەك جارا پېيك دھىت بتنى ز بارگەگرى يان بارگەگرى لقىنى يان ھەردووكان پېكەتە. ودىياندايە دەست نىشانكىندا بھايى بارگەگرى دەستپېيى بنىزىكى لدويف ۋى ياساىي:

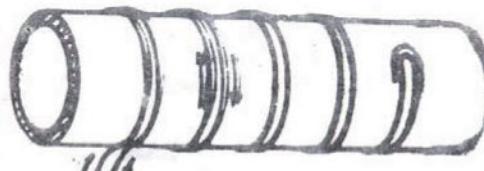
$$\text{بارگەگرى دەستپېيى} = \frac{\text{شيان (كيلو وات)} \times ٢,٢ \times ١٠}{(\text{پەستان} \times \text{ھەتاك}) \times (٥,٥ + \text{ھا})} = \text{مايكروفاراده}$$

ئەف جۇرى ماتۆرا باراپتىر جارا د ئاميرىن ناقمالى دا وەكى جلک شوان و ساركەران و ھينكەران دھىنە بكارئىنان.
داخاز: گەھاندن و كارپىدانا ماتۆرەكى ئىك رەوادە (يېن بكارهاتى د ھينكەرى) دا.

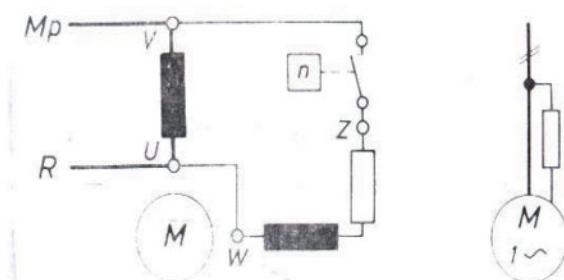
٤
ھەسب.

	ماتۆرى ئىك رەوادە خۆيى بەرگرييا سروشتى	
كرياري	وانهيهكى كرياري / راهينانهكى كرياري	ماكينه

چىدېت ئىك رەوادە خۆيى بەرگرييا سروشتى دا ئىك رەوادەيىن كارتىكەرلە بەرگرييەكى سروشتى دانىن كى داشت دەستپېكىرنا زېرىنى بشىوهيەكى خۆياتى چىكەت. چونكى تەزۈۋىن دبورىت د بەرگرييا سروشتى دا هەرودسا جوداھىيەكى گوشى چىدەت لېھى وى تەزۈۋىن دبورىت د كويلىن سەرەكىدا و هەرودسا دى بىاۋەكى مۇگناتىسى يى زقۇرۇك لىسەر شىۋىي ھىكى چىببىت وەكى چەوان د ماتۆرى خۆيى بارگەگىدا. و كويلىن سەرەكى و ھارىكار و هەرودسا د ماتۆرى خۆيى بارگەگىدا دەھىنە رېك و پېك كىن و بۇ ب دەستقە ئىننانا وى بەرگرييا سروشتى يى (ئومى) د كويلىن ھارىكاردا ب پىچانەكى ب جووت و پىچەوانەكى چىدېت، وەكى دىيار د قى شىۋى خوارى دا.

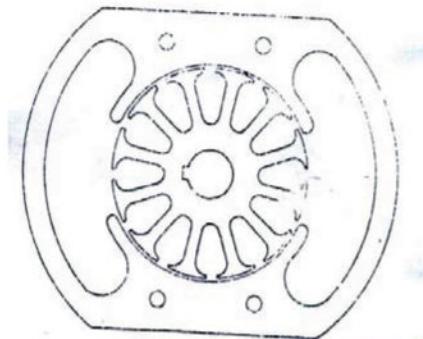
ئەف جۇرى ماتۆران ھەرددەم يى ئەرزانتىرە ئىك رەوادە خۆيى بارگەگىرلى وەكى وى باش نىنە. و ھەرددەم بۇ ھەمان مەرەمەن ماتۆرى خۆيى بارگەگىر بكار دەھىت ب تايىبەتى د ساركەرلىن كاردىن دا. و ئەف شىۋى خوارى ھىلکارى گەھاندىن ئىناف دا يى ماتۆرى خۆيى بەرگرييا سروشتى دىيار دكەت.

داخاز: - فەكىرنا ماتۆرى ئىك رەوادە و ژىلەك ژىلەك كىرنا پارچىن وى و دىياركىرنا فرمانا ھەر پارچەكى و پاشى لېكىدا وى و گەھاندىن وى ب ژىدەرى ۋە.

	ماتۆرى گشتى (ماتۆرى ئىك رەوادىيى لدويف ئىك)	
كىريارى	وانه يەكاكىريارى	ماكينە

ماتۆرى گشتى ماتۆرەكى ئىك رەوادىيى لدويف ئىك (سېرىيس موتۆر) و دېبىزنى ماتۆرى گشتى چونكى كارپىدانما وي د شىاندایه ب هەردۇو تەزووپيان تەزووپىن گوھۇر و نەگوھۇر، و دېبىزنى ماتۆرى گشتى چونكى كويلىن مۇڭناتىسى بىن لېشكا نەلەف دا (ستىتەر) ب شىۋەھەكى لدويف ئىك دەگەل كويلىن ئەندامى زېرۇك (ئارمېچەر) د گۈيدايىنە، ئەندامى نەلەف (ستىتەر) ژ پلىيتىن كانزاپى ب جەمسەرپىن بلند و ديار دەھىنە چىكىرن كويلىن جەمسەرپىن مۇڭناتىسى لدۇر د پېچايىنە وەكى د ۋى شىۋەھەيى خوارى دا:-

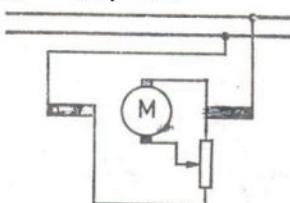

لى ئەندامى زېرۇك ھەروەكى ئەندامى زېرۇكى ماتۆرەكى تەزووپىن نەگوھۇر و پېيك دەھىت ژ كويلىن سەرپىن وان ب ئەندامى كومكەرەقە (كومىتىتەر) گەھاندى ھەروەسا ژ پلىيتان پېيك دەھىت بۇ كىم كرنا زېرۇكە تەزووپيان (التيارات الاعصرية) وەكى ديار د ۋى شىۋەھەيى خوارى دا:-

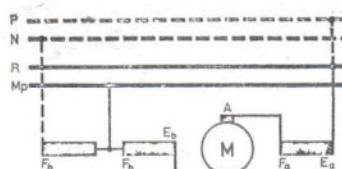
	ماتۆرى گشتى (ماتۆرى ئىك رەوادىيى لدويف ئىك)	
كىيارى	وانەيەكا كىيارى / راھىنانا كىيارى	ماكينه

ماتۆرى گشتى ھەمان سەخلىەتىن تايىبەت ب ماتۆرىن لدويف ئىكىن دېقە يېن ھەين زەبرەكى دەستپېكى يى بەھىز يى ھەى، و لەزاتىا وى كار لىدبيت ب گوھۇرپىنا بارى، د ئاوايىن زېرىپىنا وى يا بى بارقە لەزاتى بەردەۋامىي ب زىدەبوونى دەدت ھەتا دگەھىتە تىكچۇونا ماتۆرى، و بۇ پاراستنا ماتۆرى ژ خەسپالە بۇونى بەرگرىيەكا گوھۇر ب شىوهەيەكى ھەققىپەك دى دگەل كويلىن ئارمەچەرى ھىنە گۈيدان يانزى لدويف قىن گەھاندىن خوارى (بارك ھاوزن):-

(Barkhausen)

ماتۆرى گشتى د ۋان ئاميران دا دەتىتە بكارئىنان: ماكىنن پاقۇزىرنى يېن كارەبى (گىزكىن كارەبىي)، ماكىنن لىنانگەھەن درېزكىن كارەبىي يېن دەستى (المثاقب الکەربائىيە)، چەرخىن كارەبىي...ھەندىم و ئەف جۆرى ماتۆران دەتىنە چىكىن د سنورى (1000 كيلو وات)ان وەكى ماتۆرىن شەممەندەفرىن كارەبىي.

ماتۆرى گشتى ب كويلىن نەلف يېن سەرەكى و زىدەبارى كويلىن دى يېن تەزووى نەگوھۇر.

داخاز: - فەكرنا ماتۆرى و ژىك ژىك كرنا پارچىن وى و دياركرنا فرمانا ھەر پارچەكى و پاشى دووباره لېكىدانا وى و كارپىدانا وى.

	ماتۆرى ژىك بۇونى (المحرك التنافري)	
كىريارى	وانەيەكا كىريارى/ راھىنانا كىريارى	ماكىنە

ماتۆرى ژىك بۇونى (ربلشن موتور) ماتۆرى ژىك بۇونى دهىتە دانان ماتۆرى لدويف ئېكى ئىك رەوادە زقىرىنا وى دەستپىدىكەت و لەزاتىا وى دهىتە رېكخىستان بلقاندىدا فرچىن كاربۇنى (گوھەرپەرىن ئاراستى تەزوووى). ھەروەسا ئاراستى زقىرىنى و زەبرى وى ب چەوانىيا جەين فرچىن كاربۇنييە گىرىدایە. ئەندامى ماتۆرى ژىك بۇونى يىن نەلھ (ستىتەر) پىك دهىت ژ كويلىن ئىك رەوادە و ب شىوهەيەكى راستەوخۇ ب رىكا سوچەكى بېرى زقىرۇك ب تۈرىيە دهىتە گەهاندىن. لى ئەندامى زقىرۇك ھەرودكى د ماتۆرىن تەزووپىن نەگوھەردا (ئارمۇچەر). و ج پىكىفە گەهاندىدا كارەبايى دنابېھەرا ئەندامى نەلھ و ئەندامى زقىرۇك دا نىنە، و ماتۆرى ژىك بۇونى ب دروستى وەكى ماتۆرى نە ھەقگۈرە و دهىتە دانان وەك ماتۆرەكى ھايىدانى ئەم دشىپىن بىزىن كوشېتى گوھىزىكى كويلىن وى يىن لايەكى (كويلى ناوەندى) د كورت كرى بن (شورت) لى يىن لفۇكە.

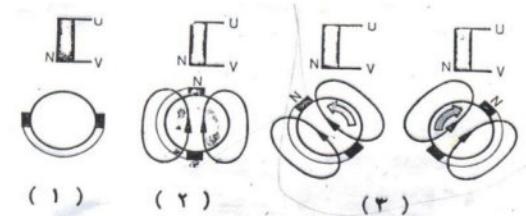
د وى دەمى ئەندامى زقىرۇك يىن ماتۆرى نە ھەقگۈر دهىتە كورتكەن ب خەلەكان يان ب پىكا خەلەكىن تەحسىنى، دى بىنن كۆ ئەندامى زقىرۇك يىن ماتۆرى ژىك بۇونى دى دهىتە كورت كرن ب ھارىكارىا وان فرچىن لەۋك لىسەر ئەندامى كومكەر (كومىنېتەر)، دەستپىكا زقىرىنا ماتۆرى و رېكخىستىنى و گوھەرپىنا ئاراستى زقىرىنا وى دهىتە ئەنجام دان ب لقاندىدا فرچىن كاربۇنى ب شىوهەيەكى راست و چەپ. و چەندى فرجە دەينە لقاندىن بدويرىيەكا پىر ژ خالا بىن لايەن، چەندى لەزاتى و بلندبۇونا زەبرى زىدە دېن. لى د ئاوابىن ھۆمانا فرچان دا دى لەزاتى ھەققىرېزەكا پېچەوانەبىت دەگەل زەبرى. و دەمى لقاندىدا وان بۇ لايىن راستى دى ماتۆر ب ئاراستى چەپى قە زقىرىت و پېچەوانە.

ماتۆرى ژىك بۇونى ھەمان سەلوخەتىن ماتۆرىن لدويف ئىك ھەلدگىرت

د ئاوابىن باركىرنا ماتۆرى ب بارەكى ئاسايىي رېكخىستان لەزاتىا وى بىرىزا (٪۵۰-۱۳۰) ژ لەزاتىا ناف لىيانانى د شىاندایە. لى ئەگەر بىن بار بىزقىرىت چىددىبىت خەسپالە ببىت و بۇ

	ماتۆرى ژىك بۇونى (المحرك التنافر)	
كىريارى		ماكينە

پاراستنا ماتۆرى ژ وئ خەسپالە بۇونى چىدېت سویچەكىن ھەۋچۈيکىن بۇ بەيىتە دانان داكو زەپرکا كارهبا وى بېرىت دەمى لەزاتيا وى پەتلىيدەيت ژ لەزاتيا ئاسايى. و ئەف جۆرى ماتۆران ل وان جەھان دەھىتە بكارئىنان ئەۋىن پېدىفياتى ب ستىرەكىندا لەزاتىيەن ھەبىت ب شىۋوھىيەكى ھويىر و دەستتېيکە زەپرینى ياخىدە (يابىن جىلەك) وەكى چەوان د ئاوايىن ماكىنەن چىنин و چاپكىرنى دا.

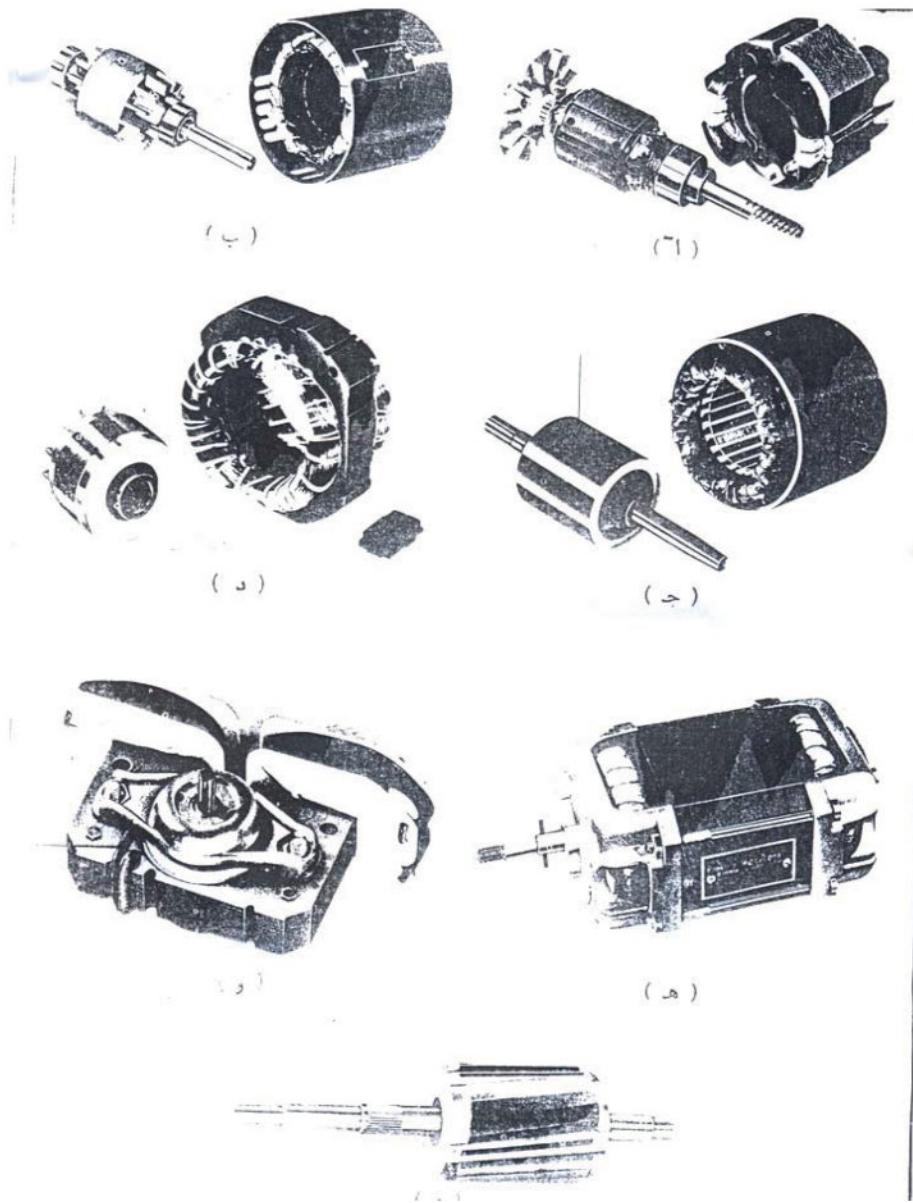

- ١- د ئاوايىن بىن باردا
- ٢- د ئاوايىن كورت بۇونى دا
- ٣- د ئاوايىن كارى دا

داخان:-

قەكىندا ماتۆرى و ژىك ژىك كىندا پارچىن وى و دىياركىندا فرمانا ھەر پارچەكىن پاشى دووبارە لېكىدانا وى و كارپېداندا وى.

	ماتورى ئېك رەوادە	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	گەهاندن

	ماتۆرى سادە	
کرييارى	وانه يەكا كرييارى – راھينانا كرييارى	ماكينە

کوييلين نەندامن زقۇرۇك

نەندامن زقۇرۇك (الروتور)

کوييلين نەندامن نەڭ

قەباغۇن ئەنۋەدىيەن بۇلېرىنى

بۇلېرىن

پارىزەر

پلىتىئىن نەندامن نەڭ

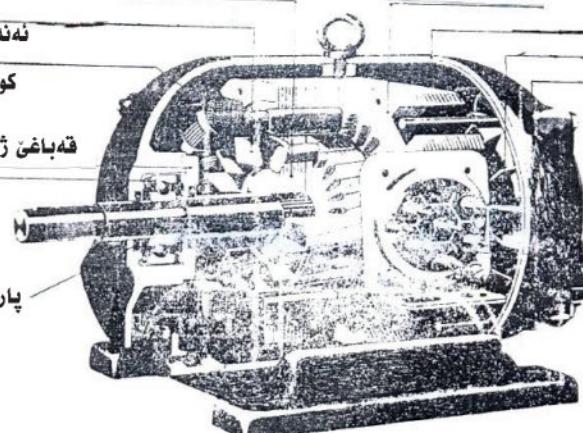
نەش

پانكا ساركىرنى

قەباغۇن پانكى

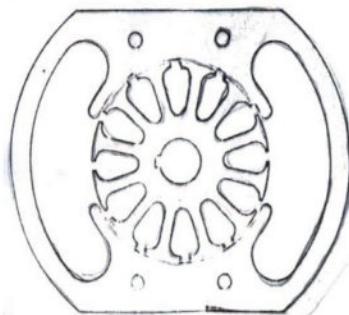
بۇردى

گەھاندىنى

داخاز: - ۋەكىن ماتۆرى، ۋېڭ ۋېڭ كىرنا پارچىن وى و دىياركىرنا فرمانا
ھەر پارچەكى و پاشى دووبارەكىرنا لېكىدانا وى و كارپىيدانا وى.

	ماتۆرى سى رەوادە	
كىيارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

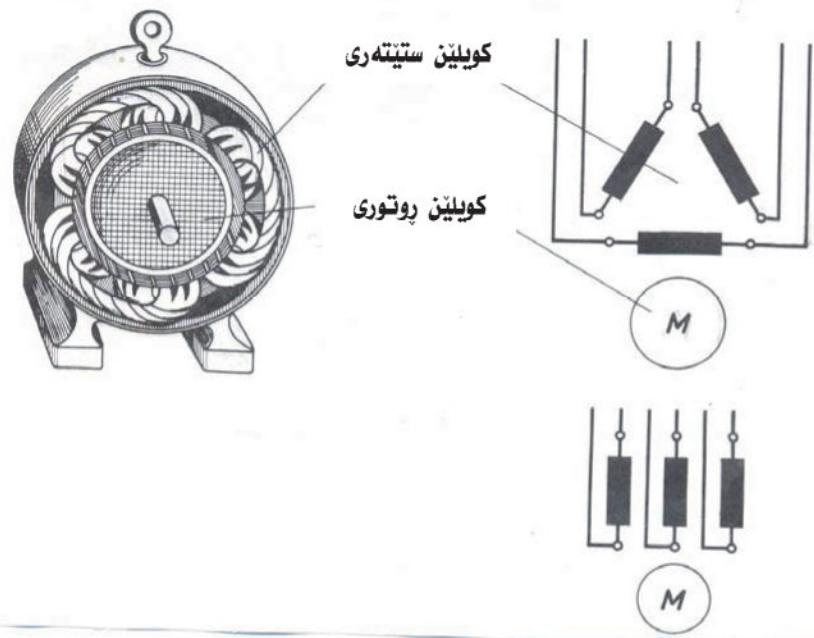

ماتۆرىن سى رەوادە يىن نەھەقگور د
راستىن دا ژ دوو پشكان پىك دھىن،
ئەندامى نەلەف (ستيتەر) و ئەندامى
زقۇرۇك (روتور)، ھەردۇو ئەندام ژ
دارىيىتەمین پلىتى ئاسنى موڭناتىسى ژ
ئىك و دوو ۋەدەركر (نەگەھىنەركرى)

پىك دھىت (ئەۋۇزى بۇ كىيم كرنا زقۇرۇكە تەزرووبىان) كو ب رېلى خۇ
جوكان بۇ كويىلان ھەل دىگرن ئەف ھەردۇو ئەندامە پشکىن كارىگەرن د
ماتۆرى دا (كىو ب رېلى خۇ وزا كارەبى دىگۈھەپىن بۇ وزا لەپىنى)
بەرۋەقاڑى پشکىن دى يىن نەكارىگەر وەكى لەش، قەباغىن رەخا، بول
بىرنىك، پانكىن ساركىرنى تەھەدر ..... هەت

و بەرزەبۇون (زەعى بۇون) د شىيانى دا چىىدىن، شىيانا كارەبى يا ب
دروستى (p) يا وەرگرتى ژ تۆرى بىاۋەكى موڭناتىسى يى زقۇرۇك د
كويىلىن پشكا نەلەف دا پىك دئىنېت و ب ۋىن چەندى ئەندامى زقۇرۇك
دەلەپىنېت و وزەكە لەپىنى پەيدا دىكەت.

بىاۋى مۇڭناتىسى يى زقۇرۇك دھىتە دانان وەك بىنەما د كارى ماتۆرى
نەھەقگوردا، و ئەم دشىيىن ۋى بىدەست خۇفە بىنىن ب دانانا كويىلان د
پشكا نەلەف دا كو دنابېھرا وان دا گوشა (۱۲۰°) بىت و پاشى دگەل ئىك
دھىنە گرىيدان لەدەپ پىدەپىياتىيىن چەوانىيا چىپبۇونا رەوادا (R-S-T).

	ماتۆرى سى رەوادە	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

د قى شىۋى خوارى دا، چەوانيا گرىيدانا كويلىن ماتۆرى سى رەوادە ل سەر ستار يان دەلتا ل سەر بوردى گەهاندىن د ماتۆرى دا بۇمە ديار دكەت، ھەروەسا جوداھيا دنابېھرا گەهاندىن ھەردۇو جۇرا دا ژ لايى تەزۈوييە:-

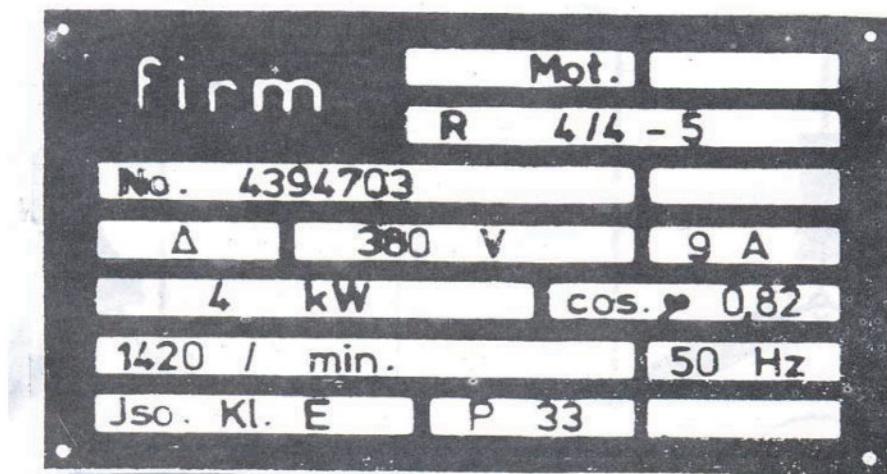
 بوردى گەهاندىن	 بوردى گەهاندىن
دوماھيا رەوادان پىكىھە دەھىنە گرىيدان. $\frac{\text{پەستانا} \text{ هىلى}}{\text{پەستانا} \text{ رەوادە}} = \sqrt[3]{\quad}$ $\text{تەزۈويىن} \text{ رەوادە} = \text{تەزۈويىن} \text{ هىلى}$	دوماھيا رەوادى ئىكى دگەل دەستپىكى رەوادى دووئى و دوماھيا دووئى دگەل دەستپىكى سىيى و دوماھيا سىيى دگەل دەستپىكى ئىكى. ئانکو (X) دگەل (V) و (Y) دگەل (W) و (Z) دگەل (U) $\frac{\text{پەستانا} \text{ رەوادە}}{\text{تەزۈويىن} \text{ هىلى}} = \sqrt[3]{\quad}$ $\text{تەزۈويىن} \text{ رەوادە} = \frac{\text{پەستانا} \text{ هىلى}}{\sqrt[3]{\quad}}$

	ماتۆرى سى رەوادە	
كىريارى	دىتنە كا گشتى	ماكىنە

تەزۈويەكى كارەبى د روتورى دا پەيدا دېيت ژ ئەنجامى بىرپىنا وى بۇ
بىاڭى مۇگناتىسى يىن زقۇرۇك ئەھۋى د ستىتەرى دا پەيدا دېيت د وى
دەمى دا كو لەزاتىيا ماتۆرى كىيمترە ژ لەزاتىيا وى بىاڭى زقۇرۇك.
ھەروەسا دوى دەمى دا ماتۆر ب شىۋەيەكى ھەقگۇر دگەل بىاڭى
مۇگناتىسى يىن زقۇرۇك نا زقۇرىت ئانکو نەيىن ھەقگۇرە، دېيىزىنە ئى
چەندى تەحسىن.

	ماتۆرى سى رەوادە	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

ھەر ماتۆرەكى پىيىقىيە بوردى ناف لىينانى ھەبىت كو ئەف بورده بھايىن
ناف لىينانى يېن ماتۆرى ل سەر تۆماركىرىنە و ب وان بھايىان ماتۆر
دھىيەتە نىاسىن وەكى د قى شىيۇي خوارى دا.

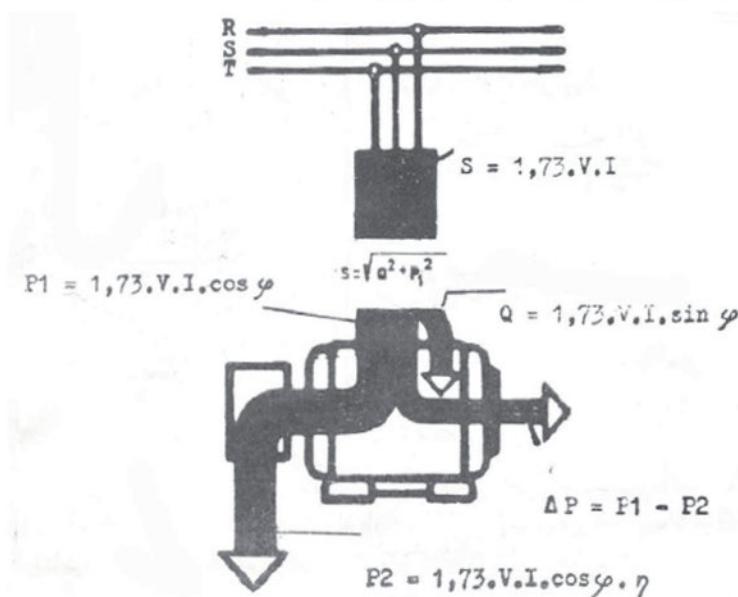

و شيانا تۆماركى لسەر بوردى ناف لىينانى ئەو شيانه ئەوا مفا ژى دھىيەتە
و درگىرن لسەر تەوهەر زەپرىنى و كىمترە ژ وى شيانا ژ تۆرى دھىيەتە
و درگىرن ب رېزا وان بەرزەبۈيىن د (زەعى بۇوبىيەن) ماتۆرى دا چىدىن.

شيانا براستى = شيانا ناف لىينانى + شيانا بەرزەبۈمى (زەعى بۇوى)

کریاری		ماکینه

و ئەف شىوهى خوارى ئەوا هاتىه نقىسىن ديار دكەت.

رېزه دنابىھەرا شيانا ناف لىناي وشيانا بىراستى دېيىزنى چىتى (چەلاقى)
 (%) و % دەھىتە پىقان.

$$\text{چەلاقى (چىتى)} = \frac{\text{شيانا ناف لىناي}}{\text{شيانا بىراستى}} \times 100\% = \text{ (%)}$$

باشترين چەلاقى (چىتى) ئەوه ئەگەر ماتۆر بەھىتە باركىن ھندى شيانا
وى يا ناف لىناي، و چەلاقىھەكا (چىتىھەكا) كىمتر دى بىدەست مەفھە
ھىت چەندى بار لىسەر ماتۆرى كىمتر بىت. ژبەر ھندى باشتە ماتۆر
بۇ شيانا گونجاي بەھىتە ھەلبىزارتن.

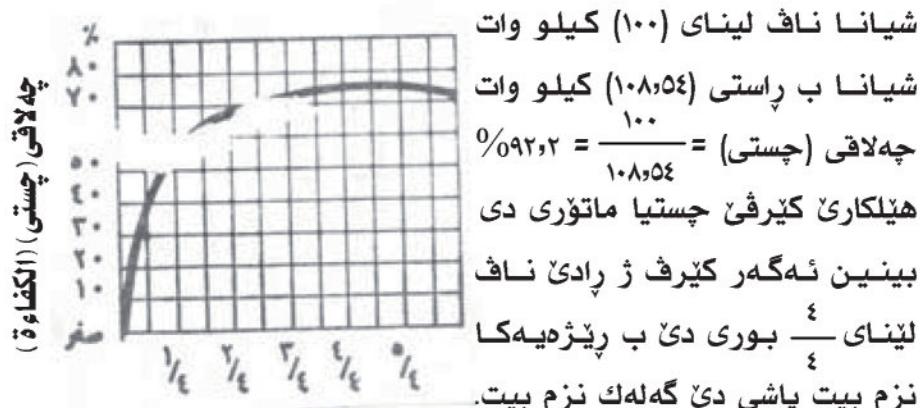
	ماتۆرى سى رەوادە	
کرياري	ديتنەكا گشتى	ماكينه

بەرزبۇوی (زەعى بۇوى) و چستى

سەرجەمىن بەرزبۇوييەن (زەعى بۇوييەن) ماتۆرەكى سى رەوادە خۆيى قەفەسقا سقورەي شيانا وي (100 كيلو وات)ە هەزمارا چەرخىن (خولىن) وي د خولەكەكىدا (1470 چەرخ (خول)/ خولەك) ب ۋى شىۋى خوارى دھىئنە دابەشكىرن:-

وزا بەرزبۇوی (زەعى بۇوى) د ئاسنى دا
وزا بەرزبۇوی و د لىيڭ خشانى دا
(لىيڭ خشان دگەل ھەواى)

وزا بەرزبۇوی د سفرى دا (كويلىن ستىتەرى)
وزا بەرزبۇوی د كويلىن پوتورى دا
وزا بەرزبۇوی دېيىن دى دا
سەرجەمىن بەرزبۇويان (زەعى بۇونى)

	ماتۆرى سى رەوادە	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

قەبارىن فيوزىن بكارهاتى بۇ پاراستنا ماتۆرىن سى رەوادە، بچويكترين

قەبارىن فيوزىن ئاسايىي ئەوين بۇ مەرەمەن پارستنى بكار دھىن بۇ:-

۱- ئەو ماتۆرىن ب شىوهىيەكى راستەوخۇ ب تۆرى ۋە دھىنە گرىدان
ئەوين خۆيىن قەفەسقا سقورەتى ب تەزۈمىن دەستپېيىكى د رادى
۶ × تەزۈمىن ناف لىنالى) دا و ب دەمىن زۇرىنا دەستپېيىكى د
چىكە دا.

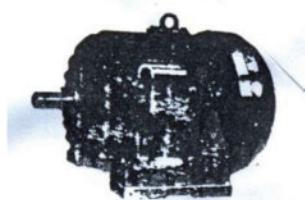
۲- ماتۆرىن خۆيىن قەفەسقا سقورەتى ب كارئىنانا بىرەرى ستارا دەلتا
يان ژى ماتۆرىن خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى بكارئىنانا دەستپېيىكەرى
(ستارتى). ب تەزۈمىن دەستپېيىكى ب رادى (۲ × تەزۈمىن ناف لىنالى)
و ب دەمىن زۇرىنا دەستپېيىكى بۇ (۱۵ چىكە).

قوت ۵۰۰			قوت ۲۸۰			قوت ۲۲۰			شیانا ناپینای		
قہباری فیوزی		تمزیوی ناپینای	قہباری فیوزی		تمزیوی ناپینای	قہباری فیوزی		تمزیوی ناپینای	جلافقی (چیستی)		COS.
Y	Δ	گہزادنا پنکسر	A	A	A	Y	Δ	گہزادنا پنکسر	A	A	شیانا ناپینای
۲	۲	۰,۰	۲	۲	۰,۷	۲	۴	۰,۱	۰,۶۹	۰,۶۹	۰,۰
۲	۲	۰,۹۵	۲	۲	۰,۱	۲	۴	۰,۱	۰,۶۴	۰,۶۴	۰,۳۰
۲	۲	۱,۱	۲	۲	۱,۴	۴	۴	۲,۵	۰,۶۹	۰,۶۵	۰,۰
۴	۴	۱,۷	۴	۴	۲,۱	۴	۶	۳,۷	۰,۷۴	۰,۷۸	۰,۱
۴	۴	۲,۴	۴	۴	۲,۶	۶	۶	۴,۴	۰,۷۸	۰,۸۳	۱,۰
۴	۴	۲,۶	۴	۶	۳,۵	۶	۱۰	۶,۰	۰,۷۹	۰,۸۳	۱,۵
۶	۶	۳,۸	۶	۱۰	۵,۰	۱۰	۱۶	۸,۷	۰,۸۰	۰,۸۳	۲,۲
۱۰	۱۰	۵,۰	۱۰	۱۰	۷,۷	۱۶	۲۰	۱۱,۵	۰,۸۲	۰,۸۴	۳,۰
۱۰	۱۰	۷,۰	۱۰	۱۶	۸,۵	۲۰	۲۵	۱۴,۵	۰,۸۴	۰,۸۵	۴,۰
۱۰	۱۶	۹,۰	۱۶	۲۰	۱۱,۵	۲۵	۳۵	۲۰	۰,۸۵	۰,۸۵	۵,۰
۱۱	۲۰	۱۲	۲۰	۲۵	۱۵,۵	۳۰	۳۵	۲۲	۰,۸۶	۰,۸۵	۷,۰
۲۰	۲۵	۱۷	۲۵	۳۵	۲۲	۵۰	۶۳	۳۱	۰,۸۷	۰,۸۷	۱۱
۲۵	۳۵	۲۳	۳۵	۵۰	۳۰	۶۳	۸۰	۵۲	۰,۸۷	۰,۸۷	۱۵
۳۵	۵۰	۳۳	۵۰	۶۳	۴۴	۸۰	۱۰۰	۷۵	۰,۸۷	۰,۸۸	۲۲
۵۰	۶۲	۴۵	۶۳	۸۰	۷۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۳	۰,۸۷	۰,۸۸	۳۰
۶۳	۸۰	۶۰	۸۰	۱۰۰	۷۹	۱۶	۱۷۰	۱۲۶	۰,۸۸	۰,۸۸	۴۰
۸۰	۱۰۰	۷۵	۱۰۰	۱۲۵	۹۹	۲۰۰	۲۰۰	۱۲۰	۰,۸۸	۰,۸۸	۵۰
۱۰۰	۱۰۰	۹۵	۱۲۵	۱۶۰	۱۲۵	۲۲۵	۲۲۵	۲۱۵	۰,۸۹	۰,۸۸	۶۴
۱۲۵	۱۲۵	۱۲۰	۱۶۰	۲۰۰	۱۰۰	۲۶۰	۳۰۰	۲۳۰	۰,۹۰	۰,۸۸	۸۰
۱۶۰	۱۶۰	۱۴۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۹۰	۳۵۰	۳۵۰	۲۲۰	۰,۹۱	۰,۸۸	۱۰۰
۲۰۰	۲۰۰	۱۸۰	۲۶۰	۲۶۰	۲۴۰	۴۳۰	۵۰۰	۴۱۰	۰,۹۱	۰,۸۸	۱۲۰
۲۶۰	۲۶۰	۲۳۰	۳۵۰	۳۵۰	۳۰۰	۶۰۰	۷۰۰	۵۲۰	۰,۹۲	۰,۸۸	۱۶۰
۳۰۰	۳۰۰	۲۸۰	۴۳۰	۴۳۰	۳۷۰	-	-	۳۰۰	۰,۹۲	۰,۸۹	۲۰۰
۴۳۰	۴۳۰	۳۵۰	۷۰۰	۷۰۰	۴۷۰	-	-	۶۴۰	۰,۹۲	۰,۸۹	۲۰۰

	ماتوری سی رهواده	
کریاری	دیتنه کا گشتی	ماکینه

Pole changing three – phase motors with squirrel – cage rotor for use as fan drives

220v, 380v, or 500v: for direct on lin estartting

ماتورهکی سی رهواده یعنی جهمسه ر گوههوری خویی
قهفسکا سقورهی بکار دهیت د هینکه رین ههوای دا
(۲۲۰، ۳۸۰ فولت یان ۵۰۰ فولت) ب گههاندنا
پاسته و خو لسمر تؤری ب هاریکاریا بربری جهمسه
گوههور.

Totally enclosed three – phase motor with squirrel cage up to 500 v

ماتورین سی رهواده خویین قهفسکا سقورهی د سنوری (۵۰۰ فولتان) دا.

Protected three – phase motor with squirrel cage up too 500 v

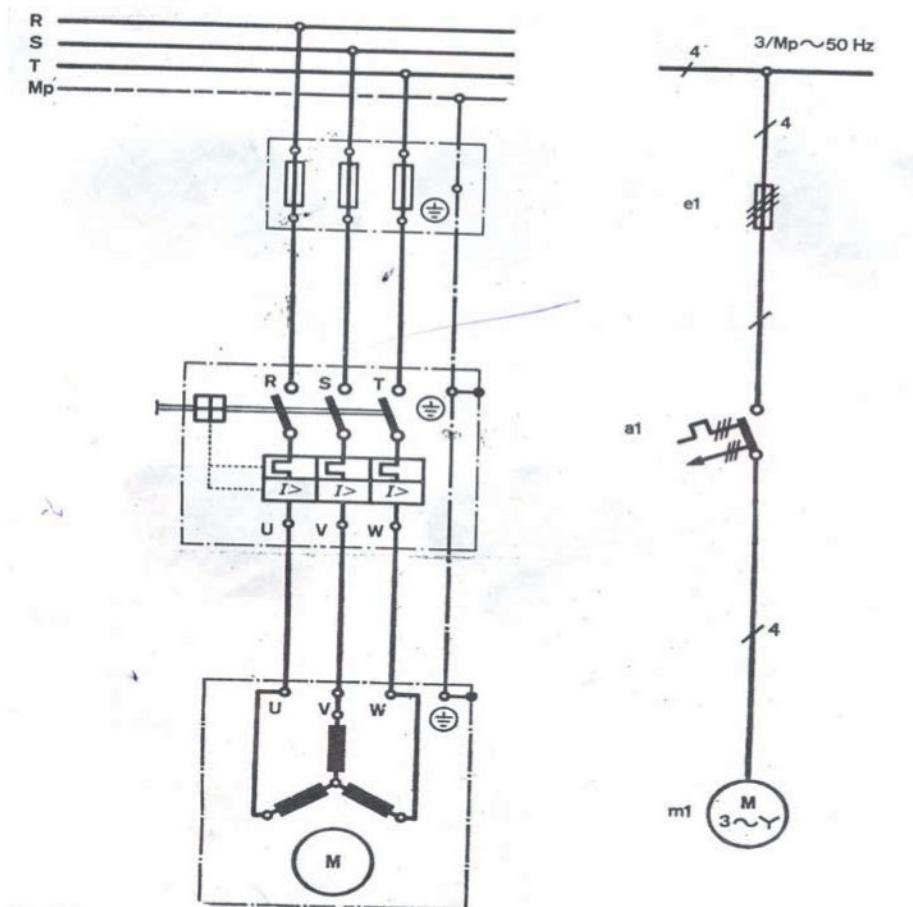
ماتورین سی رهواده خویین قهفسکا سقورهی د سنوری (۵۰۰ فولتان) دا.

داخاز: - فهکرنا ماتورهکی سی رهواده و شروفهکرنا پشکین وی و دیارکرنا فرمانا

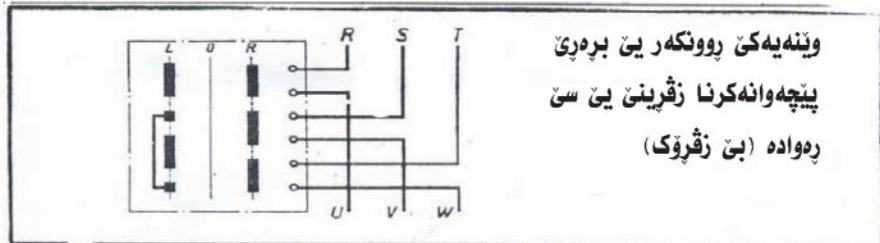
هر پارچه کن پاشی دووباره لیکدانی وی و کارپیدانا وی.

	ماتۆرەکى سى رەوادە يى كارىگەر (موڭنەكار)	
	وانەيەكا كرييارى - راھىنانەكا كرييارى	گەهاندىن

داخاز: گەهاندىن ماتۆرەكى سى رەوادە يى كارىگەر خۆيى قەفەسقا سقورەى لدویش وينەي ئاميرى كارپىيدانا ماتۆرى ئوتوماتىكى (دوگمەدار) خۆيى پارچا گەهاندىن گەرمى بۇ پاراستنا دژى زىددىبۇونا بارى، و يىن موڭناتىسى دژى كورت بۇونى، و بەرى ۋى ئاميرى سى فيوز دەيىنە گرىدان.

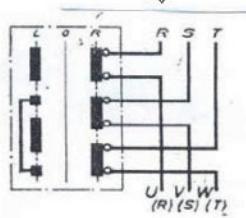

	ماتۆرەکى سى رەوادە دگەل ئامىرى پىچەوانە كرنا زقىينى	
كىريارى	وانەيەكاكىريارى	گەهاندىن

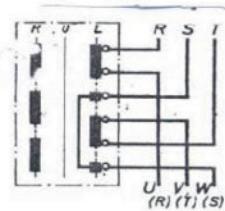
ئاراستى زقىينى

راست

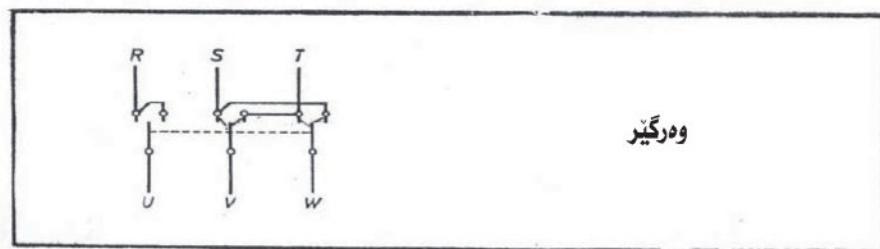

ئاراستى زقىينى

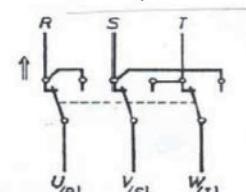
چەپ

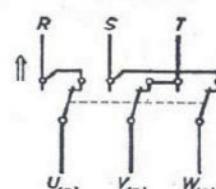
وەركىز

راست

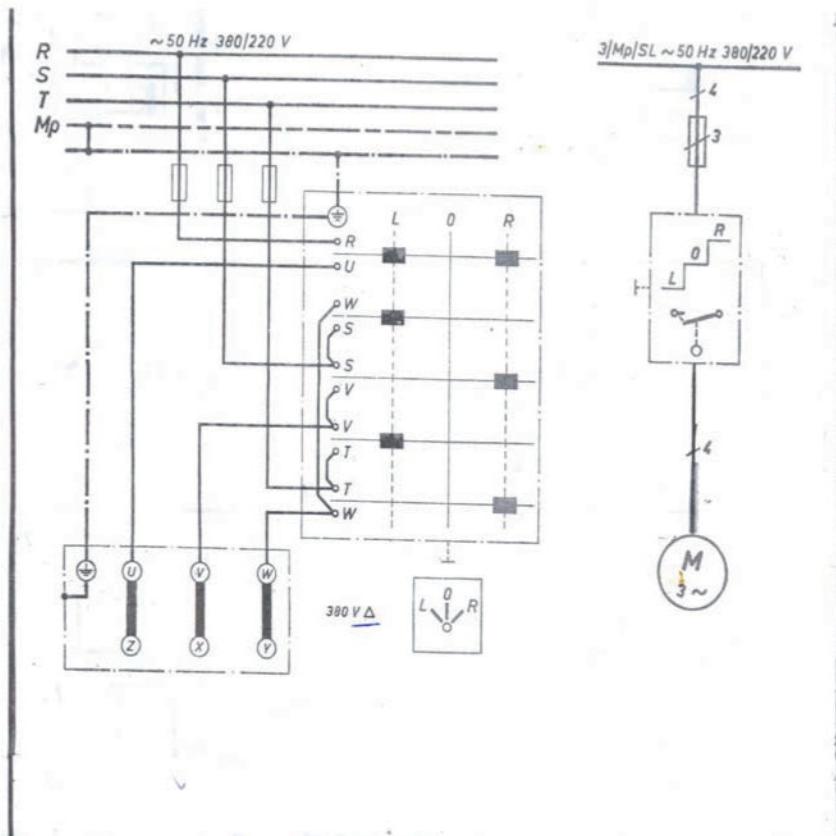
چەپ

	ماتۆرەکى سى رەوادە دگەل ئامىرى پىچەوانە كرنا زۇرىنى	
كىريارى	راھىننانا كىريارى	گەهاندىن

داخاز: گەهاندىن ماتۆرەكى سى رەوادە خۆيىن قەفەسقا سقورەي ب تۆرەكى سى رەوادەقە ئاراستى زۇرىنى ماتۆرى پىچەوانە دېيت ب هارىكاريا سويچەكى دەستى.

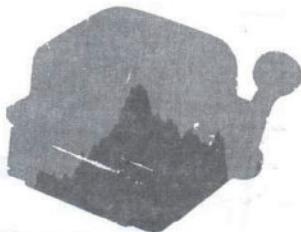
پىنمایىن پاراستنى: ب هارىكاريا تىلا بى لايەن يانزى ھەروەكى د وىئنهى دا ب هارىكاريا تىلا پاراستنى يا ژ دەرقە.

	گریدانا ماتۆرەکى ستار - دەلتا	
کرياري	وانەيەكَا كرياري	گەهاندن

داخاز: - گریدانا ماتۆرەکى سى رەوادە ستار - دەلتا لدويىف وىنەيى پۇونكەر د لايپەرى لدويىف دا:-

ماتۆر دھىتە گریدان ب رېكا سويچى ستار - دەلتا، ئەۋۇزى بۇ دويىركەن ژ بلندبۇونا تەزووپى دەستپېيىكى يى بلند.

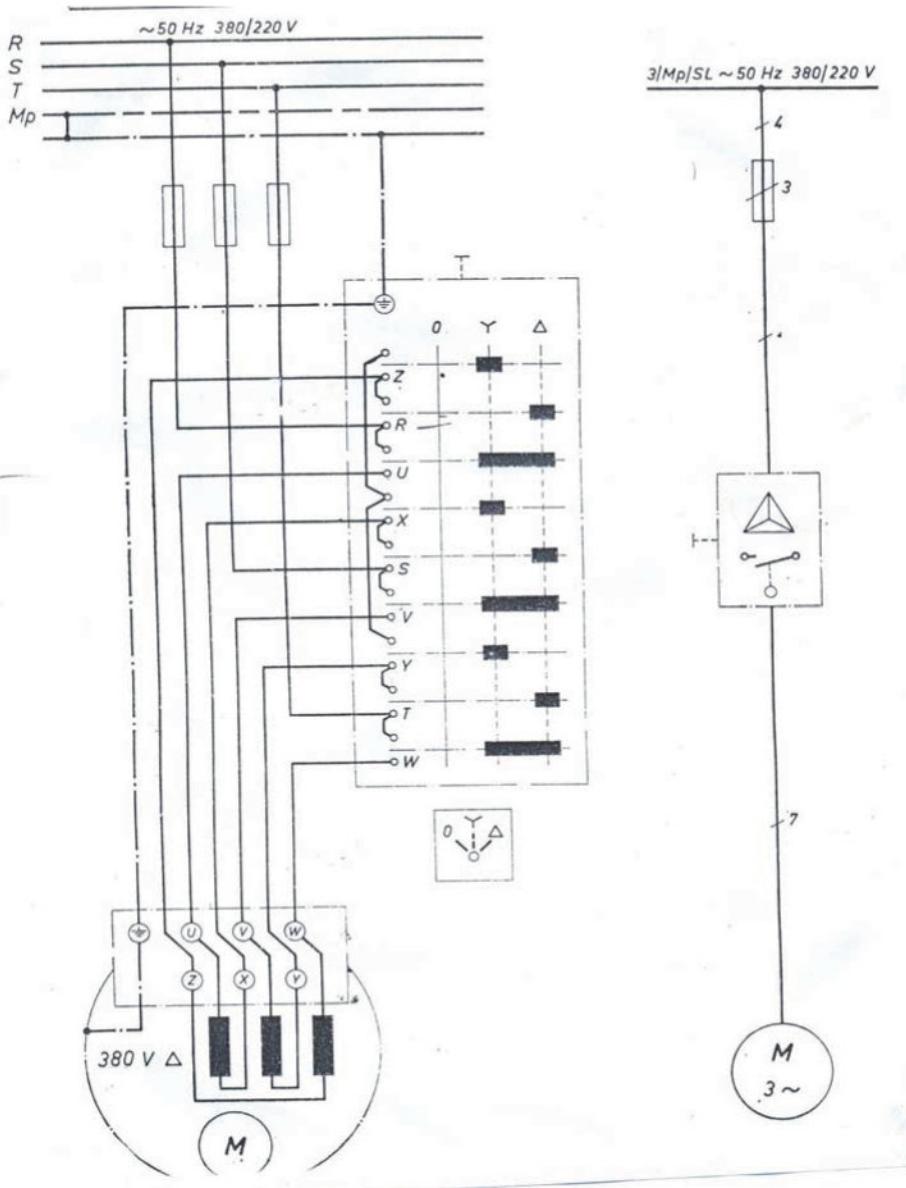
Star-delta switch
moulded-plastic clad

پىنمایىن پاراستنى: - ب رېكا تىلەكى بى لايەن دگەل تىلا پارستانى يا تايىبەت.

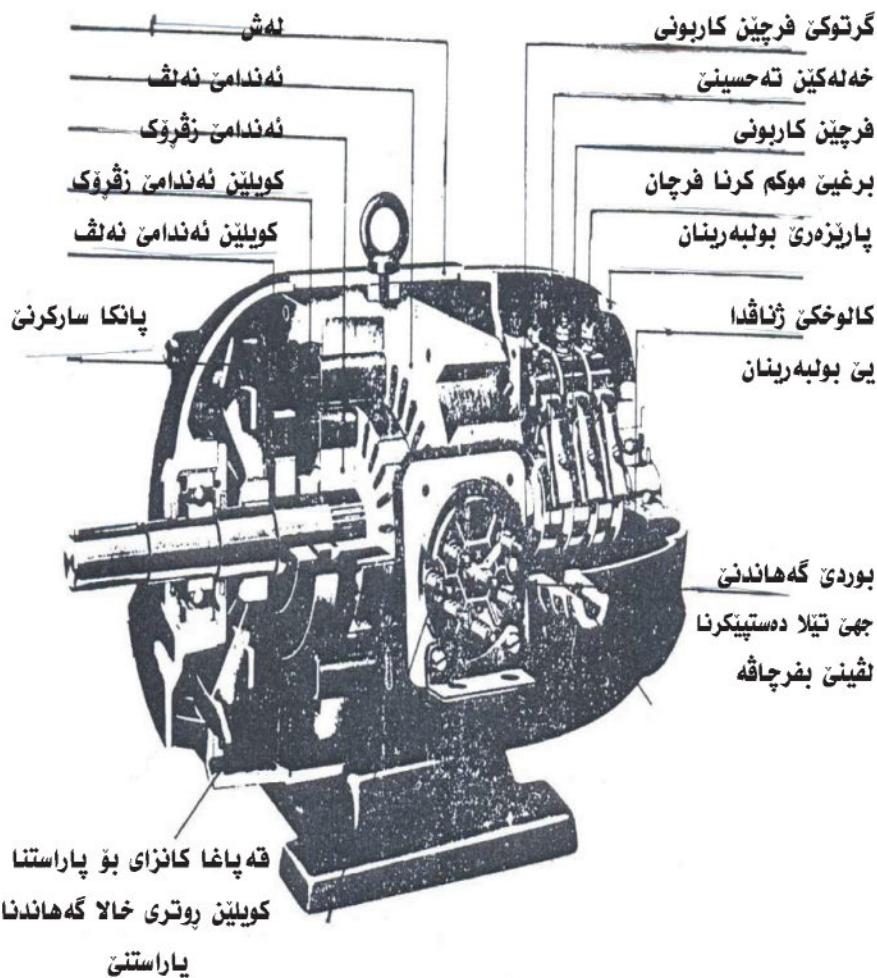
تىببىنى:-

چىدىبىت تەزووپى دەستپېيىكى يى ماتۆرەن سى رەوادە و نەھەقگور بلند ببىت بۇ حەفت جارىن تەزووپى ناف لىيانى. ژېھر ھندى رې دھىتە دان بۇ ۋى جۆرى ماتۆران كو بتنى شيانەكى دياركى ب شىوهەيەكى راستەخۆ دھىنە گەهاندىن بۇ نموونە د رادى (5/5 كيلو وات) دا بۇ ماتۆرەن خۆيىن شيانىن بلند يا پىدۇقى و فەرە سويچا بىرەرا ستار - دەلتا بكار بىنин، كو د شياندaiيە بھايى دەستپېيىكى ب هارىكاريا وى سويچى كىم ببىت.

گریدانا ماتۆرەکى ستار - دەلتا	
كىريارى	گەهاندىن

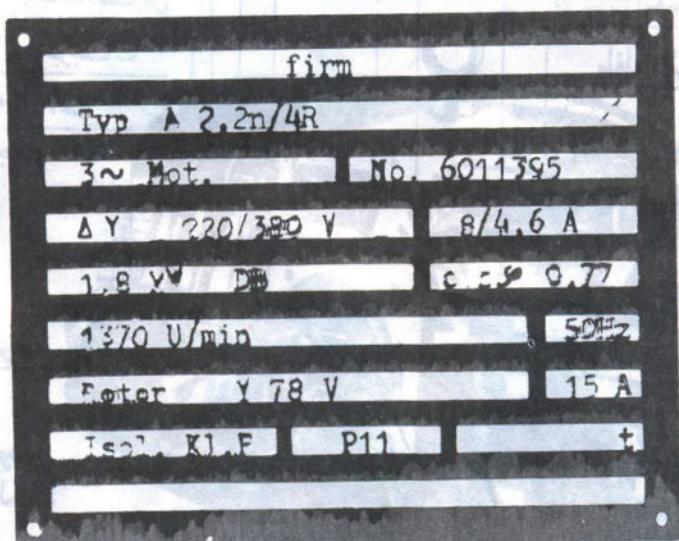
	ماتورهکى سى رهواده خۆيى خەلکىن تەحسىنى	
كىريارى	وانه يەكا كىريارى - پاھىنانا كىريارى	ماكينه

	ماتۆرى خەلەكىن تەحسىنى	
كىريارى	دىئنەكا گشتى	ماكينە

ھەروەسا ماتۆرى خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى ژ ماتۆرىن نەھەقگور دھىتە دانان سەھالوختىن ۋى ماتۆرى دھىنە جوداكرن ژ سالوختىن ماتۆرى قەفسەسكا سقورەمى ب ئەندامى زقۇرۇك. تەوهەر پلىيتىن كانزاي و خەلەكىن تەحسىنى ھەلدگىرىت، و جوكىن ئەندامى زقۇرۇك كويىل تىيدا دھىنە پىچان، بەھراپتە جارا ئەف كويىلە ژ سى رەۋادان پىك دھىت كە لىسەر شىۋى سىتىر (ستار) دھىنە گرىدان.

و د ئاوايىن ماتۆرى راوهستاي بىت (نهزقىرىت) ئەندامى نەلھ و زقۇرۇك پىكىفە كاردكەن وەكى گوھىيىزكى. و پەستانا پەيدابووى د دەملى راوهستانا روتورى دا بەرى بىزقۇرىت دېيىزنى پەستانا راوهستانى يا روتورى، و ئەف پەستانەزى (زىدەبارى پەستانا سىتىتەرى) لىسەر بوردى ناف لىيانى يى دىيار د ۋى شىۋى خوارى دا ھاتىيە تۆماركىن:-

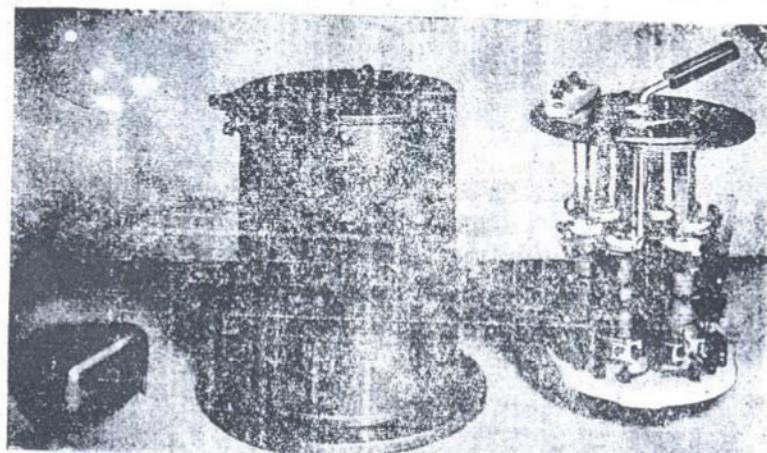
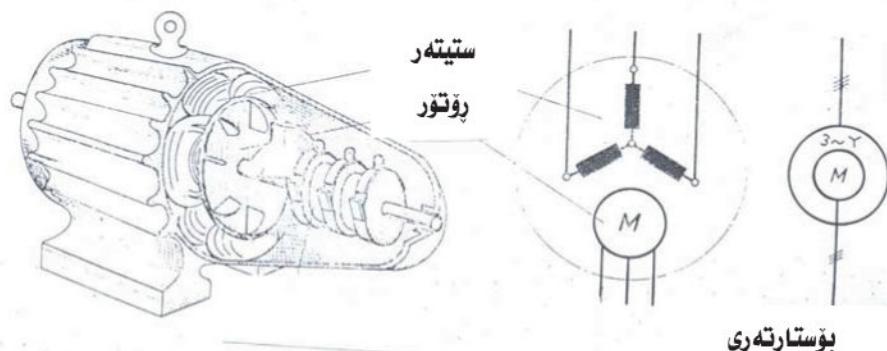

	ماتۆرەکى خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى	
كىريارى	دېتنەكا گشتى	ماكينە

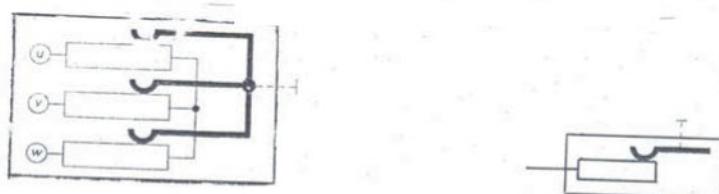
دەمىت كورت كرنا خالىن گەهاندىنى يىن ئەندامى زقۇرۇك ماتۆر دى كار كەت، هەروەكى ماتۆرەكى خۆيىن قەفەسقا سقورەسى و پەستانا پەيدابووى د ئەندامى زقۇرۇك دا كارتىكىرنا وى دى تەزۈۋەيەكى كارەبىن چىكەت و ئەو تەزۈۋە ب رۇلى خۇ دى بىاڭەكى موگنانىسى چىكەن، دەرئەنجامى وى بىاڭى و بىاڭىن موگنانىسى يىن ستيتەرى دى بىتە هوڭارى چىبۇونا زەبرى زقۇپىنى ژېھر ھندى دېئىنە قان ماتۆران ماتۆرەن ھايىدانى (ئەندىكىشىن موتور) و د ئاوايىن زقۇپىنا وى د پلهەكا بلند دى لەرزىن كىم بىت و هەروەسا بھايىن پەستانا پەيدابووى د ئەندامى زقۇرۇك دا دى كىم بىت.

ماتۆرى خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى، د ئاوايىن كورت كرنا كويىلىن روتورى دا دى تەزۈۋەكى دەستپېيىكى يى بلن راکىيىشىت (ھەروەكى د ماتۆرەن قەفەسقا سقورەسى) دا ئەۋۇزى ژېھر ھايىدانى پەستانا پەيدابووى د روتورى دا، بۇ تەزۈۋەكى بلند. ژېھر ھندى بەرگریا دگەل كويىلىن روتورى گرى دەن داكو بھايىن وان زىدەبکەن ئەۋۇزى ب ھارىكاريا دەستپېيىكەرى لەپىنى (ستارتر) ھەروەكى ديار د وىنەيىن بەرپەرى ل دويىش دا.

	ماتورهکى خۆين خەلەكىن تەحسىنى	
كىريارى	وانەيەكاكىريارى	ماكىنە

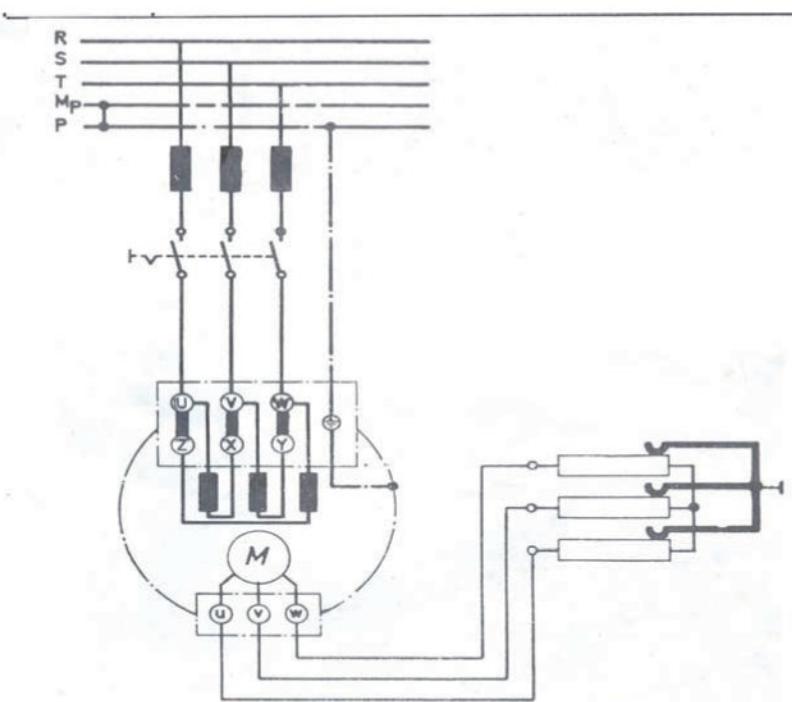
دەستپېتىكەرى لەقىن (ستارتەرى)

ھېمایە بۇ گەھانىدا تمام

ھېمایە بۇ گەھانىدا كورتىكىرى

ماتۆرەکى خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى		
كىريارى	وانەيەكاكىريارى	ماكينە

ب ۋىن چەندى ئى تەززۇمىي دەستپېيىكى يىن كىيمتر بىت و ماتۆر دى بلەزاتىيەكا ھىدى دەستپېيىكت و چەند بھايىن بەرگرىن كىيم بېيت چەند لەزاتىيا ماتۆرى دى زىددىبىت ئەۋۇزى ژېھر كىيم بۇونا بھايىن پەستانان پەيدابووى د ئەندامى زقۇرۇك دا يى كىيم بېيت دىسان تەززۇمىي دەستپېيىكى ژى دى يى كىيم بېيت ژېھر ۋىن چەندى زەبرى دەستپېيىكەر يىن ماتۆرەن خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى يىن زىددىيە ژېھر ھندى ۋان ماتۆران د ماكينىن گەلەك مەزن دا بكاردئىن، وەكى ترومپايىن مەزن يېن پالىدانا ئافى و بلندكەرىن مەزن .... ھەتىد. ھەروهسا بكاردئىن بۇ جەيىن پىىدەۋىياتى بلەزاتىيەكا ژىك جودا ھەبىت.

	ماتۆرەکى خۆيى خەلەكىن تەحسىنى	
كىريارى	وانەيەكَا كىريارى	ماكىنە

داخاز:- گەهاندىنا ماتۆرەكى سى رەوادە خۆيى خەلەكىن تەحسىنى

لدويفى قى وىنى خوارى:

ماتۆر كاردكەت ب ھارىكاريا گەھينەرەكى ھەوايى (كونتكەر) C_1 خۆيى

گەهاندىنا خۆيى دگەل شىانا بىرىن و گەهاندىنى. گەھينەرەن گەرمى (e₃)

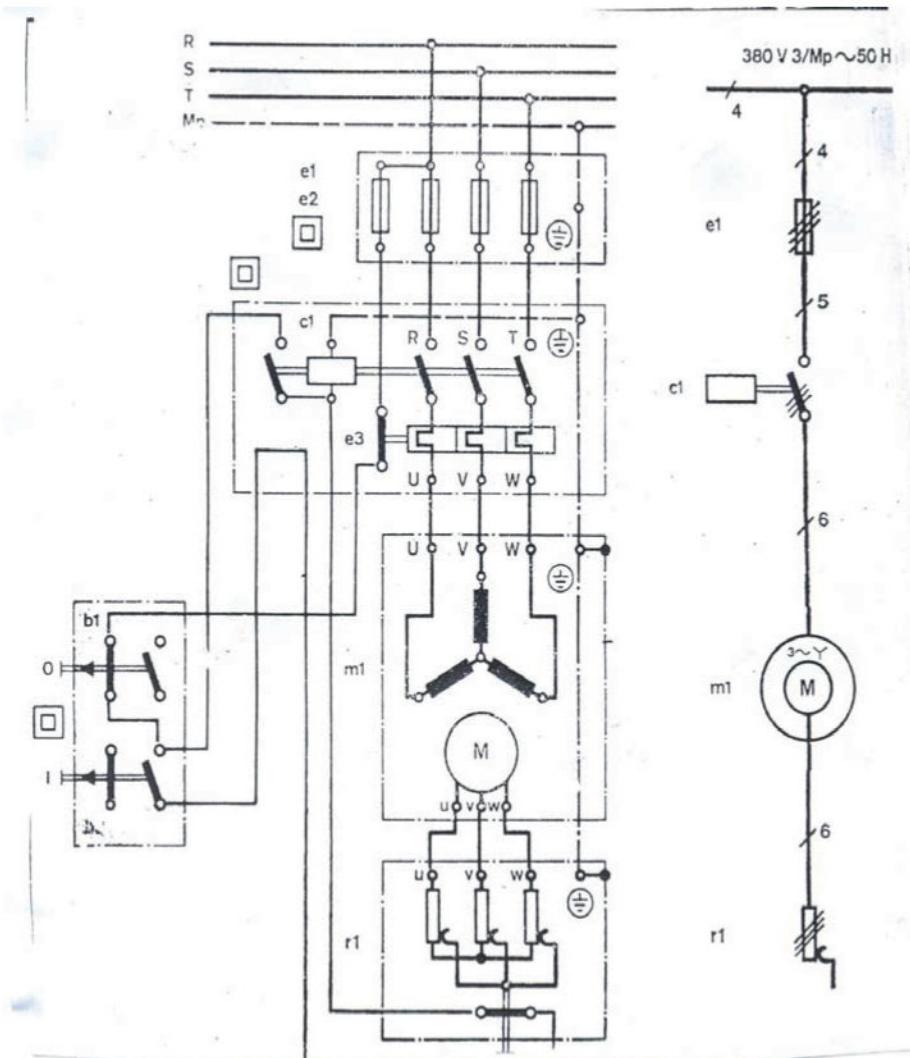
ماتۆرى دپارىزىيت ژ زىدەبۇونا بارى.

رىئىمايىن پاراستىنى:- ب ھارىكاريا تىلا بى لايەن.

تىبىنى:- بەرگریا دەستپېكەرا لەقىنى بەھايى تەزووپىن دەستپېكى كىم

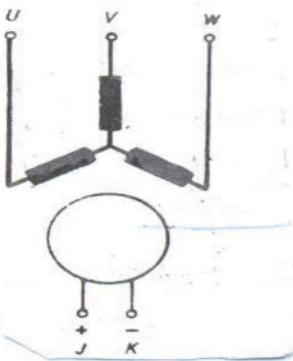
دكەت و زەبرى زېرىپىنا ماتۆرى زىدە دكەت.

	ماتورهکی خویی خله کین ته حسینی	
کریاری	راهینانا کریاری	گههاندن

	ماتۆرى ھەفگۇرۇد	
کىريارى	وانەيەكَا كىريارى – راھىننانا كىريارى	ماكىنە

ئەندامىن نەلە يى ۋى ماتۆرى ژ كويلىتىن سى رەوادە پېڭ دەھىت كۆ زى ژ تۆرى وەردەگرن بۇ پەيداكرنا بىاۋەكى مۇگناتىسى يى زقۇرۇك.

ئەندامىن زقۇرۇك دناف فى بىاۋى دا دزقۇرتى، و پېڭ دەھىت ژ جەمسەرىن وزەكە تەزوویەكى نەگوھۇر وەردەگرن ب پېكى خەلەكىن تەحسىنى، كۆ ب رۇلى وان دەھىنە راکىشان ژ لايى بىاۋى مۇگناتىسى يى زقۇرۇككە يى ئەندامىن نەلە، و دزقۇرتى ب ھەفگۇردى گەل بىاۋى زقۇرۇك (دبىزىنە ۋى ماتۆرى ماتۆرى بى تەحسىن) لەمى

باركىنەكا زىدەتر ژ يا پېدەقى ماتۆر دى ژ زقۇپىن راۋەستىت. بەھەستە ئىنانا تەزوویەكى نەگوھۇر دشىاندایه ژ دىنەمۇيەكى تەزوویەن نەگوھۇرى دەرەكى فە. ب ۋى چەندى ستىرەكىدا تەزوویەن ئەندامىن نەلە دشىاندایه، دەمىن وزە پېدانان ئەندامىن زقۇرۇك ب تەزوویەكى كىيم دى پاشقەمان د رەوادە دا رۇوبىدەت و دەمىن ھەلگرتىن بەھاين تەزوویەن وزە پېدانان دى پىشقەچۈون د رەوادە دا چىبىت، ژېر ھندى باشكىرنا ھەفکولكى شىانا تۆرى ب ھارىكارىيا ماتۆرەكى ھەفگۇر دشىاندایه.

زقۇراندىن ماتۆرىن ھەفگۇر د دەستپېكىن دا ب ھارىكارىيا ماتۆرەكى دەرەكى چىدېبىت ھەتا لەزاتى دگەھىتە لەزاتىا ھەفگۇرلىقى، دى ماتۆرى ھەفگۇر ب تۆرى قە ھىتە گەھاندىن.

د ماتۆرىن نوى دا ماتۆرى ھەفگۇر د زقۇرتى وەكى ماتۆرى نەھەفگۇر ب ھارىكارىيا ئەندامىن زقۇرۇك خۆيىن جەمسەرە كورت كرى (ل سەر شىپۇي قەفەسقا سقۇرە)، د وى دەمىن كويلىتىن نەديار راپىن ب زقۇراندىن دەستپېكىن ھەر وەكى د ماتۆرى نەھەفگۇردا.

	ماتوری هه‌فگورد	
کریاری		ماکینه

• ماتوری هه‌فگور هه‌قبه‌رکرن ب ماتوری نه‌هه‌فگور مفایین خو هنه:

تهزوویه‌کن بی مفا ژ تۆری نا راکیشیت به لکی نهزوویه‌کن ب دروستی
 یئ ب مفا راکیشیت، و دشیانا وی دایه د دەمی کارکرنی دا هه‌فکولکن
 شیانا تۆری باش بکەت، زىدەباری هندی د شیاندایه بارەکن مەزنتر ل
 سەر دانن و لپەی نزم بونا پەستاننا کارەبى ب نەھەستیارى دى ھیتە
 دانان ئانکو ب وی چەندی کارتیکرن لى نابیت و ھەروەسا چەلاقیا وی
 پتە ژ چەلاقیا ماتورین نەھەفگور. ماتوری نەھەفگور یئ موكىتە ژ
 ماتورین دى و پى ددەتە كەلینا ھەواى دنافبەرا ۋوتورى و ستیتەرى دا
 كو يا مەزن بیت چونکى ھەفکولکن باشکرنا شیانى لپەی وی كەلینى
 گرنگى نينه.

داخاز:- ۋەکرنا ماتورى و ژىك ژىك كرنا پارچىن وی و دياركرنا فرمانا
 ھەر پارچەکى، و پاشى ليكىدا نا وی و كارپىيدانا وی.

	ستيره‌کرنا له‌زاتيا ماتوران	
كرياري	ديتنه‌کا گشتى	ماكينه

د راستيي دا، ستيره‌کرنا له‌زاتيا ماتورى هايدانى خويي قەفه‌سقا سفوره دشياندا نينه ب هاريکاريا تۈرلۈ ئاسايى، و له‌زاتيا وي دھىتى دەست نيشان كرن ب هژمارا جەمسەرا و له‌رزىنئىن تۈرى، وەكى د قى ياسايا خوارى دا.

$n_1 = \frac{60F}{P}$	$\frac{60 \times \text{هژمارا له‌رزاڭ / چىركە}}{\text{هژمارا جوتىن جەمسەران} \times \text{موڭناتىسى}} \times \text{هژمارا چەرخىنئىن ئەندامى زۇرۇك (روتور)} = \text{هژمارا زۇرۇكىن بىياڻى}$
-----------------------	--

$n = n_1 - (1 - S)$

وەكى ل بەرچاف گوهۇرپىنا له‌زاتىي د سنورىن بەرتەنكىدaiه. ب قى چەندى بۇ نمۇونە دشياندaiه كىيم كرنا بھايىن پەستانا سەپاندى لىسر كويلان ب هاريکاريا وان بەرگىرىپىن ب شىوه‌يەكى لەدەپ ئىك دگەل دا دھىتىنە گېرىدان، و ب قى چەندى دى تەحسىن د ماتورى دا ياكى بىت و هژمارا چەرخىنئىن وي دى ياكى بىت، لى ئەف رېتكارە نەيا ئابوورى يە، چونكى وزا د بەرگرىيان دا دھىتە گوهۇرپىن بۇ گەرماتىيى ئى دەست دانا وزى يە. و له‌زاتيا ماتورىن هايدانى دشياندaiه بەيتى كونترول كرن ب گوهۇرپىنا هژمارا جەمسەران.

$\frac{60 \times \text{هژمارا له‌رزاڭ / چىركە}}{\text{هژمارا جوتىن جەمسەران} \times \text{و ز ياسايا سەرى (هژمارا چەرخىنئىن بىياڻى)}} =$
--

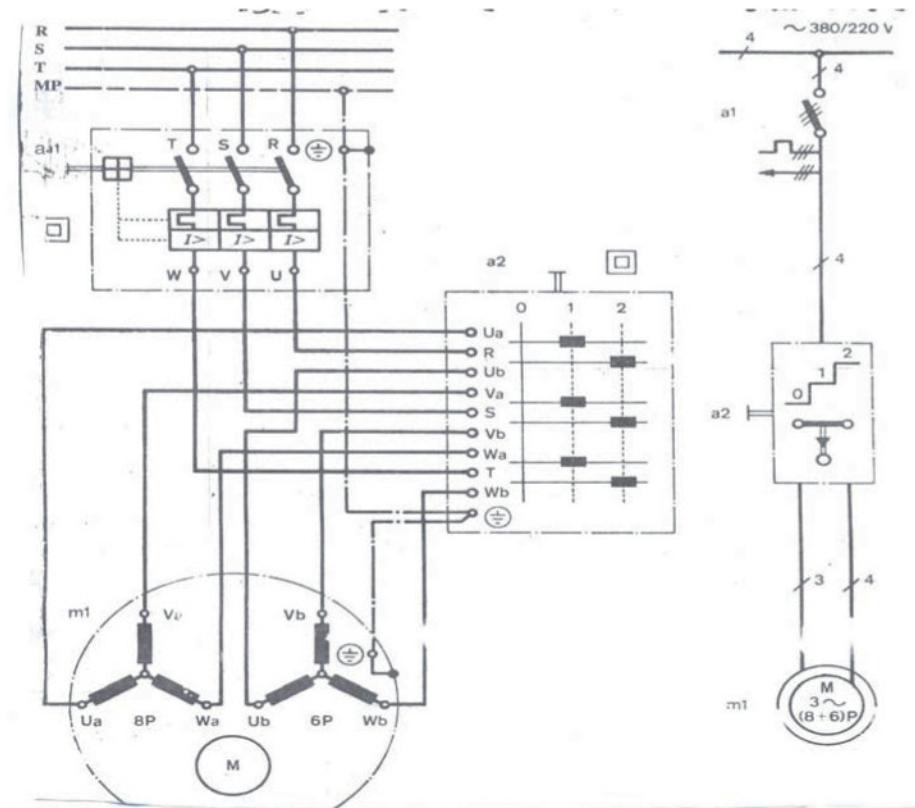
كونترول كرن ل سەر له‌زاتىي ب پلا و دى بلندىرىن له‌زاتى يەدەست مە كەفيت د ئاوايىن (٥٥٠ ھەيرتز) دا ب (٢٠٠ چەرخ / خولەك). دەمىن بجه ئىيىنانا ياسايا ناف لىنىاي دى ئەف خشتى خوارى بەدەست مەفه ھىيت.

له‌زاتى	جوتە جەمسەر	1	2	3	4	5	6
٣٠٠	١٥٠٠	١٠٠	٧٥٠	٦٠٠	٥٠٠	٤٠٠	٣٠٠

	ستيّرهه كرنا له زاتيما ماتوري	
كرياري	وانه يه كا كرياري	ماكينه

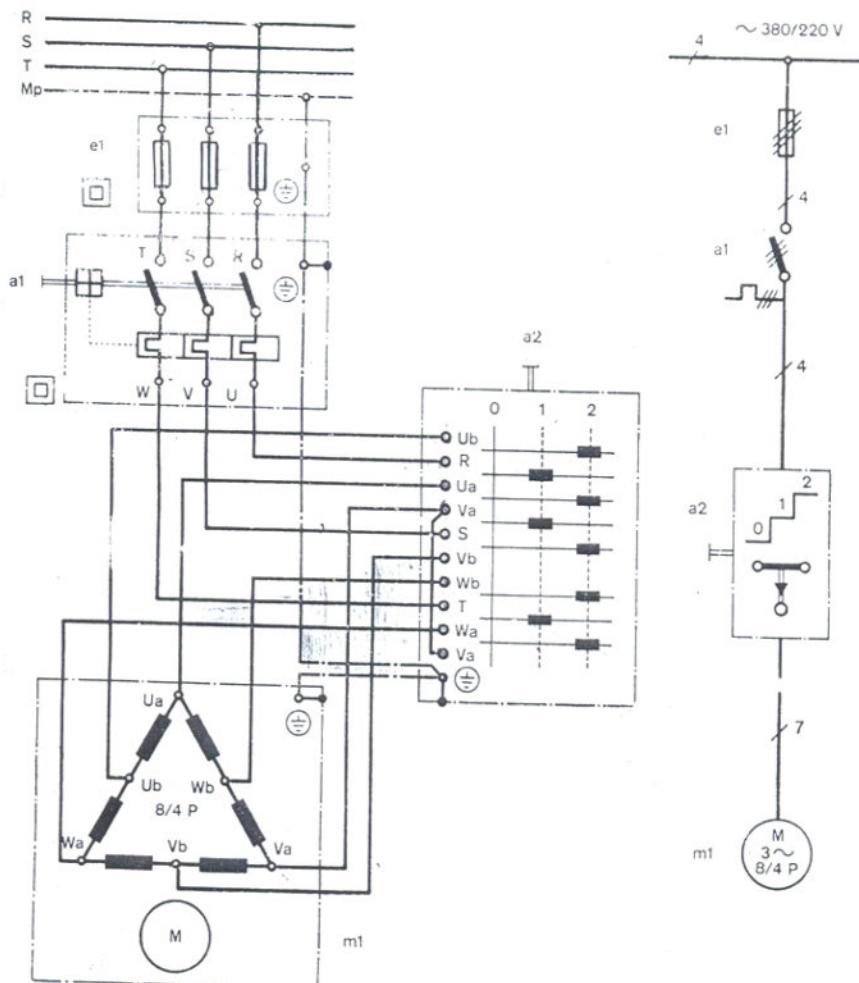
ب شيوهه كن ئابورى دشيانديه ماتوريين هايادانى يىن جهمسىر گوههپ بۇ گەلەك له زاتييەن ژىك جودا بەينه بەرھەم ئىنان. ب وى چەندى چىدىت ئەندامى نەلەف (ستيّتەر) پلاي بەيت:-

أ- ژ دوو جۈزىن كويلىن ژىك جودا، و ب ھەزمارەكاكا جەمسەران يىن ژىك جودا (بۇ نموونە چوار يان شەش جەمسەر).
كە دشيانديه گەهاندىيا ھەر ھندەك گرۇپپىن كويلان بۇ بەدستقە ھاتنا ئىكى ژ ھەردۇو له زاتيان وەكى ديار د ئەوا دھىت دا.

	ستيره کرنا له زاتيا ماتوري	
کرياري	وانه يه کا کرياري	ماکينه

ب- ژ ئىك جوّىن كويلان پىك دهيت، كو دشياندايىه هزمارا جەمسەرىن وان بھىته نىقى كرن بھارىكارىيا سوچەكى دەستى وەكى ديار د قى شىوى ل خوارى دا.

	ستيرهه کرنا له زاتيا ماتورى	
کرياري	وانه يه کا کرياري	ماکينه

ج- پىك دهیت ژ دوو جوړین کويلان ئىك ژ وان يان هه ردوو دی وکى د برگا (ب) دابن ئهوا بهري نوکه هاتيه به حس کرن، و ب وئ چهندى بدھسته ئينانا سى يان چار له زاتيېن ژيک جودا دشياندابه. ماتورين هايداني يېن ب دوو له زاتى ئه ويئن دبنه ب رېژا (۱:۲) هه رجار پىك دهین ژ ئىك جوړي کويلان د ئهندامى نه لف دا (ستيتر) ب هاريکاريا گوهه رېنه کا ساده د گريدانى دا دشياندابه هه مان کويلىن خو يېن چوار جه مسمر بکنه دوو جه مسمر لى له زاتيېن لبه ردھست

ئه فنه:-

خول / خولهك	۱۵۰۰/۳۰۰۰
خول / خولهك	۷۵۰/۱۵۰۰
خول / خولهك	۵۰۰/۱۰۰۰

كونترولكرن لسر له زاتيا ماتوران يېن پىکهاتى ژ ئهندامى زفروگى خوئى خله کىن ته حسينى ب شيوه يه کى ب پله و هوير دشياندابه. يا خويابه کو رېژا ته حسينى د ڦان ماتوران دا دى يا پتربىت ژ وي رېژا د ماتورى هايداني دا خوئى قهقهه سکا سقوله.

ئه وزى بكارئينانا به رگريېن گوهه و دى ته حسيين زىدھبيت ئه گهر به رگري د گريداين، و دى ماتور کارکهت، ئه ف رىكاره دهیته بكارئينان

	ستىرەكىندا لەزاتىيا ماتۆرى	
كىريارى	وانەيەكاكىريارى	ماكىينە

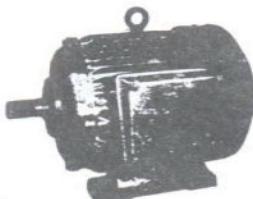
بۇ ستىرەكىنى ل سەر لەزاتىيا ئەندامى زەپرەك خۆيىن خەلەكىن تەحسىنى. لى بكارئىنانا بەرگرىيىن دەستپېكىرنى يىن ئاسايى بۇ ۋى چەندى چىنابىت چونكى نەھاتىنە چىكىن بۇ كارى بەرددوام، بەلكى بەرگرىيىن ستىرەكىنى يىن تايىبەت دەھىنە بكارئىنان. و ئەف رېڭارە د ماتۆرىن خۆيىن شىانىن بلند و ستىرەكىندا بەرددوام دا نەيا ئابورويم و دەھىنە بكارئىنان د وان كارىن زەبرا وان كىيم بىت وەكى پانكىن ھەوا گوھەپىنى ئەۋىن زوبىز زەپرەن تىدا كىيم بۇونەكا دوو جارى بىت. ب ھارىكاريا دەستپېكەرئى ستىرەكىنى كىيم كىندا لەزاتىيى دشىياندaiيە د پلىن سنوردار دا و زىدەكىندا وى دشىاندا نىنە ب ھارىكاريا ماتۆرىن ھايىدانى ئەۋىن كاردەكەن ژىر تۈرى بلەزاتىيا (٥٠) ھېرتز چىدبىت لەزاتىيا (٣٠٠) خول/ خولەك) بەستەتىقە بەھىت وەك بلندترىن رادە.

و دەمى بقىيت لەزاتىيا ماتۆرىن سى رەوادە زىدەبکەن بۇ پىر ژ (٣٠٠) خول/ خولەك) ان پېيدقىيە ئاميرەكى تايىبەت ب بلندكىندا لەرزىنى ۋە بكاربەھىت (داكىو بشىئىن لەزاتىيى زىدەبکەيىن).

	ماتۆرى دوو لهزاتى (گوهۇرىنا جەمسەران)	
كىريارى	وانەيەكاكىريارى	گەهاندىن

داخاز: گەهاندىنەكا ماتۆرەكى سى رەوادە (جەمسەر گوهۇر) لە دويىش وىنەيى پۇونكىرى بەرپەرى لە دويىش دا:-

ماتۆر پىئەك دەھىت ئەنلىك ئەندامى نەلە خۆيى جەمسەرىن شىان ھەبىت بۇ گوهۇرىنى.

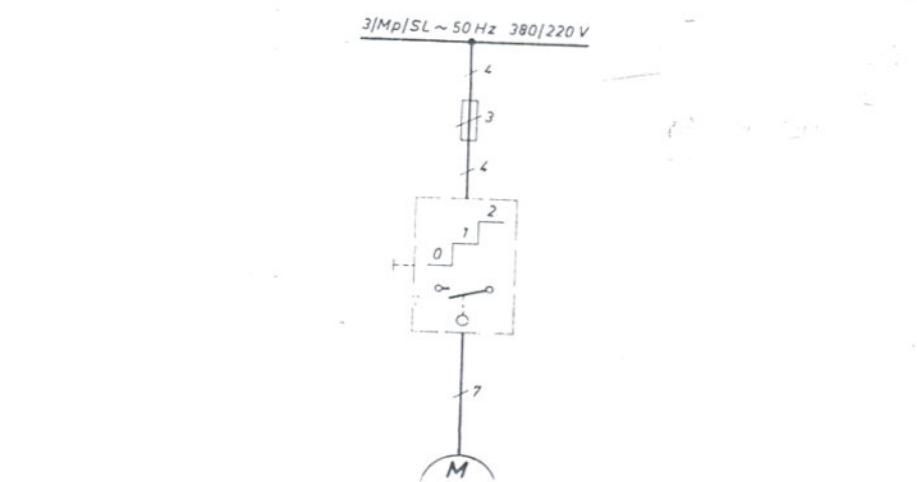
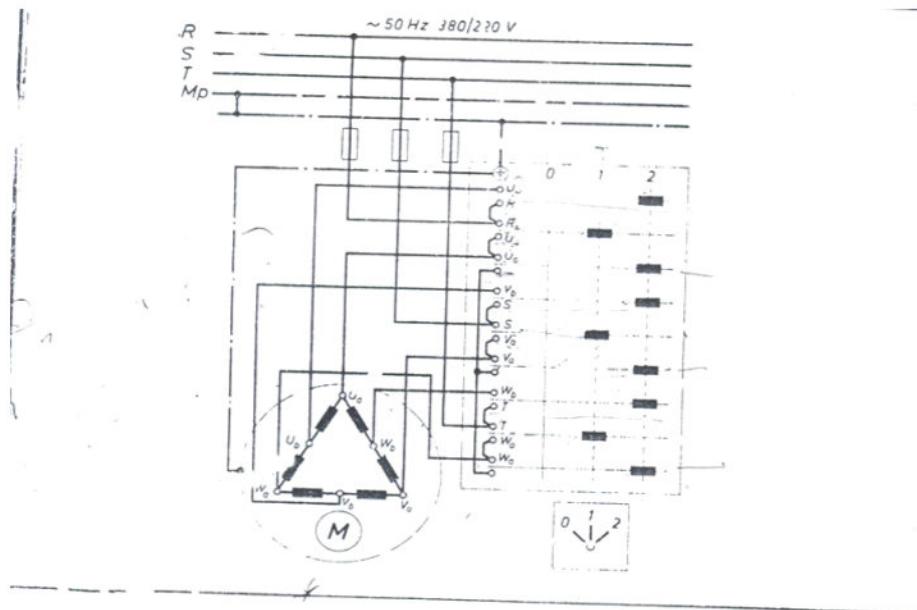
Totally enclosed, pole changing three phase motors with Squirrel, cage rotor 220v, 380v or 500v for direct – on line starting.

لهزاتى دەھىت شىان ھەبىت بۇ گوهۇرىنى ئەۋۇزى ب گوهۇرىنا جەمسەران (گەهاندىنە دالندرە) ب ھارىكاريا سویچەكى دەستى.

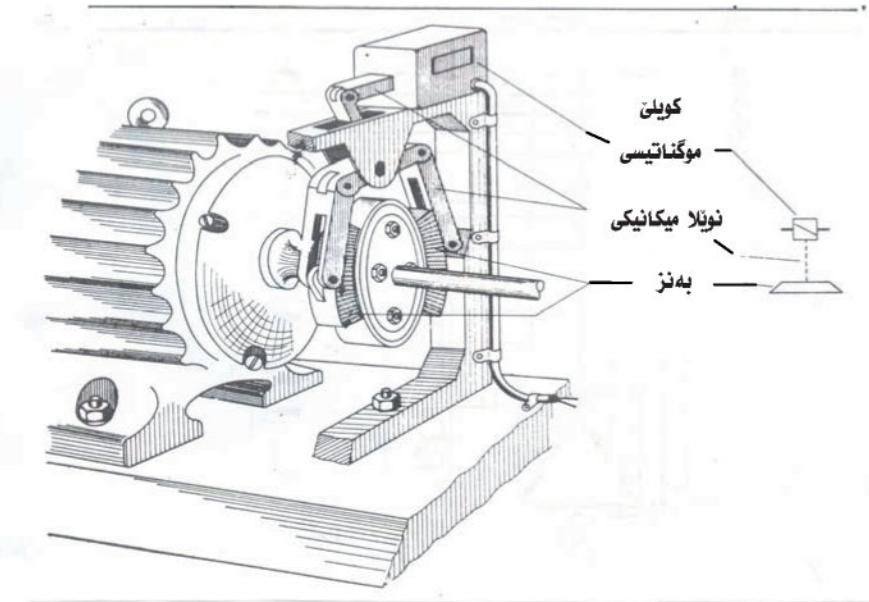

رىتىمايىن پاراستن: ب ھارىكاريا تىلا بى لايەن دىگەل تىلا پاراستنى يا تايىبەت.
تىپىنى: گوهۇرىنا ھېزمارا جەمسەرىن ماتۆرى دشىاندaiyە ب گوهۇرىنا جۆرى گەهاندىنە كويلىن ئەندامى نەلە ئەۋۇزى د ماتۆرىن تايىبەت دا ب گوهۇرىنا جەمسەران و بارا پىر جارا (گەهاندىنە دالندرە) بكار دەھىت و ب قىچىن ئەندى دى كويىل ھىنە گرىيدان ل سەر شىيۇى سى گوشە (دەلتا) بۇ پەيداكرنا گەلەك جەمسەران دا لهزاتىيا ھىدى بىدەست بىكەفيت. گرىيداندا وان ل سەر شىيۇى دوو ستىرىن جووت (دەبل ستار) دى جەمسەرىن كىيم بىدەستقە ھىن ئانکو لهزاتىيەكى بلند. گەهاندىنە دالندرە وەسا دگەھىنەت گوهۇرىنا رېڭىز ھېزمارا جەمسەران ب (1:2). ئانکو گوهۇرىنا لهزاتىي ب رېڭىز (2:1).

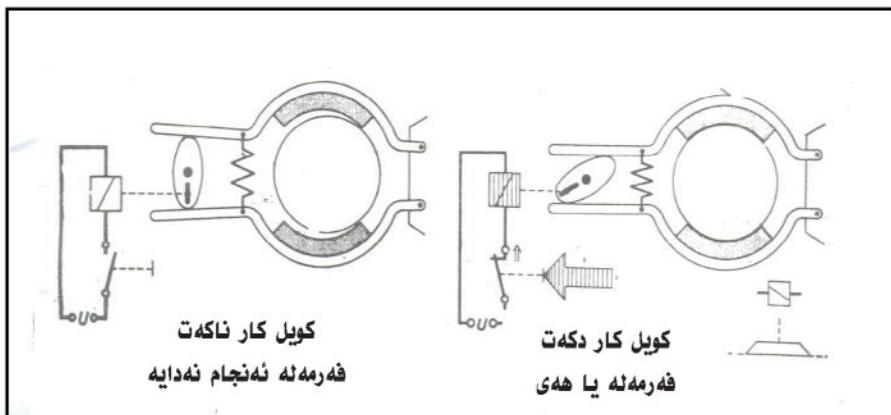
	ماتوری دوو له زاتی (گوهه‌ریتا جه مسه ران)	
کریاری	راهینانا کریاری	گه‌هاندن

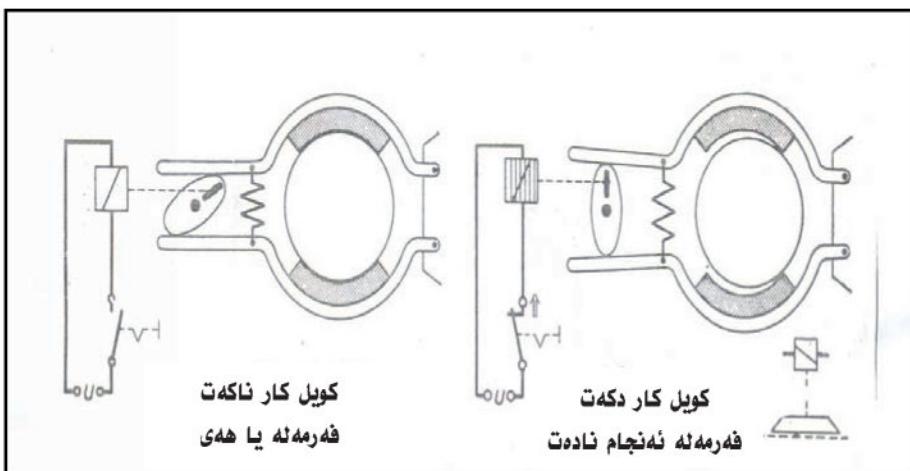
	ستوپ میکانیکی (راوهستاندنا میکانیکی) د ماتوران دا	
کریاري	وانهیه کا کریاري	ماکینه

ستوپ ئهوى کاردکەت لسەر موگناتیسییا کارهبايى (كاروموگناتیسى)
چىدېتى ب دوو شىۋان کاربکەت، يان دى يا ب شىۋى ئاسايى يا قەكى
بىت. دى ستوپ كرن چىدېتى د وى دەمىن هايدان د کويلىن کارهبايى دا
چىدېتى و موگناتیسى يا کارهبايى پەيدا دېيت ئهوا دېيىتە هارىكara
پاکىشانا لغافىن ستوپى (بالىفكان) دېيىزنه ۋى جۇرى ستوپىن گرتى
وھكى ديار د ۋى شىۋى خوارى دا.

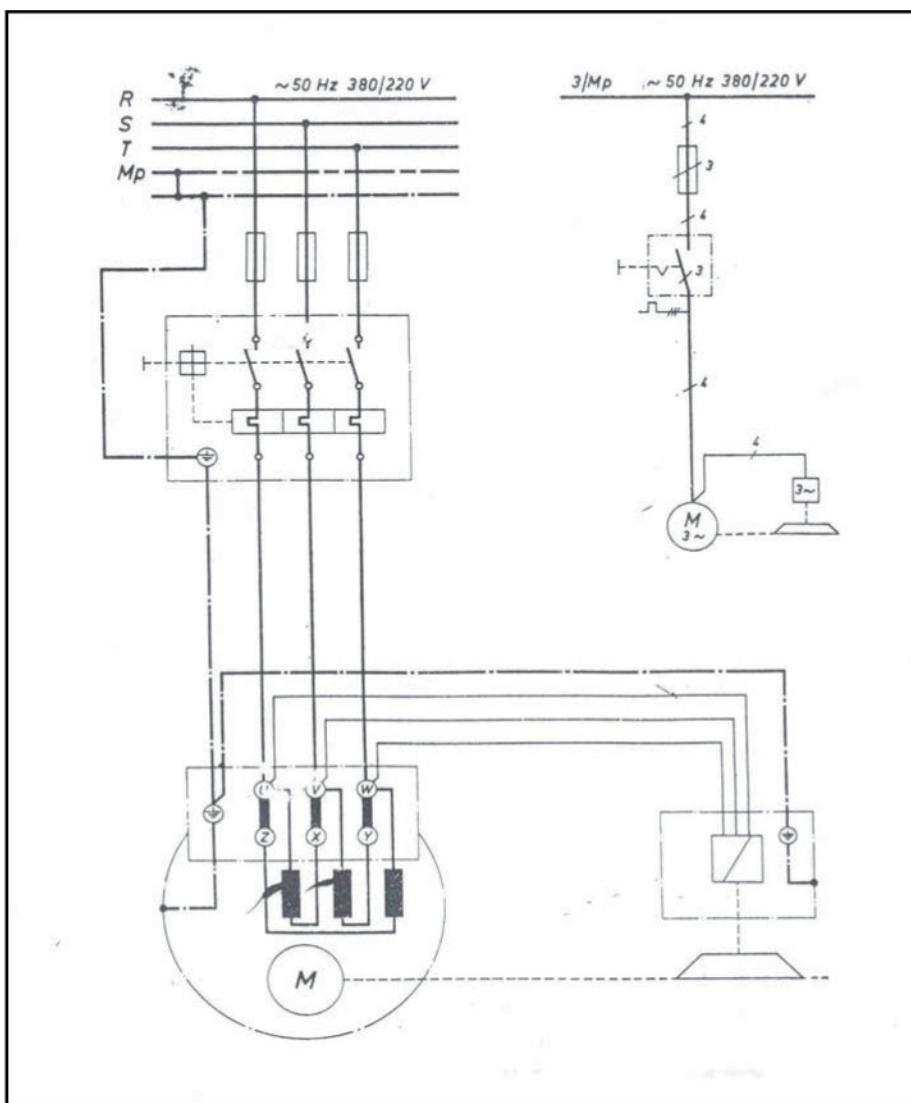
يان ژى دى يا پىيچەوانەبىت. دى ستوپ كرن ھەبىت د وى دەملى ھېشىتا
 ھايدان د كويلىن كارهېلى دا چىنەبۈرى (نەبۈونا پالھىزى كارومۇگناتىسى)،
 و دى لغافىن ستوپى (البنزات) قەبن. و دى ھىنە جوداكرن د وى دەملى
 مۇگناتىسىسيا كارهبايى تىدا ھەبىت، ئەوا ھارىكارييا راکىشانا نويلا
 تايىبەت ب بلندىرنا لغافان دکەت. و دېيىزىنە قىن ستوپكىرىنى (لغافىن
 ۋەكى) ۋەكى روونكىرى د شىۋىئ خوارى دا.

	ستوپٽ میکانیکی د ماتۆران دا	
کریارى	وانهیەکا کریارى	ماکینه

دەمى راوهستانا ماتۆرى ژ لفینى (زېركا كارهېنى يا فەكىرى يە و تۆرا كارهېنى يا بېرى يە) ماتۆر دھېيىتە ستوپكىرن ب شىيودىيەكى میکانیکى ب هارىكاريا لغافىئين فەكىرى. د وى دەمى خالىن گەھىنەرىئن كويلى لغافىئين فەكىرى دھېيىنە گۈيدان دگەل خالىن ماتۆرى دى بىنин يا كاردكەت (فەدبىيت) د وى دەمى ماتۆر تىدا دزقىرىت. (دى وى چەندى دگەھاندنا روونكىرى د بەرپەرپە بەھىت دا بىنин):-

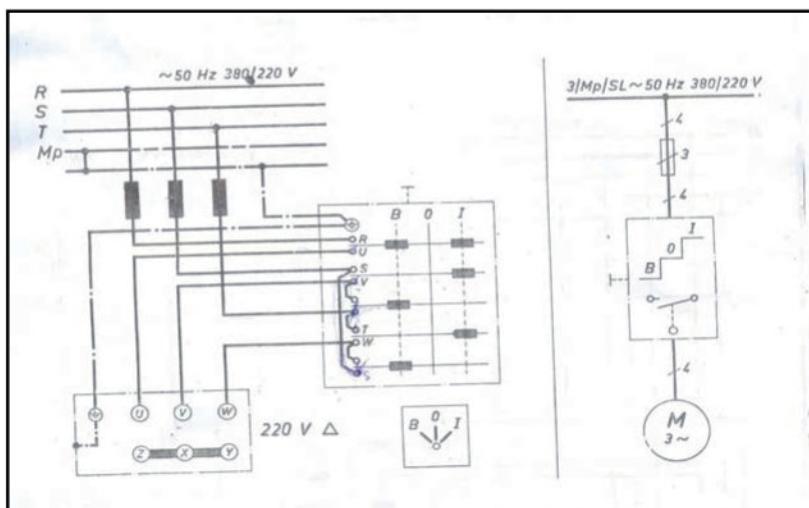
	ستوپ میکانیکی د ماتۆران دا	
کریاری	وانه یەکا کریاری	ماکینه

	ستوپین ماتۆرین سق ڦواده ب هاریکاریا تهزوویی نهگوههڙ	
کریاري	وانهیهکا کریاري	ماکینه

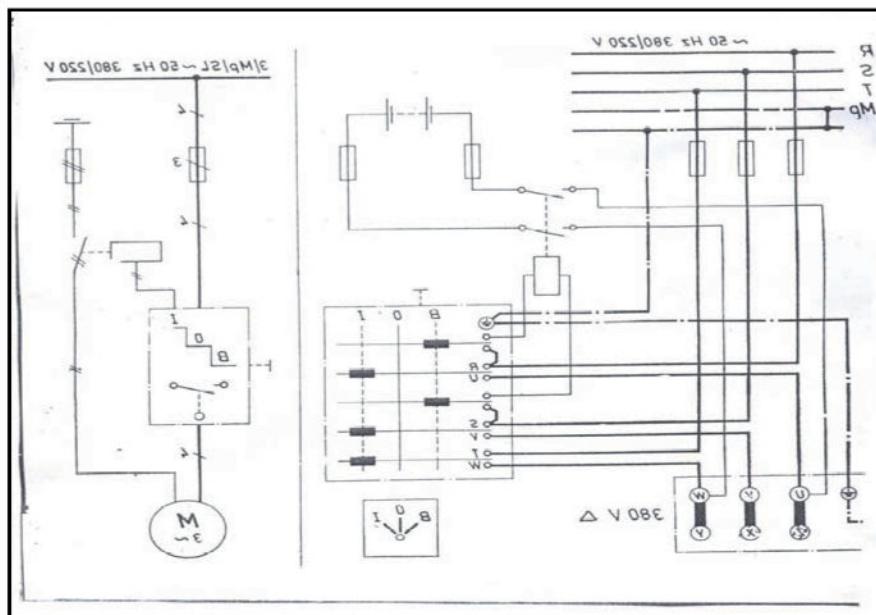
ستوپ ب هاریکاریا تهزوویی نهگوههڙ:-

دهمن زفراندنا بېړې بې (ستوپن - B)، دئ کويلىن ئەندامى نه لف (ستيتهر) ب ژيدهرهکى پهستانا هوماى ۋە ھينه گەهاندن، و دئ د ئەندامى نه لف دا (ستيتهر) بياقهكى موگناتيسى يېن هوماى پهيدابيت پشتى بېپينا زفرا ماتۆرى دئ ماتۆر بهردوام بىت د زفرينى دا ئەۋزى ڇېھر بهردواميا زفرينى. د دهمن زفريپينا روتورى دا دئ تهزووپىن ب پېژدېهکى بلند د کويلىن وي يېن كورتكى دا پهيدابيت ب رېكا ھايدانى د وي دهمن بياقىن موگناتيسى يېن تهزوويان فان تهزوويان كارتىكىنى تىدا كەن دئ ئاراستى وان يېن پلچەوانهبىت دگەل وان بياقىن پهيدابىن ژ پهستانا هوماى د ستىتهرى دا و دئ روتور ئىكسەر ژ زفرينى راوهستىت. و بې پاراستنا کويلىن ستىتهرى ژ زيدهبۇونا بارى، چونكى پهستانا هوماى يا سەپاندى بەرھەنكارى بەرگريا موگناتيسى نەبوویە، ڇېھر ھندى دېلىت ھشيارى بھييته كرن بې كيم كرنا بھايى پهستانا هوماى ژ بھايى پهستانا ناف لىنای يا ماتۆرى.

	ستوپین ماتورین سټ رهواده ب هاریکاریا پیچهوانه کرنا تهزووی	
کریاري	وانهیه کا کریاري	ماکینه

پشتی برینا زفرکا ماتوری پیچهوانه کرنا ئاراستى تهزووی ب لیاڭ گوهه‌رینا دوو ھیلان دشیاندایه، ئیاڭ ل شوینا یى دى وەکى د سویچى پیچهوانکرنى دا. ب هاریکاریا بیاڻي موگناتیسی یى پیچهوانه ماتور دى بھیز راوهستیت (ستوپ) بیت. دەمئى بكارئینانا سویچى دەستى پىددېيە ھشیارى ھەبیت، کو ماتور دوباره نەھیتە زفراىدىن ب ئاراستى پیچهوانه. ڇېھر وئى چەندى سویچ کاردکەت د جەن (ستوپى، Rاوهستاندىدا B) وەك دوگمه (ئەو ب خۆ بزفرپیتەفە).

	پیشانا تهزووی و پهستانی و شیانی یا ماتوران	
کریاری	تاقی کرنا - ۱	پیشان

داخاز: بارکرنا ماتوری ب گلهک ئاوایین ژیک جودا پاشی ههقبه رکرنا بھایین هاتینه پیشان.

تاقی کرنا ئیکى:

يا پېدۇشى پیشانا پهستانا سەپاندى و ههقبه رکرنا وئى ب وئى پهستانا توْماركى ل سەر بوردى ناف لىيانى.

تىبىينى: پېدۇشى پهستانا ناف لىيانى يا توْماركى ل سەر بوردى ناف لىيانى يىن ماتورى سى رەوادە يا گونجاي بىت دگەل پهستانا سەپاندى.

ژ پىخەمەتى ماتور ب شىوه يەكى دروست كاربکەت پېدۇشى پهستانا سەپاندى دگەل پهستانا توْماركى ل سەر بوردى ناف لىيانى يا گونجاي بىت، و گوهۇرىنى پهستانا ناف لىيانى ب رېڭىز ($\pm 5\%$) دشياندايە، و د ۋى سنورى زىدەتلىكى دەستنىشانكى ل سەر ماتورى بھىتە سەپاندىن دى هەفکولكى شىانى ($\cos\Phi$) كىم بىت، و چىريا موگناتىسى د ناڭوکا ئاسنۇن دا دى يى هەقلىرىز بىت دگەل پهستانا سەپاندى. هەتا دگەھىتە رادى تىربۇونى، و دى وزا زىدە بھىتە گوهۇرىنى بۇ گەرماتىي، و ب ۋى چەندى پلا گەرماتىي ماتورى دى بلند بىت، و ژېھر ھندى چىدبىت نەگەھىنەرىن كويلان ژناف بچن و بھايى تهزووی دى بلند بىت. و دەمىن ماتور كار بکەت ل سەر پهستانا كىم تر ژ پهستانا ناف لىيانى، دى بىنۇن كو د ئاوايىي ماتورى هەمان بار ل سەر بىت دى لەزاتىي ماتورى كىم بىت و تهزوویي رادكىشىت دى يى بلند بىت.

	پیشانی تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري		پیشان

و زبری زقريينا دهستپيکي (starting torque) و زبری دوماهيي (Break down torque) مهزنترین زهبرين کو چيذبيت ماتور بدهت، دی د ههفرېزهبن دگهل دوجايا پهستانی، دی بینن کو گهرماتيي و نهگههينهرين ماتوري دی مهترسى ژي چيбин، بؤ نموونه ماتورهك کاردكهت ل سهړ پهستانا (۳۸۰) څولتان ئهو پهستان کيم ببیت بؤ (۳۲۰) څولتان، دی زهبر کيم ببیت ب فې رېزه ($\frac{320}{380}$) نهقه وهسا ديار دکهت ب چهنديا نېزيکي (۰,۷) جاريئن ئاساي.

	پیشانی تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	تاقی کرنا - ۲	پیشان

داخان: - پیشانی تهزووی ماتورهکی سی رهواده یئی بی بار، و ئەقى دبىئزنى تهزووی بی بار.

(With out Load Current) (I_0)

ئەوى ماتۆر رادكىشىت د وى دەمىن تەوهەرى زېرىنى ج بارى ژ دەرقە ل سەر نەبىت.

چەندىيا تهزووی بی بار د ماتورىن بچويك دا دى (60%) بىت و دىئىن مەزن دا دى (30 - 40%) بىت ژ تهزووی ناف لىنلى.

و چىبوونا تهزووھى بی بار ژ تهزووی ب راستى يە (كارىگەر، Actvie current) (بۇ گەردودارىكىرنا بەرزىدبووپىن (زەعى بوبىيەن) كىيم د ئاوايى خۆ نە راگرتنا ماتۆرى) وەه روھسا ژ تهزووی نە كارىگەر (reactive current)

ئەوى موگناتىسيي چىدكەت د نافوكا ئاسنەن دا ژېھر هندى تهزووی بی بار پىك دھىت پتر ژ (90%) ژ تهزووی كارىگەر.

$$\begin{aligned} \text{تهزووی چالاک} &= \text{تهزووی ديار} \times \text{كوساين گوشە} \\ \text{تهزووی نەچالاک} &= \text{تهزووی ديار} \times \text{سايىن گوشە} \end{aligned}$$

	پیشانا تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	تاقى کرنا - ۲	پیشان

داخاز: - پیشانا تونديا تهزووی يا ماتورهکى سى رهواده د ئاوايىن ژىك جودا يىن بارى دا.

تهزوو دھىتە هژمارتن وەكى قى شىۋى خوارى

$$I = P1 / \sqrt{3} \cdot V \cdot \cos\Phi$$

$$I = P2 / \sqrt{3} \cdot V \cdot \cos\Phi \cdot \eta$$

دەمى ماتور دھىتە بارگىن ب بارى تەمام، تهزووېي بارى ۋادكىشىت ئەوي چىدبىت ببىتە دوو جۆر، جۆرى كارا (فعال) و جۆرى نەكارىگەر، د قى ئاوايى دا تهزوو يى نەكارىگەر دى يى پتربيت ژ ئاوايى نەگەر ماتور بىزقىرىت بىي بار.

لى لپەي تهزووېي كارىگەر چىدبىت بھىتە ۋەدىتن ب ھارىكاريا ھەڭكۈلگۈ شىانى.

$$\text{تهزووېي كارىگەر} = \text{تهزووېي ديار} \times (\text{هتا})\text{يىن گوشى}$$

$$\text{تهزووېي نەكارىگەر} = \text{تهزووېي ديار} \times (\text{ها})\text{يىن گوشى}$$

	پیشانا تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	تاقى كرنا - ٤ -	پیشان

داخاز: - پیشانا لهزاتيا ماتورهکى سى رهوداده دگەل بارى و بى بار.

ھرجار ماتورین سى رهوداده دھىنە چىكىن ل سەر لهزاتييەن دياركىرى و ئەويىن دھىنە دەست نىشان كرن ب هارىكاريا ھژمارا جوتىيەن جەمسەران (P) و لهرزينا تورى و ۋ ۋان ھەردۇو بران ۋەدىتنا لهزاتيا ھەقگۇرد د شياندايە. (Ns) لهزاتيا بى بار:

$$Ns = \frac{60F}{P} \text{ (R.P.M)}$$

و د ئاوايى مەزنترىن باردا لهزاتى كىم دېبىت لپەى تەحسىنى، و ھندى بار زىدە بېبىت چەندى لهزاتى كىم دېبىت چونكى دەمى بار زىدە دېبىت پىدفيە ئەندامى زقىرۇك يى ماتورى زەبرەكى بەيىزتر بىدەت، و ئەفەزى بتنى چىدبېت دەمى تەزووېي ئەندامى زقىرۇك يى پېرىبىت.

لهزاتيا ئەندامى زقىرۇك ۋ ئىسايا خوارى دھىتە پەيداگىن:

$$n = Ns (1 - s)$$

$$S = \frac{Ns - n}{Ns}$$

$$S = \frac{Ns - n}{Ns} \times 100 \%$$

لهزاتيا ھەقگۇرىي (لهزاتيا بىياقى موڭنانىسى).

لهزاتيا نەھەقگۇرى (لهزاتيا زقىرينا ماتورى).

تەحسىن (جوداھى دنابىھەرا ھەردۇو لهزاتيان دا).

	پیشانا ته زووی و پهستانی و شیانی د ماتۆران دا	
کریاري	تاقى كرنا - ٥	پیشان

داخاز:- فەديتنا چەلاققىا (چستىيا) ماتۆرى.

چەلاققىا (چستى).:-

ژ چستىي دھىيته زانىن كو رېزه يە دنافبەرا سەرجەمى شيانا ل ژىددەرى دھىيته وەرگرتن بۇ شيانا تەوهەرى ماتۆرى.

$$\text{وبقى چەندى چەلاققىا (چستى)} = \frac{\text{شيانا ژ ژىددەرى دھىيته وەرگرتن}}{\text{شيانا تەوهەرى}} \times 100\%$$

و چىدبىت چەلاققىا (چستىيا) ماتۆرەكى (٤ كيلو وات) و (١٥٠٠ خول/خولەك) دزقلىت بىدەستقە بھىت ب پەيوەندىيا وي ب شيانى ۋە. ژ خشتى ھېلىن دياركەردا يىن ھەقپىچ د لابەرى د دويىقدا. كىرۋىن چستىي د بىاڤەكى مەزن دا نىزىكە بۇ بىنەجەكرنى، كو ھەمان چستى ددەت د ئاوايىن نىف بارى وي دا (٢ كيلو وات) بەرزەبۈوپەن (زەعى بۇوپەن) پەيدابۇوى دھىئنە لېكھەكىرن بۇ:-

- ١- بەرزەبۈون (زەعى بۇون) د ئاسنى دا.
- ٢- بەرزەبۈونىن (زەعى بۇونىن) لىك خشيان و لىك خشيانا ھەواي.
- ٣- بەرزەبۈون (زەعى بۇون) د سفرى دا د ئەندامى نەلھ دا (ستىتەر).
- ٤- بەرزەبۈون (زەعى بۇون) د سفرى دا د ئەندامى زەرۋەك دا (روتور).

پیشانا تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتۆران دا	
کریاری	نمۇونا - ۱

داخاز: وینەكىرنا ھىلا دياركەر يا ماتۆركى ھايىدانى د ئاوايىن بى باردا ئەۋۇرى بۇ دياركىرنا پەيوەندىيا دنابېھرا پهستانى سەتىتەرى و تەززووپىن بى باردا ب لەرزىينا تۆرى يا ھۆمای. پاشى دووبارەكىرنا نمۇونى ب تورىن خۆپىن شیانىن ناف لىينى يېئن ئىك جودا.

كەرسەتىن بكار دەھىن:

- ماتۆركى ھايىدانى.
- ئامىرەكى پیشانا شیانى (۴۰۰ ۋولت - ۵ ئەمبېر).
- ئامىرەكى پیشانا پهستانى يى تەززووپىن گوھۇر (۴۰۰ ۋولت).
- ئامىرەكى پیشانا تەززووپىن گوھۇر (۵ ئەمبېر).
- گوھىزكەكى گوھۇر، پهستانا لايى (سفر - ۴۰۰ ۋولتا).

بجە ئىنان:-

- ۱- كارى گەھاندىنى لدویىش وینەيىن ھەقپىچ.
- ۲- كارپىدانما ماتۆرى.
- ۳- گوھۇرپىنا پهستانى تۆرى و خاندنا ھەر ئىك ژ پهستانى و تەززووی د ھەر ئاوايىھەكى دا.
- ۴- خاندنا پیشانا شیانى د وى دەمىن پهستانى تۆرى (۲۸۰ ۋولت) بىت.
- ۵- وینەكىرنا ھىلا دياركەر د ئاوايىن بى باردا، ھېزمارتىنە ھەڭكۈلىكى شیانى ھەر د ئاوايىن بى باردا دەست نىشان كرنا تەززووی كارىگەر (Ia) و تەززووی نە كارىگەر (Ir).

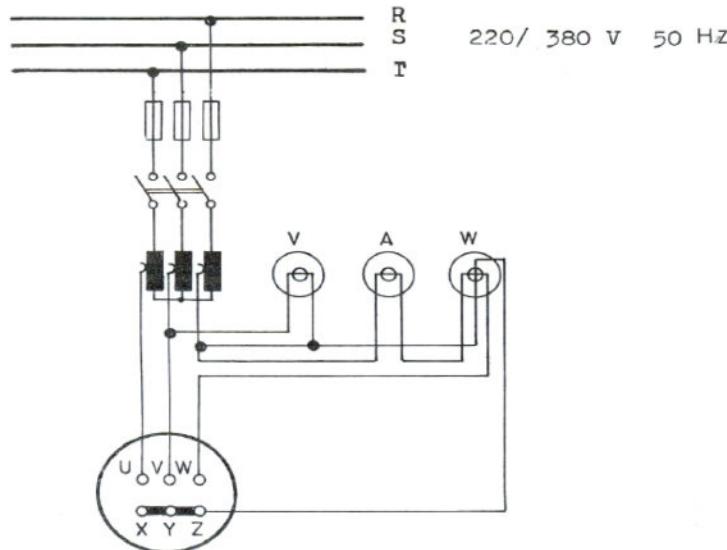
ئەنجام:-

بهاين تەززووی دى زىدەبىت ب زىدەبۇونا پهستانى، و زىدەبۇون دى يا بلەز تربىيت دەمىن پهستان پېتىرى بىت ژ (۲۲۰ ۋولتان)، و لدوماھىا ھىلا دياركەردا دى بىنىن زىدەبۇونا تەززووی بتنى ب زىدەكىرنا پهستانى ب بھايىھەكى كىيم.

	پیشان تهزووی و پهستانی و شیانی د ماقوران دا	
کریاري		پیشان

ددهمی بلندکرنا پهستانی ژ (٣٩٠ - ٣٨٠ څولتانا) دی تهزوویه کی راکیشیت چهندیا وی (٢٥٪ ئهمپیره) ئانکو ب ریثرا (٩,١٪). تهزوویی باری یهکسانه بریثرا (٦٠٪) ژ تهزوویی ناف لینای. هیلا دیارکهر د ئاواین بی باردا دیار دکهت کو بلندکرنا پهستانا ژیده‌ری تهزوو بلهز دی بلند بیت و ژ وی چهندی دی بلندبوونا پلا گه‌رماتیا کویلان پهیدا بیت و ئهقہڙی ری پی ناهیته دان.

	پیشانا تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	شیکارا نموونا - ۱	پیشان

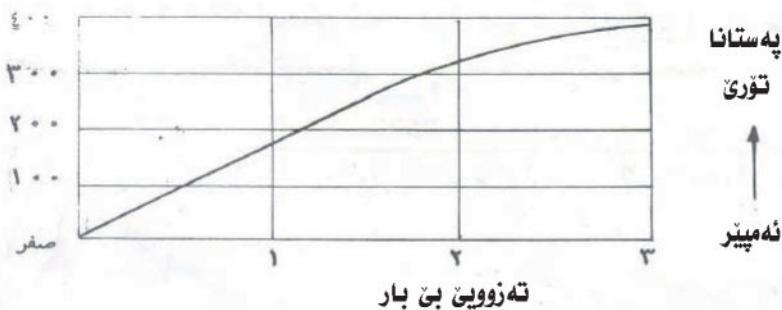

پهستان	۶۵	۱۳۵	۲۳۰	۳۸۰	۴۹۰
تهزوو	۰,۳۵	۰,۷۲۵	۱,۲۵	۲,۷۵	۳

شیانا دچیته ژوور = ۲۴۳ وانه

$$0,13 = \frac{243}{2,75 \times 380 \times 1,73} = \frac{\text{شیانا دچیته ژوور}}{\sqrt{3} \times \text{پهستان} \times \text{تهزوو}} = \frac{P_1}{\sqrt{3} \times \text{پهستان} \times \text{تهزوو}}$$

فولت

	پیشانی تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاری	شیکارا نموونا - ۱	پیشان

ههـفـکـولـکـیـ شـیـانـیـ (COSΦ) دـگـهـلـ شـیـانـاـ نـافـ لـیـنـایـ دـهـیـتـهـ دـانـ وـ هـهـرـ جـارـ بـ هـارـیـکـارـیـاـ پـهـسـتـانـیـ وـ تـهـزـوـوـیـ وـ شـیـانـیـ دـهـیـتـهـ هـژـمـارـتـنـ. وـدـکـیـ ئـهـفـاـ لـ خـوارـیـ:-

$$\text{COS}\Phi = \frac{P_1}{\sqrt{3} \cdot I.V} = \frac{P_1}{1.73 \cdot I.V}$$

$$\frac{\text{شـیـانـاـ دـهـیـتـهـ زـوـورـ}}{\sqrt[3]{\text{تـهـزـوـوـ} \times \text{پـهـسـتـانـ}}} = \frac{\text{شـیـانـاـ دـهـیـتـهـ زـوـورـ}}{\text{تـهـزـوـوـ} \times \text{پـهـسـتـانـ}}$$

$$\text{COS}\Phi = \frac{P_2}{\sqrt{3} \cdot I.V.\eta} = \frac{P_2}{1.73 \cdot I.V.\eta}$$

$$\frac{\text{شـیـانـاـ دـهـرـکـهـتـیـ}}{\sqrt[3]{\text{تـهـزـوـوـ} \times \text{پـهـسـتـانـ} \times \text{چـسـتـیـ}}} = \frac{\text{شـیـانـاـ دـهـرـکـهـتـیـ}}{\text{تـهـزـوـوـ} \times \text{پـهـسـتـانـ} \times \text{چـسـتـیـ}}$$

$P_1 =$	شـیـانـاـ وـهـرـگـرـتـیـ ژـ تـؤـرـیـ
$P_2 =$	شـیـانـاـ تـهـوـهـرـیـ زـفـرـیـنـیـ یـهـ

نمـوـونـهـ (۱):- هـهـفـکـولـکـیـ شـیـانـاـ مـاـتـوـرـکـیـ سـیـ رـهـوـادـهـ چـهـنـدـهـ ئـهـگـهـرـ شـیـانـاـ وـیـ (۶۰۵) کـیـلوـ وـاتـ بـیـتـ وـ (۱۲۰۱) ئـهـمـبـیـرـاـ رـاـکـیـشـیـتـ ژـ پـهـسـتـانـ (۳۸۰) فـولـتـانـ.

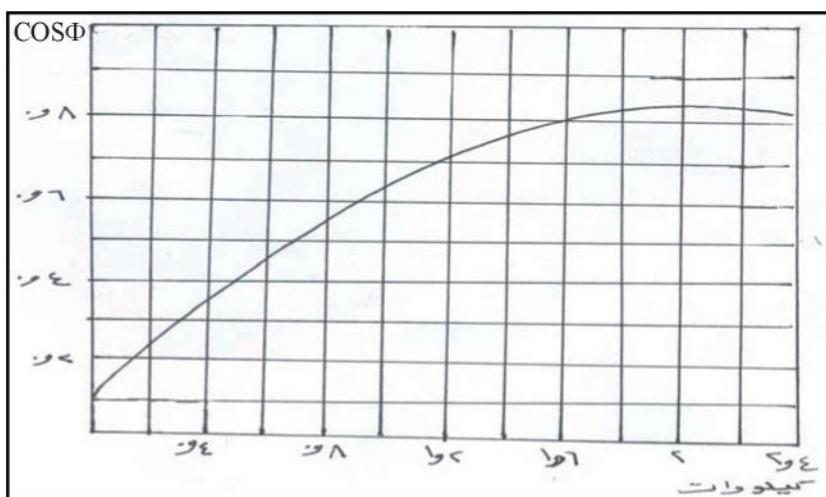
$$\text{COS}\Phi = \frac{P_1}{1.73 \times V.I} = \frac{6500}{1.73 \times 380 \times 12.1} = 0.82$$

نمـوـونـهـ (۲):- هـهـفـکـولـکـیـ شـیـانـاـ مـاـتـوـرـکـیـ سـیـ رـهـوـادـهـ چـهـنـدـهـ ئـهـگـهـرـ شـیـانـاـ وـیـ (۰۸۰٪) بـیـتـ، شـیـانـاـ تـهـوـهـرـیـ وـیـ (۲۰۵) کـیـلوـ وـاتـ بـیـتـ لـ سـهـرـ بـورـدـیـ نـافـ لـیـنـانـیـ، وـ تـهـزـوـوـیـهـکـیـ رـاـدـکـیـشـیـتـ چـهـنـدـیـاـ وـیـ (۱۶) ئـهـمـبـیـرـهـ لـ ژـیـرـ پـهـسـتـانـ (۳۸۰ فـولـتـانـ).

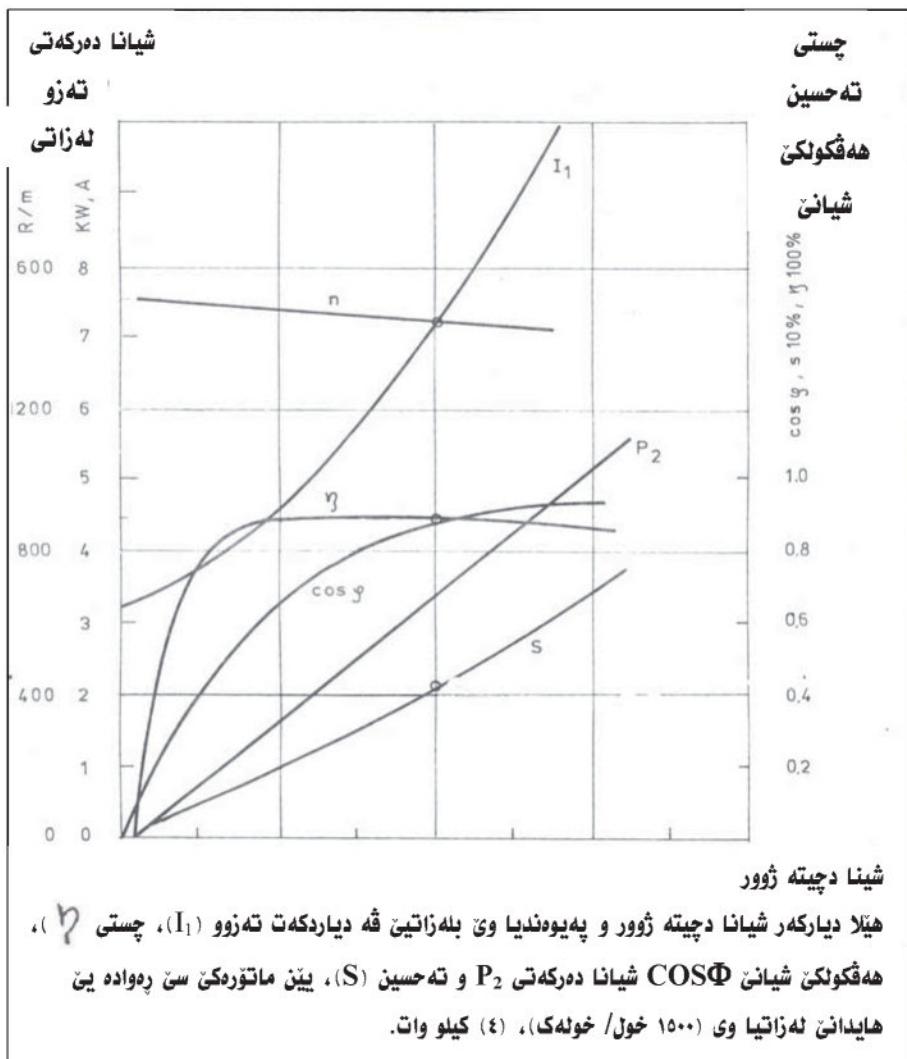
$$\text{COS}\Phi = \frac{P_2}{1.73 \times V.I.\eta} = \frac{2500}{1.73 \times 380 \times 6.1 \times 0.8} = 0.78$$

	پیشان تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	دیتنه کا گشتی	پیشان

ههـفـکـولـکـنـشـیـانـکـرـیـ نـیـنـ، وـ چـهـنـدـیـاـ وـ بـ بـارـیـفـهـ گـرـیدـایـهـ ژـبـهـرـ هـنـدـیـ بـهـایـ (COSΦ) دـ ئـاوـایـ (ستـوـپـ) كـرـنـیـ دـاـ ئـانـکـوـ دـ ئـاوـایـ بـارـهـکـیـ گـوـهـوـرـداـ. دـ ئـاوـایـ بـیـ بـارـداـ (COSΦ) گـهـلـهـکـ بـیـ کـیـمـهـ وـ دـکـهـقـیـتـهـ دـنـاـقـبـهـراـ (0.1ـ ـ 0.2ـ) دـاـ چـونـکـیـ دـ فـیـ ئـاوـایـ دـاـ بـتـنـیـ تـهـزـوـوـیـ بـیـ بـارـ دـبـورـیـتـ ئـهـوـیـ کـوـ تـهـزـوـوـیـ بـرـاسـتـیـ (کـارـیـگـهـرـ) تـیدـاـ گـهـلـهـکـ بـیـ کـیـمـهـ، وـ دـ دـهـمـیـ بـارـکـرـنـاـ مـاتـورـیـ دـاـ هـهـفـکـولـکـنـشـیـانـیـ دـیـ بـیـ مـهـزـنـ بـیـتـ وـ دـ دـهـمـیـ گـهـشـتـنـاـ بـارـیـ بـوـ بـارـیـ نـافـ لـیـنـاـیـ دـیـ گـهـهـیـتـهـ مـهـزـنـتـرـیـنـ بـهـایـ خـوـ. وـ هـیـلاـ دـیـارـکـهـرـ دـ خـوارـیـ دـاـ هـهـفـکـولـکـنـشـیـانـاـ مـاتـورـهـکـیـ سـیـ رـهـوـادـهـ بـیـ (2.1ـ) کـیـلوـ وـاتـ بـیـتـ وـ پـهـیـوـهـنـدـیـاـ وـ بـ شـیـانـاـ تـهـوـهـرـیـ مـاتـورـیـفـهـ دـیـارـ دـکـهـتـ.

	پیشانی تهزووی و پهستانی و شیانی د ماتوران دا	
کریاري	دیتنه کا گشتی	پیشان

	دینه‌مُؤْيَّن ترومبیلی	
کریاری	وانه‌یه‌کا کریاری	ماکینه

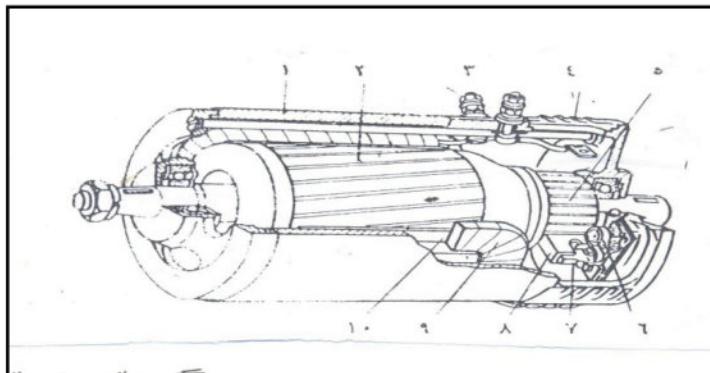
بهرى دەستپىكىن ب ۋەكىن و لېكىانا دینه‌مُؤْيَّن ترومبیلی دى ب كورتى روون كەين:-

كارى دینه‌مُؤْيَّن ترومبیلی ئەفهىيە:- (د دەمى زېرىنا ماكينا ترومبیلی دا) گەهاندىندا وزا كارهېنى بۇ ئاميرىن مەزاختى و بارگەكىندا پاترىيى. و پىك دھىت ژ دینه‌مُؤْيَّن ئەززويىن نەگوھەر يىن ھەۋىيەك خۆيى هايىدا نا خۆيى د ۋان سالىن دوماهىيى دا دینه‌مُؤْيَّن ئەززويىن گوھەر يىن سى رەوادە د ترومبیلی دا هاتە بكارئىنان، و ئەف ئەززويىه دھىتە لېك گوھەرلىرىن بۇ ئەززويىن نەگوھەر ب رېكا شېھتى گەھىنەران ئانكۇ لىاڭ گوھەرلىرىن ئەززوىي (رېكتيقاير).

پارچىن گرنگ د دینه‌مُؤْيَّن دا

وهكى هەر دینه‌مُؤْيَّن ئەززويىن نەگوھەر دینه‌مُؤْيَّن ترومبیلی ژ ۋان پارچىن گرنگ پىلاڭ دھىت:

- ۱- لەشىن جەمسەران دگەل جەمسەرەن مۇگناتىسى و كويلىن جەمسەران.
- ۲- ئەندامى زېرۆك (ئارمېچەر) دگەل كويلان و ئەندامى كومكەر (كولكتر).
- ۳- ھەلگرىن پارچىن كاربۇنى دگەل سېرىنگان.
- ۴- قەپاغىن رەخا و (بولبىرييتىك).
- ۵- بېرەپ زېرۆكى.
- ۶- رېكىخەر (ستىرەكەر).

- ۱- لهشى دينه موئى.
- ۲- بەرهەمەدر (ئارميچەر).
- ۳- خالىن گەھاندى.
- ۴- چاڭكىن ھەوا گوھۇرىنى.
- ۵- كۆمكەرى تەزۈۋى (كوميوتىتەر)
- ۶- سپرنگى فرجىن كاربۇنى
- ۷- فرجىن كاربۇنى (مهەسەك)
- ۸- هەلگرى فرجا
- ۹- كويلىن وزە پېيدانى
- ۱۰- پىلاقىن جەمسەران

• لهشى جەمسەران دەھل جەمسەرین موگناناتىسى:-

جەمسەرین موگناناتىسى پېيدىفيه ژ ئاسنى بن ئەۋۇزى ژېھر بياقىن موگناناتىسى كو دى شىوه لولەكى و يىن نەرم و تىل بىت (ناعم و مصقول)، و چىنابىت ب مەنگەنەي بەيىتە شداندىن د دەمىن ۋەكىن و گرىيدانما وى دا. جەمسەر يان پىلاقىن جەمسەران د دينەمۆيىن پەچويك دا ژ ئاسنى گونجايانە و دىتىن مەزن دا ژ پەلتىن ئاسنى نە ژ جۆرى (دینامۇ)، و پېيدىفيه ب رىك و پىكى بگەنە دناف لهشى جەمسەران دا. و ژ لىك گوھۇرىنا لىشاوى موگناناتىسى يىن ژ نشکەكى قە (اى كانزار بۇ ھەواي بۇ كانزارى ....) و بۇ پەزگاربۇونى ژ دەنگى سىرييا دينەموئى، ھەرجار لىقىن پىلاقىن جەمسەران و جوكىن كويلان د ئارميچەرى دا دخىن.

كويلىن جەمسەران كو دېيىزنى كويلىن ھايدانى ھەرجار ل سەر قالبان دەھىنە پېچان و پېكىفە دەھىنە گرىيدان كو بورىنا تەزۈۋى د كويلان دا ب شىوهەيەكى لىك گوھۇر بىت داكو جەمسەرین باگور و باشور دروست بىن ب ۋىن چەندى دى ماكىنە يا پېكەتى بىت ژ جوتىن جەمسەران، بۇ نموونە دوو جەمسەر يان چوار جەمسەر يان شەش.

هندک دينه‌موييin دى هنهن ژ ئىك بياقى موگناتيسى پىك دهيت كو پىلافقا
ئىك جەمسەر دهيتە پىچان، وىن دى پەيدادبىت ژ هايدانا لىشاۋى موگناتيسى،
لى ۋى جۆرى دينه‌موييان ژى هەر دېيىزنى دينه‌موييin دوو جەمسەر.

ئەندامى زقۇك (ئارمىچەر) و كويلىن وي:-

پىك دهيت ژ تەودەكى زقۇكىنى، پلىيتىن كانزاي يىن جووك تىدا لسەر دهينه
رەڭقاشتىن پاشى ئەف پلىته شىوى جوكان ودردگرن و كويىل تىدا دهيتە پىچان
ھەروەسا ئەندامى كۆمكەر (كۆميتىتەر) ل سەر تەودەكى زقۇكىنى دهيتە دانان.

دوماهىيىن كويىلان ب شىوهەكى هوير ب پارچىن ئەندامى كۆمكەر قە دهينه
سەتامەكىن (لحيم كىن) ب قەلائى و پىدەفييە پارچىن كانزاي و ئەندامى
كۆمكەر گەلەك ب هويرى شىوى بازنى ودرگرن، و (د ھەفسەنگ كرى بن)
كەلىتىن ھەواى دنابېھرا ئارمىچەرى و پىلافقىن جەمسەران پىدەفييە ھندى
دشياندا بىت يا بچويك بىت (٢٥ - ٣٥) ملم.

و د ھەمى بواران دا پىدەفييە پلىيتىن ئارمىچەرى ب پىلافقىن جەمسەرانقە
نەخشىيىن كويلىن ئارمىچەرى د دينه‌موييin دوو جەمسەردا ل سەر شىوى
بەرابەركرى (انطباقى) يان ژى ب شىوى پىلى دهيتە پىچان.

لى د دينه‌موييin جەمسەرەن وان پتر بن دى كويىل باراپتىر ل سەر شىوى
پىلى بن، و ئەف جۆرە باراپتىر جارا بەرۋاڙى يىن بەرابەركرى بتنى پىدەفي
ب (٢) فرچان ھەيە.

فرچین کاربونی (فرچین رهژی):

پیڈفیه فرچه د ددهرا بن لایهن دابن یان دنافبهرا جه مسهران، و دئ د دینه موبین دوو جه مسهردا ب گوشان (۱۸۰°) بن و دیین چوار جه مسهردا دئ ب گوشان (۹۰°) بن ژ لادانی باراپتر ژ ڦان فرچان رهنگی وان رهشه، و ژ گرافیتی نه یانزی ژ رهژی، و پیڈفیه ب تمامه تی ل سهر ئهندامن کومکمر د بهرابه رکری بن (پیفه گههاندی) بن ٺانکو ل سهر بتھسن.

و دشیاندایه بهیته سه خبیرکرن پشتی ترومبتیل ب نیزیکی (۳۵۰۰) کيلو مهتران بریفه بچیت.

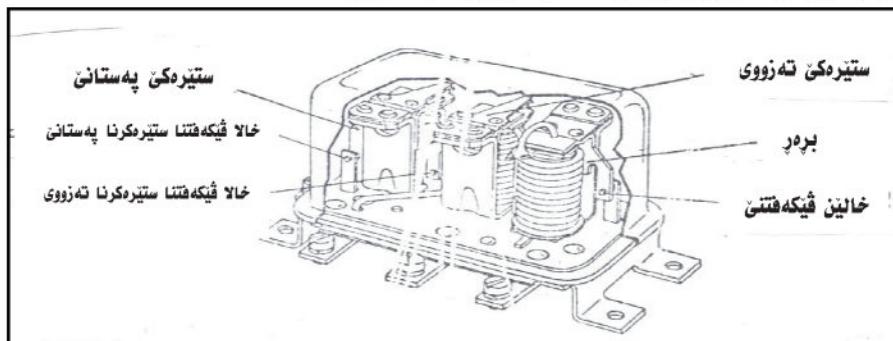
قه پاگین رهخا و (بول بیرنگ):

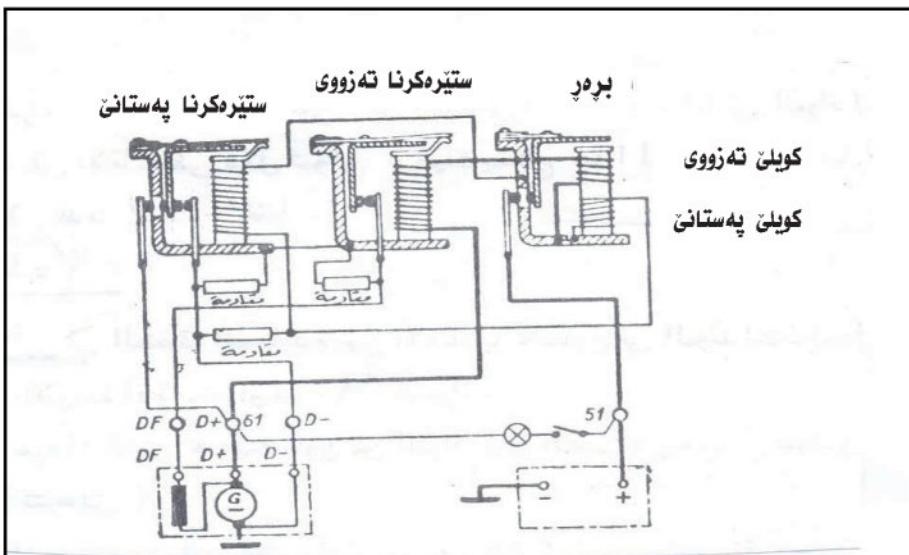
ڇبهر دینه مۆ ب شیوه هیکن بهردواام دگه ماكينا ترومبتیل د دزفریت پیڈفیه ب تایبہ تی لاین ته وهری که مهر (فایش) پیفه ٺانکو لاین پولی ب هاريکاريا بول بیرنکا بهیته جه گیرکرن ئه وڑی بؤ خو ٻاگرتنه کا پتر.

لى لاین کومکه ری دشیاندایه بهیته جه گیرکرن ب هاريکاريا خه له کن (بوشه). باراپتر ژ دینه موبیان ب هاريکاريا که مهری دزفرن، لى هه رو هسا چیدبیت ب هاريکاريا ئاش ٺاشوکان (دشلی) بزفرن یان ڙی ب زنجیری.

برهه زفروکی و ستيرهه (ريکھه) (که تاوت)

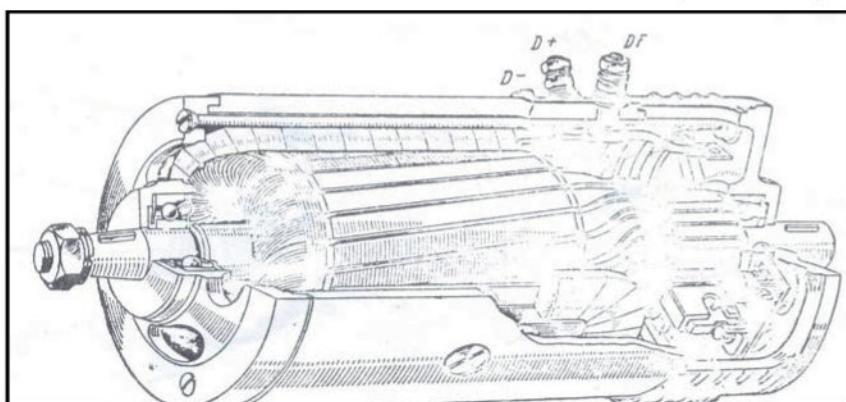
کاري برهه زفروکی گههاندن و برينا دينه موبیه ژ پاترین ب شیوه هیکن ٿوتوماتیکي. ستيرهه کاردکهت بؤ نه گوههورینا بهایي پهستانا سه پاندی ل سهر پاترین ب شیوه هیکن بهردواام هه چهند هزمارا زفروکتین ماكيني هنده ک جاران زیده ببیت. برهه و ستيرهه هه ردم د كالخوکن ئیک ئامیر دانه و چیدبیت بهیته قایم کرن ل سهر یان ڙی ل ناف ژ دوپری دینه موبی.

زفرؤکا کارهبي د ترومبيلى دا چيديبيت بهيته نافکرن ب زفرؤکا ئىك تىلە، و تىلەك بتىنى بۇ پوزهتىيە (+) و تىلا نەكهتىي (-) ب لهشى ترومبيلى ۋە دھىيە گرىدان، كو دېئىزنى (شاسى) هەرودسا ماكينەزى ب شىوهىيەكى باش بلەشى ترومبيلى ۋە دھىيە گرىدان داكو گەهاندنا وي يَا باش بىت.

داخاز: - ۋە كرنا دىنەمۆيىن ترومبيلى و شروقەكرنا ھەر پارچەكى ژ پارچىن وى لېكدانەفهيا وي.

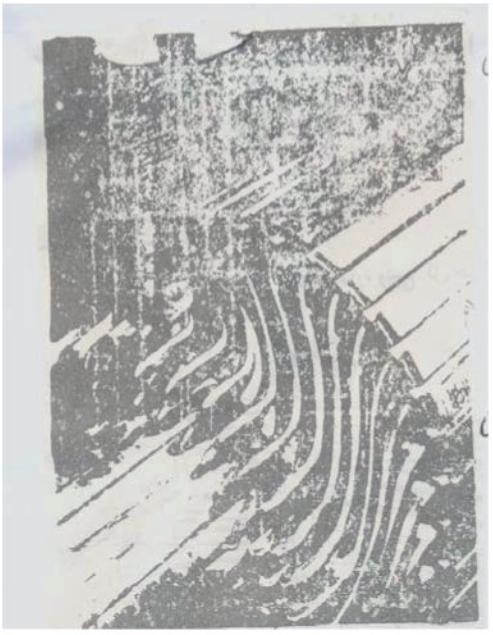

	ماتۆرى خۆىي د ترومبيلىن دا (دەستپىيىكەر - سلف)	
كىريارى	وانه يەكاكىريارى	ماكينە

نوكە هەمى ترومبيلىان ئاميرەكى دەستپىيىكەرنا لەقىنى (سلف) يىن ھەى. كو پىيك دەيت ژ ماتۆرەكى تەزۈويى نەگوھۇر و وزى ژ پاترىيەن وەردگرىت. ژبەر ھندى دى بىينىن ئاوايى ئارگەكىنى و چېرىا پاترىيەن ب توندى كارتىيەرنى لىھەر شىانا وى دكەت. كارى ماتۆرى دەستپىيىكەر ب ھارىكارىيەكە مىكانىكى يە د ترومبيلىن دا داكو ماكىنى بىزقىرىنىت بلەزاتىيەكى و دەمەكى پىيدىشى، داكو ماكىنا ترومبيلىن ئەو ب خۇ دەست ب زقىرىنى بکەت. دى بىينىن كو بەرگریا بەرگریا زقىرىنى دكەت بەرامبەرى تەھۋەرى ماكىنا ترومبيلىن نەيا يەكسانە، و د دەستپىيىكى دا (دەستپىيىكا كارى) دا گەلەك يا مەزىنە و دى دەست ب كىمبۇونى كەت ب زىددەبۇونا لەزاتى يى.

ژبەر ھندى دەفيت ماتۆرى خۆىي وزەكاكى تمام ژ پاترىيەن وەربىرىت داكو زال ببىت ل سەر وى بەرگرىي. و ب وى چەندى ماتۆرىن تەزۈويى نەگوھۇر ژ جۆرى لدویش ئىلەك بكار دئىنەن كو زەبرى زقىرىنە وان يە دەستپىيىكى يا بەيىزە و وى مەرەمى بىجە دئىنەنەت. ژ بۇ كارپىيدانى، ھەر ئىلەك ژ ماتۆرى خۆىي و ماكىنا ترومبيلىن ب ھارىكارىيا ئاش ئاشوكان پىكىفە دەھىنە گرىيدان (تىڭ دەھىنە بەستن).

تىڭ بەستنا ماتۆرى دەستپىيىكەرى خۆىي ھەرجار دى ب شىوهەكى بىت، كو د ئاوايىن راوهستانى دا يىن تىڭ بەستى بىت ب ماكىنا ترومبيلىن فە، لى د ئاوايىن كاركىنى و زقىرىنى دا دى جودا بىت داكو ماكىنا ترومبيلىن بىتنى بىزقىرىت، و داكو لەزاتىيا بلند يە ماكىنا ترومبيلىن نەبىتە ھۆكاري تىڭچۇونا ماتۆرى خۆىي.

دهمی شوپیرئ ترومبيلی سوچن کارپیدانی فهدهت ئانکو ترومبيلی د تەمرىنیت د وى دەمىدا ماتۆرى خۆبى ج بار ل سەر نابىت ئانکو ج تەزۇوى ژ پاترىي راناكىشىت ژ ئەنجامى بلندبۇونا پەستانا پېچەوانە ئەوا پەيدادبىت د وى جىركى دا و دى بىنин كو گەلەك جۆرىن ماتۆرىن دەستپىكەر ھەنە، لدويش دىزايىنن ژىكجودا يىدىن

كومپانىين بەرھەم ھىنەر د وەلاتىن جىبهانى دا. لى ھەمى ھەمان مەرەمى بىچە دىئىن و د يەكسانن د ساخلىتەن دا.

ۋىنە دىاردەكت، جۆرىن كويلىن بكارهاتى د ئەندامى زقۇوك دا يىن ماتۆرى خۆبى و رېكارا گرىدىانا وان ب كۆمكەريقە ب ھارىكاريا ۋەپەكىنەكا تايىبەت تىلىن گەلەك ستويير تىدا بكار دەھىن بۇ چەكىشانان تەزۇوېكى بلند، داكو پەيداكرنا زەبرەكى دەستپىكى گەلەك بەيز دشياندا بىت.

شاشىئن كارەبايى:-

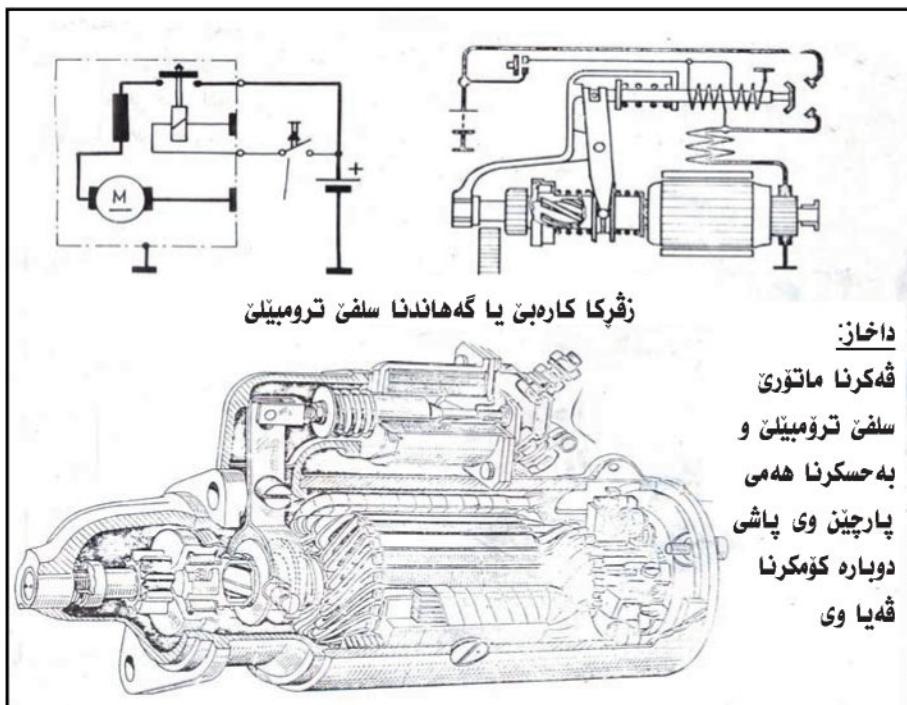
خراپ بۇونا پاترىي و سوچىن کارپیدانى و تىكچوونا گەھىنەران ب پلا ئىكىن كارتىكىنى ل سەر ماتۆرى خۆبى يىن دەستپىكەر دەن، جۆر و چاكىيىن پاترىي ديار دىن د وى دەمى ماتۆرى دەستپىكەر يىن خۆبى تىدا كار دەكت.

ھەروەسا جەھىن گرىدىانى و قەپەكىنا گەھىنەران نە ب بىنەجەي و ۋەنافچۇسى بىن قىچا گەلەك ژ شاشىئىن بۇ ماتۆرى خۆبى دەھىنە ھەزماتن ئەون ئەۋىن مە

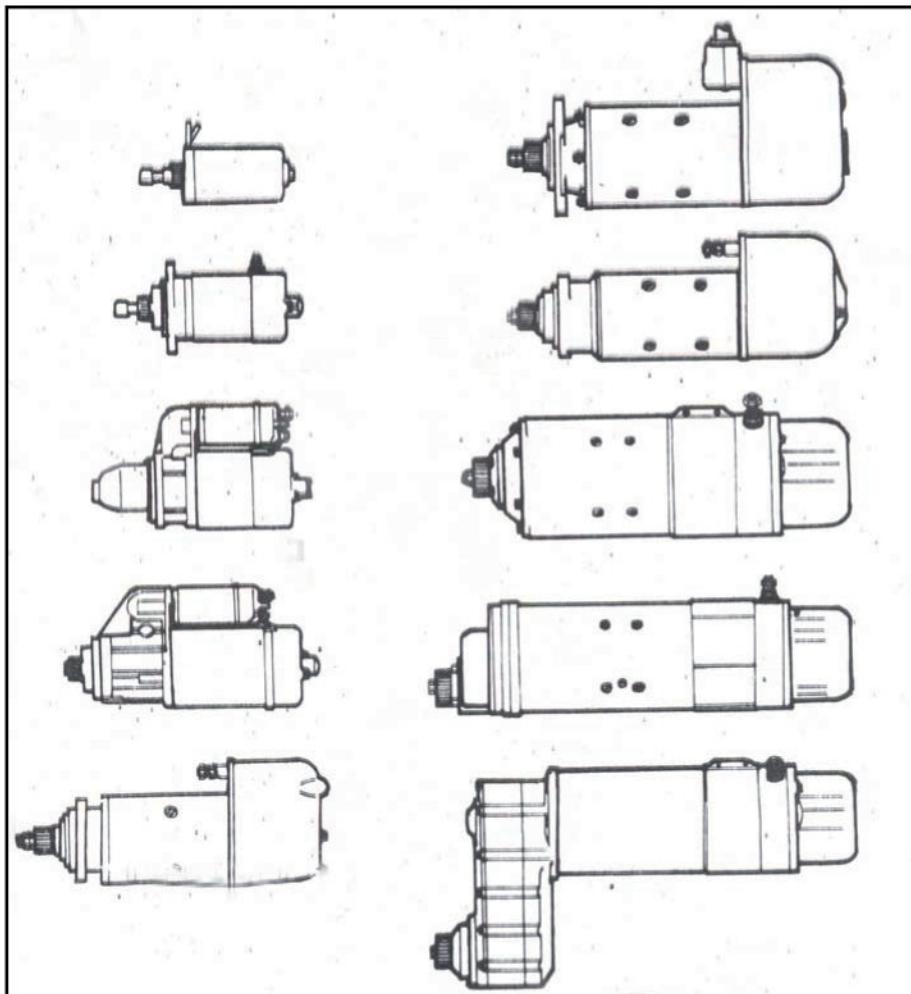
ژی گوتین، ژبهر هندی پېدفيه دنابهرا ددهمهکی و ددهمهکی دی دا هشيارى ههبيت ژ وان شاشييئن دياركرى، پاشى ژ وان شاشييئن كارهبايى ئهويين رويددهن د ماتورى خويى دا، ههروهكى د دينهموى دا، وەكى زىدەبۇونا باري ئهوا دبىته ھۆكارى تىكچوونا كويلان دگەل ئىك يانزى دگەل لەشى د هەر ئىك ژ كويلىئن ئارميچەرى و ستيتهرى دا.

فرچە و ئەندامى كۆمكەر گەلهك كار يىن ل سەر ھەى د ماتورى خويى دا و يىن د ھەستيارترن ژ وان يىن د دينهموى دا ھەين.

دەمى ماتورى خويى كارنهكەت و دەمى بقىيت چىكەنەفە، پېدفيه ل دەستپېكى بەرى ۋەكىدا وى، ھەمى پارچىن سەر ب وى ۋە بەيىنە پېكىن كىن، وەكى فیوز و سوچىن كارپېدانى و گەھىنەران ..... ھەندى.

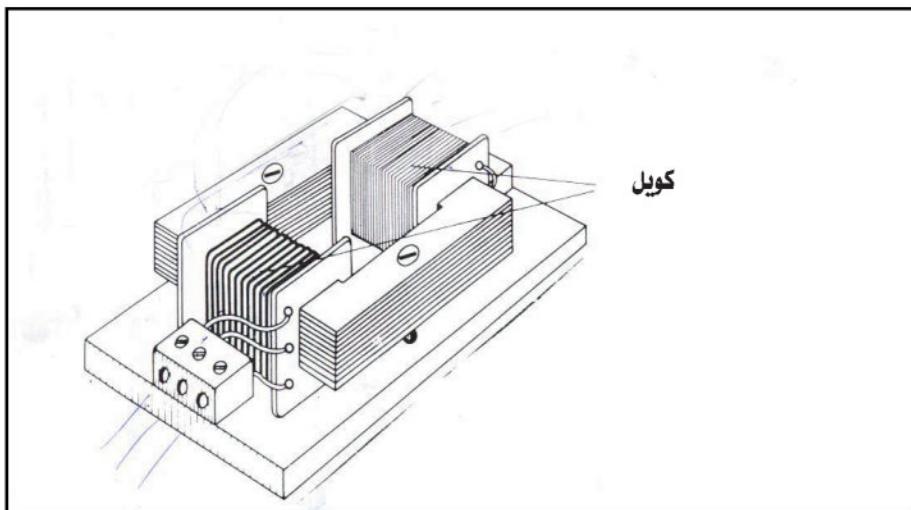
	ماتوری خویی د ترومیلن دا (دهستپیکهر - سلف) وانه یه کا کریاری	
کریاری	ماکینه	

	گوهیزکین (تراتسفورمهرین) کارهبي	
کرياري	وانه يه کا کرياري	ماكينه

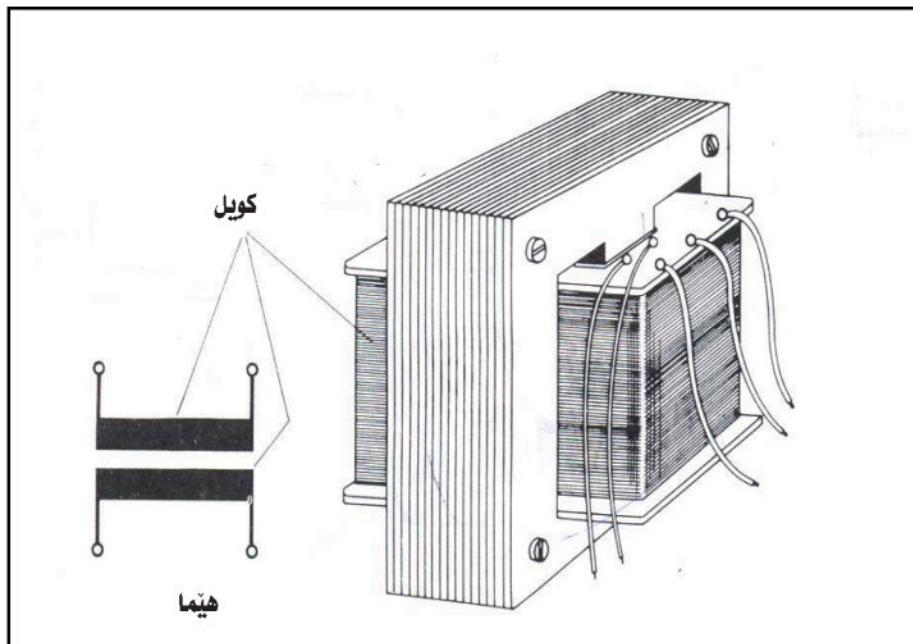
گوهیزکین کارهبي يېن ته زوویي گوهړ:

گوهیزکین کارهبي ئهو ئاميرن يېن نه لف ئه وين کاري گواهستنا پهستانه کا کارهبي يا ديارکري دکهن بو بهائي پهستانه کا د. و پیاک دهیت ژ نافکه کا ئاسنى يا گرتى کو پیاک دهیت ژ هژماره کا پليتین کانزاي يېن تايبهت و ته نک بو پاراستنى ژ زفروکه و ته زوویان. دوو گويلین ژیاک جودا بکاره بيشه لسهر دهینه پیچان ودکي ديار د فی وینه دا.

	گوهیزکین (تراتسفورمهرین) کارهبي	
کرياري	وانه يه کا کرياري	ماكينه

د وينى ل سهري دا دى بىنinin کو کويلى دەستپېيىرنى و يى دووئى هەر ئىك ژ وان ل سهر لايەكى نافكى يە ئەۋۇزى بۇ روهنكرنىلى د راستيا كرياري دا هەردوو کوييل ل سهر ئىك دھىنە پېيچان و ل سهر لايەكى ژ نافكى، ئەقەزى ھاريكاره بۇ بىرىنا ھىلىئىن موگناتىسى ب شىوه يەكى پىتە وەكى د قى وېنەي دا.

	گوهیزکین (تراتسفورمه رین) کارهبي	
کرياري	وانه يه كا کرياري	ماكينه

ئەو کويلى وزا کارهبي وەردگريت دېيىزنى کويلى دەستپېيىرنى و ئەۋى
ۋۇزى ددەت دېيىزنى يى دووئى (بى لايەكى). و ئەو کويلى ب پەستانان
بلندقە يا تۆرى دېيىزنى کويلى پەستانان بلند. و ئەۋى ب پەستانان كىيم
قە يا تۆرى کويلى پەستانان نزم رېڭىز پەستانان کويلى ئەۋى ھېزمارا پېيچىن
وى پەربىن بۇ پەستانان کويلى ھېزمارا وان كىيەت د ئاوايى بى باردا
دېيىزنى (رېڭىز گوهاستنى يا گوهىزكى):

$$\text{رېڭىز گوهاستنى} = \frac{\text{پەستانان کويلى پەستانان بلند}}{\text{پەستانان کويلى پەستانان نزم}}$$

تىپىنى: - ھەفرېڭىز پەستانانن گوهىزكى کارهبي يى بى بار دىگەل ھېزمارا
کويلانە.

$$\frac{V_1}{V_2} = \frac{W_1}{W_2}$$

$$\text{پەستانان کويلى پەستانان بلند} = v1$$

$$\text{پەستانان کويلى پەستانان نزم} = v2$$

$$\text{ھېزمارا پېيچىن کويلى دەستپېيىرنى} = w1$$

$$\text{ھېزمارا پېيچىن کويلى دووئى} = w2$$

تەزووئى کويلى دەستپېيىرنى (I_1) ھەفرېڭىزەكا پېيچەوانەيا ھەى دىگەل
تەزووئى کويلى دووئى (I_2) ھەروەسا دىگەل ھېزمارا پېيچان.

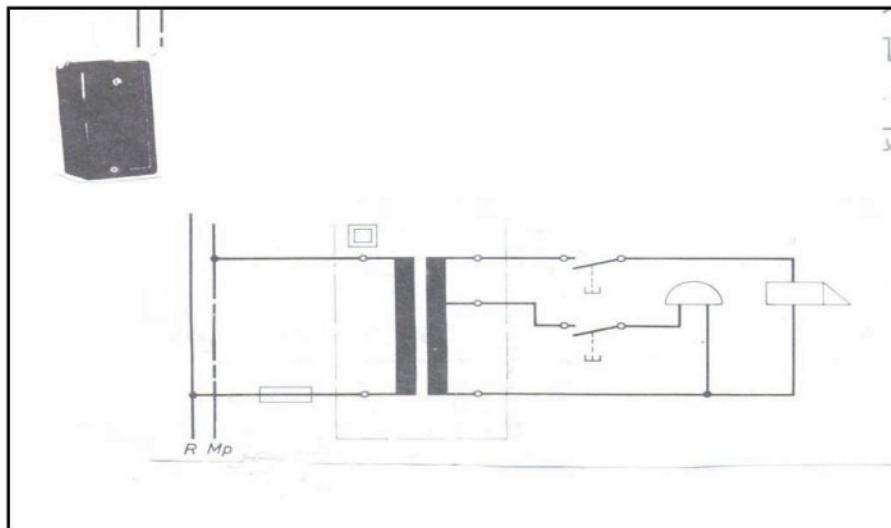
$$\frac{I_1}{I_2} = \frac{V_2}{V_1}$$

$$\frac{I_1}{I_2} = \frac{W_2}{W_1}$$

$$I = \text{تەزووئى}$$

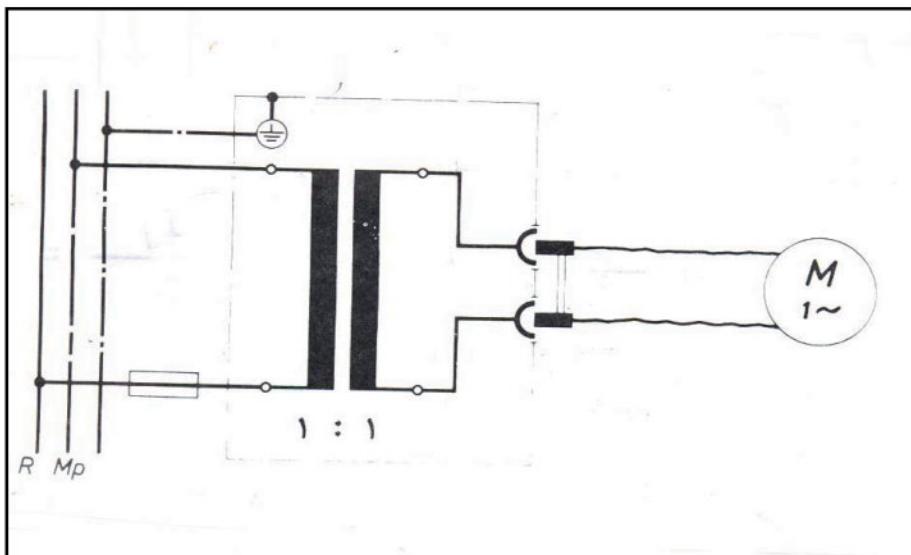
گوهیزکین بچویک (المحولات الصغيرة)	
کریاری	وانه یه کا کریاری
ماکینه	

ئهو گوهیزکین شیانا وان ژ (٦) کيلو ۋولت ئەمبىران (K.V.A) نه بورىت و ئەوين بكاردھىن د تۆرىن كارهلى دا يىن (١٠٠٠) ۋولت دېيىنى گوهیزكىن بچویك. و پىدفيه رىتمايىتن پاراستنى د گوهیزكىن بچویكىن تايىبەت دا پىنه پى بهىته كرن، چونكى دەست لىدانا گوهۇركى ژ لايى خەلکى ۋە چىدبىت گەلەك يا ب ساناهى بىت دەزگەھىن گەھاندىنى يىن ب تىلە و بى تىلە و ئاميرىن كارهبايى و ئەلكترونى باراپتر جاران گوهیزكىن بچویك كاردكەن و د گەھاندىن ناقمالى دا وەكى (زەنگلا كارهلى) گوهیزكەكى بچویك يى ئىلەك رەوادە بكاردھىت. وەكى د ۋى گەھاندىنى دا ديار.

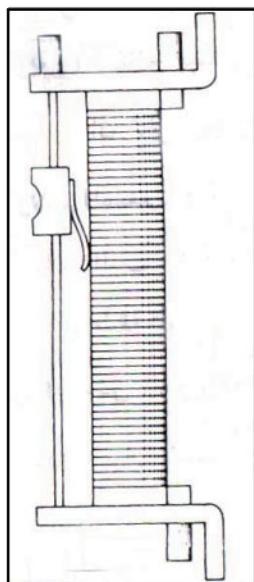
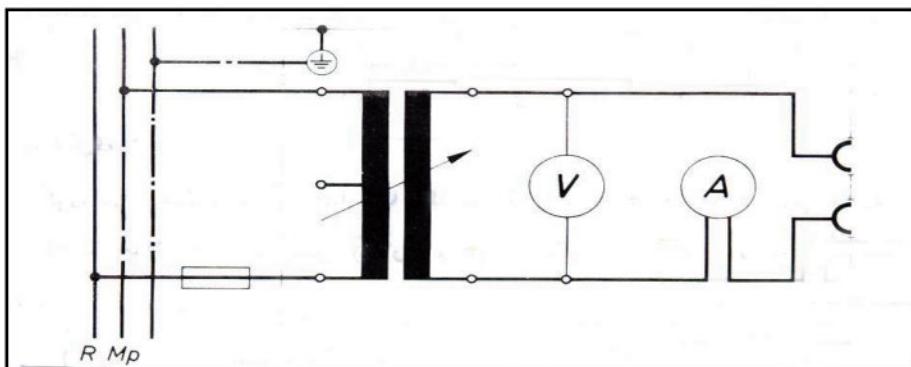
	گوهیزکین بچویک (المحولات الصغيرة)	
کریاری	وانه یه کا کریاری	ماکینه

و گوهیزکین زهنگلی کاردکهت ب پله کا نه گه هینه ر کرنی داکو د وئ پلی
دا خولبه ر تهزوویی کورت کرنی یعنی بلند رابگریت و گوهیزکین زهنگلی
قان پهستانین ناف لینای ددهت (۳، ۵، ۸، ۱۲ فولت) و تهزوویه کن ناف
لینای ب رادی (۲) ئه مپیرا هه روہسا گوهیزکین کارهبي بؤ پاراستنی
بکاردهین، دهمن گوهه رک بکاردهیت ب ریڑا گوهه رینی ۱:۱ (بؤ پاراستنی
ب هاريکاريا جودا کرنی) کو توړی ژ ئاميری مهذاخکه ر جودا دکهت ب
شیوه یه کن کاره باي. ودکی د څی وېنی خواری دا دیار.

	گوهیزکین (تراسفورمه رین) بچویک	
کریاري	وانه یه کا کریاري	ماکینه

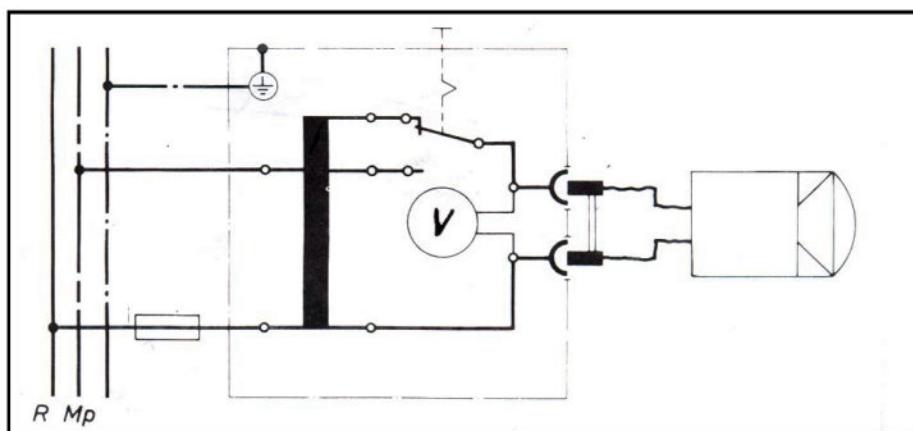
هندەك جاران گوهیزکى خۆبى پەستانا لایه کا گوهۆر بكار دھىت. (بۇ نمۇونە بۇ تاقىكىرنىيەن تاقىيگەھان) وەكى د قى شىۋى ئخوارى دا دىيار.

باراپتر جاران وەكى ئان گوهیزكان ب نافكەكا ئاسنى يا بازنه يى دھىتە چىكىن، و (لى كەفت) دگەھىتە كويلىن لايەكى كويلىن دووئ، داكو بھايىن پەستانىي ژىڭ حودا بىدەت، هەروەكى د ئاوايىن بەرگريا گوهۆردا. و دېئىزنه گوهیزكى گوهۆر (ئوتو تراسفورمه) و دەمىن كىيم بۇون د پەستانا كارهبا يا تۈرى دا ژ ئەنجامى بارى بلند چىدېتىت، دى گرفت د كارپىيدانا ئاميرىن كارهبايى دا چىبن.

	گوهیزکین (ترانسفورمه رین) بچویک	
کریاری	وانه یه کا کریاری	ماکینه

ژبه‌ر شیانا وان ئامیران یا کیم، بۆ ڤان گوهه‌رینتین ژ نشکه‌کن فه چېدین د بهایي پهستانا کارهبايي یا تۆرى دا هندەك گوهیزکان بكار دئينن دبىئرنى گوهیزکین خۆيى (وهکى گوهیزکى ئوتۇ) خۆيىن ئىك كوييل. وەكى د قى شىۋى خوارى دا ديار.

گوهیزکین بچویک		
کریاری	وانهیه کا کریاری	ماکینه
باراپتر جاران ئهو نافکین ئاسنی يېن گوهیزکین بچویک دهینه چىكىن لدويف قەبارىن ياسايى. و هەر ئىكى سەخلهتىن خۇ يېن هەين لېھى شىۋى وى:-	EI , M , UI , L	

ھەروەسا ھندەك شىۋىن دى ژى ھەنە. شىۋى (M) ژ ئىك پارچى پىك دھىت ئەفھەزى پتر لىدچىت لەمەن چىكىن، وي چونكى بەرمایكىن كانزايى ج مفا ژى ناھىيە وەرگرتى.

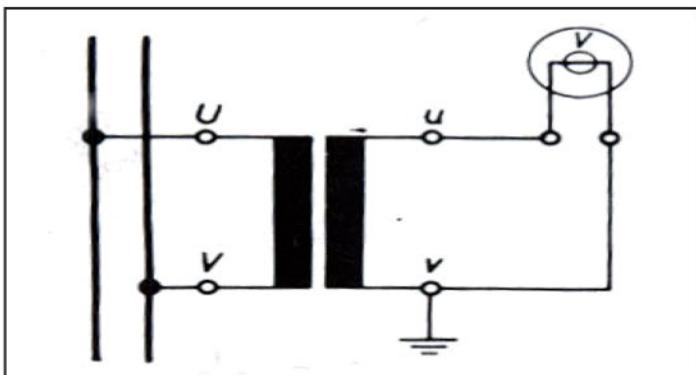
و دەھىنە چىكىن ب كەلينەكا ھەواي ب فرهەيا (٣ ، ٥٠ ، ١ ، ٢ ملم)ان (لىقىن تىز بەھانەنە بۇ كەلينا (قىم قورك) ھەواي).

لى نافڭا ئاسنى يا شىۋە (EI) بەرمایكىن وي د كىيمىرن، و دەمەن بقىت كەلينا ھەواي دنابېرا ھەردوو پارچان چىكىن ھەر پارچەكى ژ وان جودا دى روى پوشىكەن و دى ماددەكى نەگەھىنەر دانە دناف بەراوان دا. و ھەروەسا ئەفھەزى لسەر شىۋى UI بويىقە دەجىت. بۇ گىريданا پلىيان دگەل ئىك برغىان خر كومان يان پەھرىمان بكار دئىن، ئەفھەزى پىدىقىيە ژ پلىيان نەگەھىنەر كرى بن، رۇوبەرەن ژ دەرقە يېن نافڭا ئاسنى پىدىقىيە بەتىنە رىپوشىكەن دىزى ئوكساندىنى ژ (خوارنى). د گوهیزکین بچویک دا قالبەكى ژ ماددەكى نەگەھىنەر چىدكەن، بۇ نەگەھىنەر كىيان ژ نافڭا ئاسنى.

باراپتر تىلىن بكار دەھىن بۇ پىچانى ژ سفرى روى پوشكىرەن ب ماددەكى نەگەھىنەر. پشتى پىچانا ھەر رېزەكى كاغەزەكا نەگەھىنەر روى پوشكىرى ددان. و نەگەھىنەر بكار دھىت دنابېرا كويلىن دەستپىكىرنى و كويلىن دووئى دا ژ پەرۆكەكى زەيت كريي يان ژى ژ تەبهقىن لسەر ئىك گفاشتى (برسبان). چريا تەزووېي رې پىداي د گوهیزکین بچویک دا دنابېرا (١ ئەمپىر - ٦ ئەمپىر/ملم) دايە و ل سەر قەبارە و رېكارا ساركىندا گوهیزكى رادوھستىت.

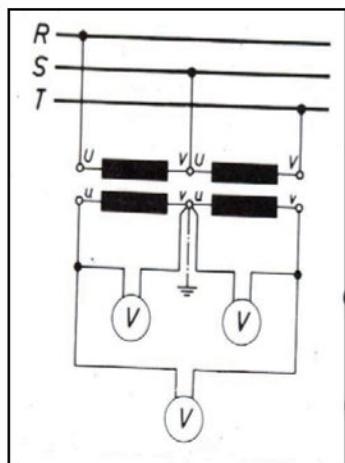
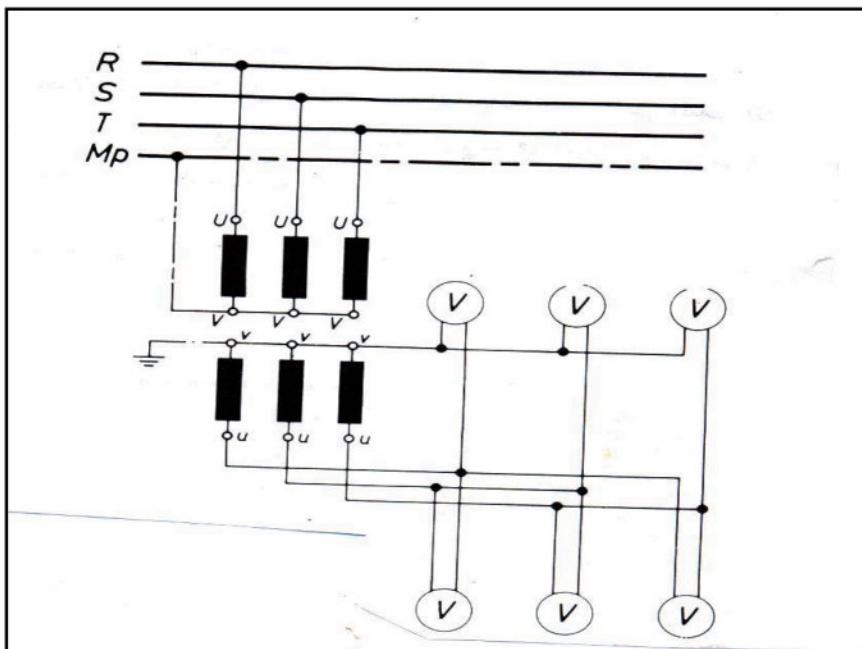
گوھیزکین ئامیرین پیشانى		
کریارى	وانەيەكا كریارى	ماکىنە

کوهیزکین تایبهت ب ئامیرین پیقانى قە، ئەو گوهیزکن ئەھوئ کارى گوهورينا بھايىن دھىنە پيغان بۇ بھايىن كىم دكەن داكو ب ساناهى بھىنە پيغان. هەروەسا بكاردھىن د كارپىدانا رېلەيان دا. قىجا د ئاميرين پيغانى يىن ئاسايى دا پيغاندا پەستانا بلند دشياندا نىنه (ز پۈوي نەگەھىنەرگرنى قە) ژېھر قىن چەندى د ئافاھىيىن پەستانا بلند ئاميرين پيغانى ب گوهیزكىن تاييەت ب وى چەندى قە دھىنە گرىدان.

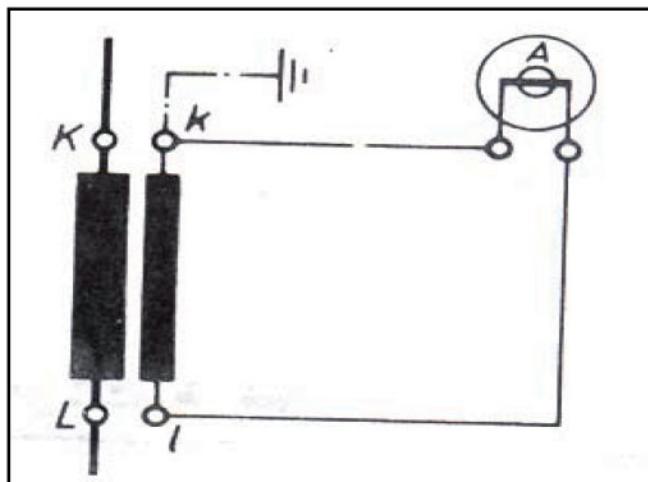
نهف گوهیزکه ب روئی خو دهینه دابهشکرن بو :- گوهیزکین پهستانی و گوهیزکین تهزووی گوهیزکین پهستانی پهستانه کا لایه کی (دوروی) يا ههی ل سهر ریثرا گوهورینی رادوهستیت، لی شیان ل سهر جوړ و قهباری گوهیزکی رادوهستیت و چیدبیت دنافبهرا (۵ - ۳۰۰) ټولت ئه مپیرا بیت و د تورین سی رهواددا (یین چوار هیلی) سی ئامیرین پیشانا پهستانی ب ریکا گوهیزکه کی سی رهواده ژ جوړی (Yeo) دهینه گردان وهکی د فی شیوی خواری دا دیار.

	گوهیزکین ئامیرین پیغانى	
کریارى	وانەيەكاكىریارى	ماکىنە

لى د تۆرپىن سى رەواده دا يېن (سى ھىلى)
د شىاندایه (گەھاندىدا - V) گرىدىنا
ئاميرىن پىغانى ب گوهیزكىن تايىبەتقة
بكاربىين. وەكى د ۋى ئىنى بىرەخقە.

	گوهیزکین نامیرین پیغامن	
کریاری	وانه یه کا کریاری	ماکینه

د ئاوايى بكارئيانا گوهیزكىن تەزووى يىن تايىبەت ب ناميرىن پېغانى قە دى ب شىوه يەكى ل دويىش ئىك دگەل تۈرى يان دگەل ناميرى مەزا خەر دى ھىنە گرىيدان، تەزووىي ناف لىيناي ب ھەمى قە د كويلى دەستپېكىرنى دا دى چىت و دى ھىلىن موگناتىسى د نافكى دا پەيداكەت. تەزووىي ناف لىيناي بىن دەركەتى ژ گوهیزكى تەزووى يا دى (1) ئەمپىر بىت يانلىرى (5) ئەمپىر. لى شيانا ناف لىيناي دى ل سەر قەبارى گوهیزكى و پەستانى راوهستىت و دنا فېبەرا (5 - 120) ۋولت ئەمپىران دا بىت. گوهیزكىن تەزووى بىتىن كاردكەن د ئاوايى گرىيدانا بارى ب كويلىن لايەكى قە يان كورت كرنا وان، ئەۋۇزى بۇ رىزگاربۇون ژ پەستانا بلند يا پەيدا دېيت د كويلى لايەكى دا (دووى) دا ژ ئەنجامى رويدانا هەر گرفته كى (كورت بۇونەكى) د تۈرى دا.

	گوھیزکین شیانی بیئن سی رہواڈه	
کریاری	وانه یہ کا کریاری	ماکینہ

وزا کارهایی دجیته دناف کویلین دهستپیکرنی دا و ژ کویلین لایهکی یین (دووی) دهدکه هفت پشتی پشکهکی ژ وی وزی دناف گوهیزکی دا به رزدکهت. کویلین دهستپیکرنی و یین دووی ب شیوههکی گشتی ل سهر تهودری د به لافنه لسهر شیوی لوکهکی.

باراپتر جارا جهی کویلین پهستانا نزم د ژیردایه پشتی نافکا ئاسنی و کویلین پهستانا بلند د سهردانه. باراپتر ژ گوهیزکان ب زهیتى دھینه ترى كرن، كو دوو کاران بجه دئین، يى ئىكى همرودك نەگەھينەرەكى گەلهك باش يى دووئى بۇ ساركىنى و ژ سەخلهتىن باشتىن ژ هەواي ژ پويى تەزى كرنى و نەگەھينەرەكىنى قە هەرسا رى نادەته شەھى.

رووبهري روين عمبارا زهيت تيدا يي مهنه داكو پتر بهيته سارگرن. و عمبار دهيته چيکرن ل سهر گلهك جور و شيوان، هر ئيكي ژ وان سه خلتهين تاييهت هنه و باريپتر ژ وان دهيته سارگرن ب هاريكاريا بهره و اكرني.

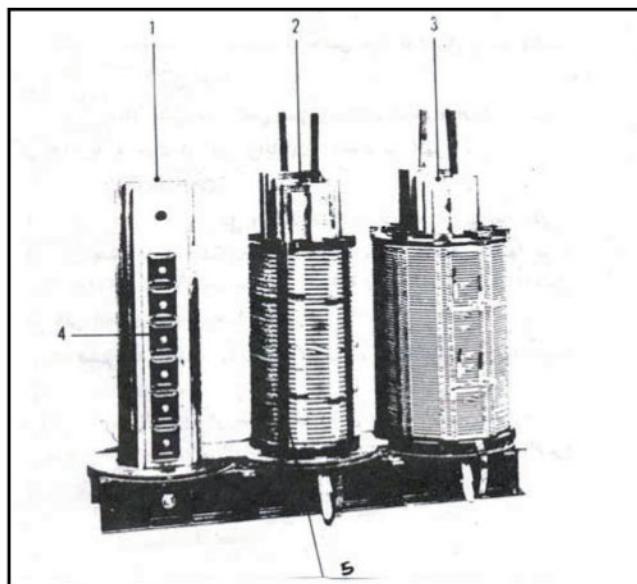
و زهیت ژیک دهیته کیشان ب گهرماتیئن ژبهر ڦی چهندی د سهه عومباری دا
عومبارهک دی ههیه بو رزگاربیونی ژ گرفتین ڦی ژیک کیشانی.

	گوهیزکین شیانی یین سو رواده	
کریاری	وانهیکا کریاری	ماکینه

شیان دهیته هژمارتن لپهی گوهیزکان ب شیانا دیار.

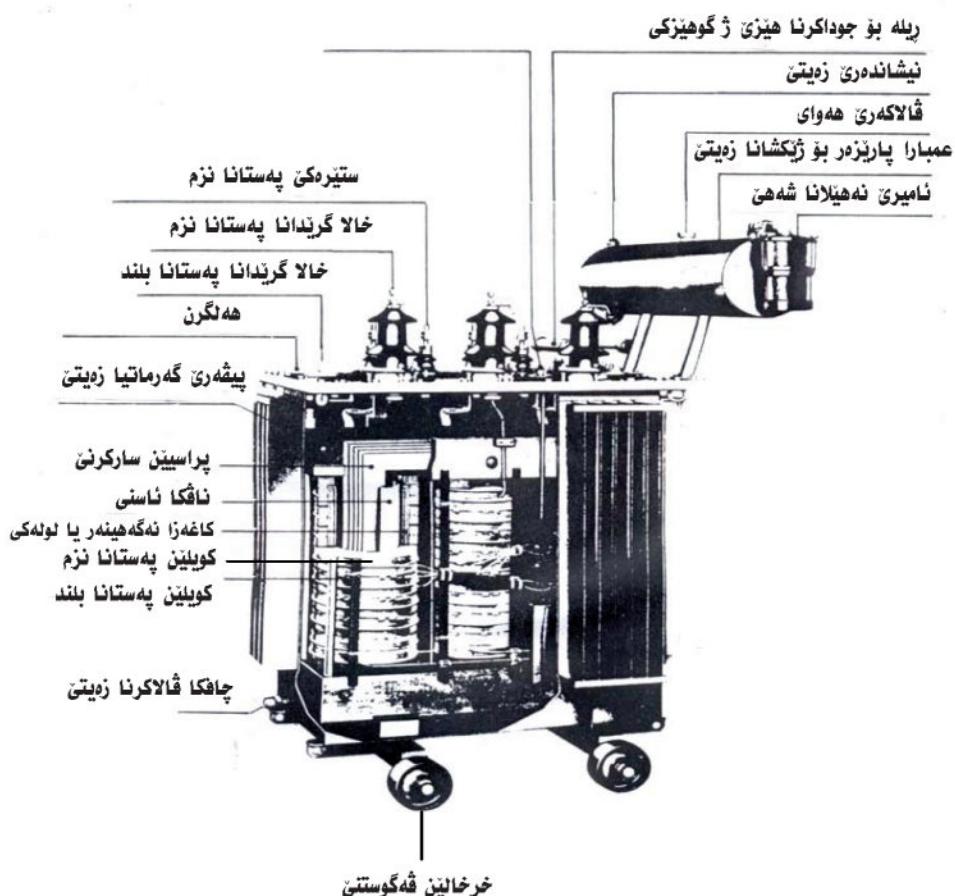
(KVA) Apparent Power

چونکی نهیا گرنگه تهزووین د گوهیزکی دا دبوریت د کیئر گوشن دایه. و تهزووین دیار (Apparent Current) پیغمهره بو بلندکرنا پلا گهرماتیا گوهیزکی ئهوا ب پولن خو شیانا بدھستقہ ئینای د گوهیزکی دا ددست نیشان دکهت.

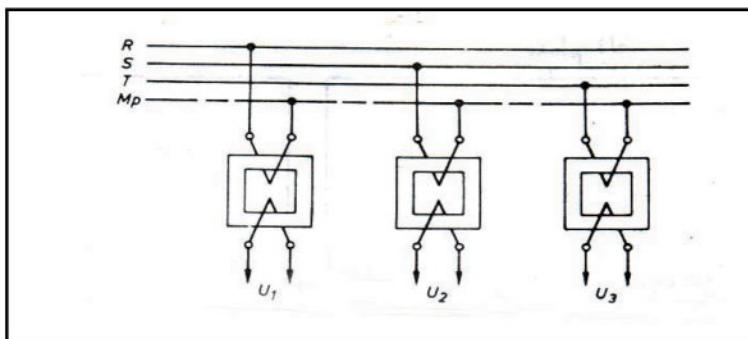
- ۱ - ۲ - ۳ نافوکا پیک هاتى ژ پلیتین کانزای یین ژیک نهگەھینه رکرى و هەف دئا بەرزەبۇويان زەعىيەبۇويان.
- ۴ - برغى (خرکۆمان) یین قايىم كرنا پلیتین کانزايى.
- ۵ - نەگەھینه دنابىچەرا كويلىن پەستانا بلند و نزم دا.

	گوهیزکین شیانی بیئن سی رهواده	
کریاری	وانه یه کا کریاری	ماکینه

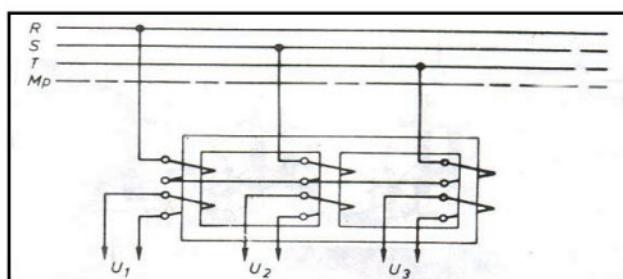

	گوهیزکین سی رهواده	
کریاری	دیتنه کا گشتی	ماکینه

گوهوپرینا تهزوویئن سی رهواده ب هاریکاریا سی گوهیزکین ئىك رهواده دشیاندایه. وەکی د قى شیوهی دا دیار.

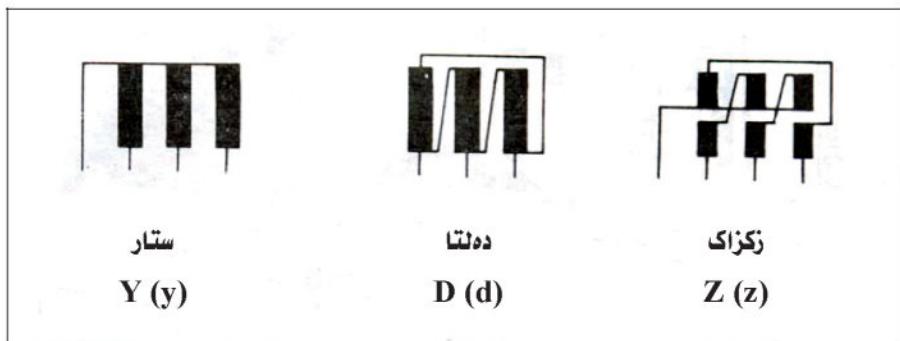
ئەفھەزى مفا ژى دھېتە وەرگرتەن دكارىن زانستى دا دەمىن پەستان د بلند بن. هەروەسا دشیاندایه گوهوپرینا تهزوویەكى سی رهواده ب هاریکاریا ئىك گوهیزكى (گوهیزكى سی رهواده) هەروەكى د قى شیوي خوارى دا دیار.

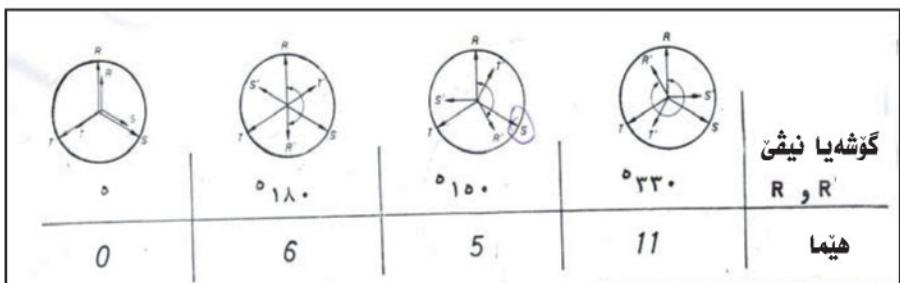
و دى كۆزمەكى كيمتر لىدھىت، و دى ئاسنى كيمتر وەرگرىت، فيچا دى يى بچويكتەر و سەفتەر بىت و هەروەسا ژبلى وى چەندى ژى دى گوهوپرینا جۇرى گرىيدانى يى كويلىن دەستپېيىكىنى و يىن دووئى د گوهیزكىن سی رهواهددا دشیاندا بىت.

	گوهیزکین سټ پهواډه	
کرياري	ديتنه کا گشتى	ماکينه

هه روهدکي ديار د ڦي وينه دا.

چيڏبيت جوڙي گريدانى ڙ پيتان بهيته زانيں. (Y. D. Z) ئه گهر هيمائيين مهزن بن (Capittal Litters) دئ دهر بريئني ڙ لايئ پهستانا بلند کهن و ئه گهر د بچويك بن دئ دهر بريئني ڙ لايئ پهستانا نزم کهن هه روہسا گوشما رهواډي دنابهه را کويلىن دهستپيڪرنى و ڀين دووئي دا گريدايه ب گههاندنى ٿه. و داناندنا رهواډي ل سمر چار گوشان چيڏبيت (صفر، ١٥٠، ٣٠، ٣٣٠) پله چوار جوڙين گريدانى دئ بدھست مهقه هيئن.

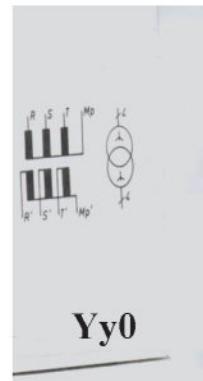

کرياري	گريدانا گوهيزكين سرهزاده	ماكنه
ديتنه کا گشتی		

ئەگەر بار نەيىن ھەفسەنگ بىت پەستان دى ھېنىھ گوهۆرين، ژېھر ھندى د خالا نافەندى دا يا كويلىن دووئى دا رې بۇ تەزۈسى دەيىتە دان كۆز (10%) ژ توندیا تەزۈسى دبورىت د ھېلىن سەرەكى دا پىتر نەبىت.

بكارئيانان:-

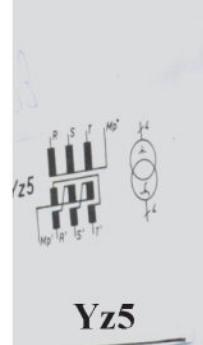
بكاردهين د گوهيزكين بهلاڭىرنى يىن بچويك دا خۇيىن بارىن ھەفسەنگ.

زىدەبارى نەبوونا ھەفسەنگىي د بارى دا ج گوهۆرين د ھەفسەنگىي دا د بهلاڭىرنى بىاھى مۇگناتىسى دا چىنابىت ژېھر ھندى دى ھېتلا خالا نافەندى ب تىمامەتى يا باركرى بىت.

بكارئيانان:-

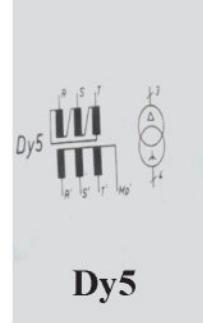
بكاردهين د گوهيزكين بهلاڭىرنى يىن بچويك دا خۇ يىن بارى وان ب توندى نەيىن ھەفسەنگ بىت.

ژېھر ھۆكارى جۆرى گەھاندنا كويلىن دەستپېكىرنى ل سەر شىۋىي سى گوشە (دەلتا). ھەروەسا د ۋى گەھاندىن دا ئەگەر رەوادەك بىتى يىن باركرى بىت) دى ھەفسەنگى د بهلاقىبونا بوارى مۇگناتىسى دا ھەبىت.

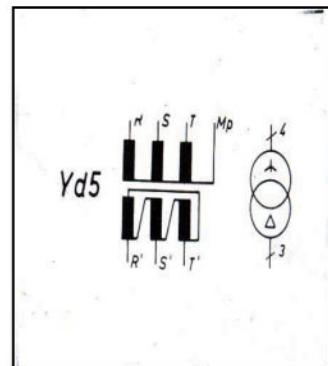
بكارئيانان:-

دھىنە بكارئيانان د گوهيزكين بهلاڭىرنى يىن مەزن دا.

کریاری	گریدانا گوهیزکین سو رواده دیتنه کا گشتی	ماکینه

ئەف جۆرى گەھاندى د گوهیزکین مەزن دا
بكار دھىت، گوهیزکین شيانه کا بلند
ھەبىت.

	بوردي پهستانا نزم و گههاندنا وي ب گوهيزكانشه	
كرياري	وانهيه کا کرياري	گههاندنا

نافاکرنا بنهمائي يا ويستگه هن گوهورينا شيانى - سى رهوا

تۇرا پهستانا بلند - يا سى رهوا

برەپرى جوداکرنى (Isolating Swtitch): ئاميرەكى جوداکرنا زېركا كارهبا يا سەرەكىيە بتىنى ئەگەر تەزۈۋىي كارهبى دنافدا نە چىت. و جوداکرن و دووباره گههاندنا وي دى ل بەرچاڭ بىت.

برەپرى زقۇوكى يىن هيىزى - پهستانا بلند

ئەف بىرەپە زېرۆكا كارهبى دېرىت د دەمى تەزۈۋىي كارهبى تىيدا ھەبىت، ھەروهسا د دەمى بلندبۇونا شيانى د ئاوايىن كورت بۇونى دا ب شىوهەيەكى خۆيى ژېر وي چەندى بۇ وي سىنورى ھاتىيە دان ل سەر بوردى ناف لىنانى و ژ ئەنjamى پهستانا بلند جوداکەرىن زىدەبۇونا تەزۈۋى و جوداکەرىن كورت بۇونى ب رىكا گوهيزكىن تەزۈۋى يىن تايىبەت ب ھندى ۋە.

گوهيزك

ھىمایا ($\nearrow$) گوهورينا گرىدانا ھزمارا پىچىن كويلى پهستانا بلند دەردېرىت. ئەف دېيتە ھارىكار بۇ گوهورينا پهستانا لايىن پهستانا بلند د ئاوايىن تايىبەت دا و ب رېزىن ھاتىيە دان، بۇ نموونە ($+$ 4%).

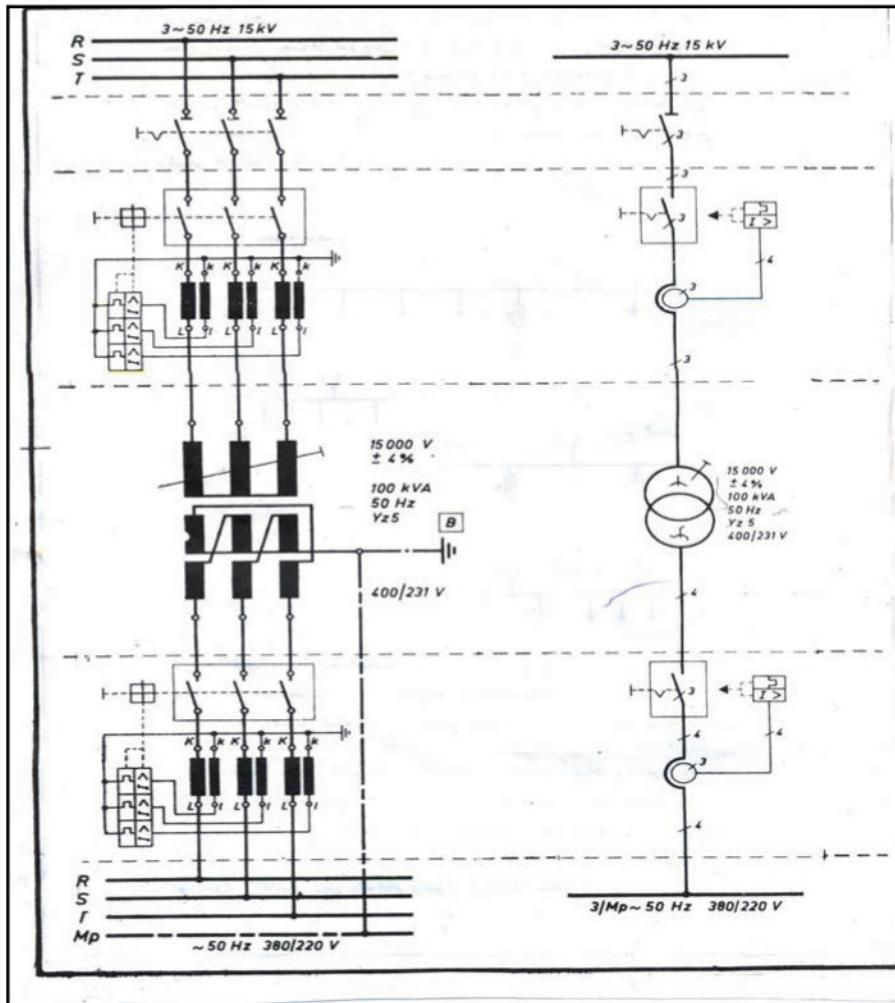
برەپرى زقۇوكى يىن هيىزى - بۇ پهستانا نزم

ھەروهسا زېركا كارهبى دېرىت دەدىم بورينا تەزۈۋى كارهباين تىيدا ھەروهسا دەدىم بلندبۇونا شيانى د ئاوايىن كورت بۇونى دا ب شىوهەيەكى خۆيى ژېر وي چەندى بۇ وي سىنورى ھاتىيە دان ل سەر بوردى ناف لىنانى و ژ ئەنjamى بورينا تەزۈۋىيەكى كارهبى يىن بلند جوداکەران ب رىكا گوهيزكىن تەزۈۋى يىن تايىبەت ۋە گرىدەن.

تۇرا پهستانا نزم - يا چوار ھىلى:-

(۲۸۰ / ۲۲۰) ۋولت (۵۰) ھىرتىز.

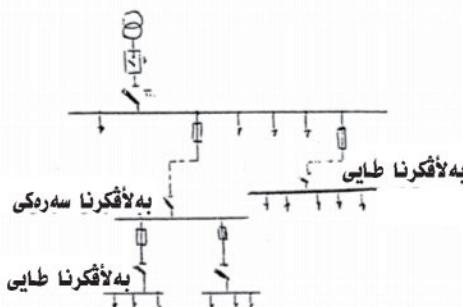
	بوردي پهستانا نزم و گههاندنا وي ب گوهيزكانشه	
کرياري	وانهيهكا کرياري	گههاند

بوردي پهستانا نزم / لوحة الضغط الواطي		
كرياري	وانهيهكا كرياري	گههاندن

وزا دگههيته توپرا پهستانا نزم ژ لايي پهستانا بلندفه ب رېكا ويستگههين گوههپرين پيدفيه بهيته بلافکرن بو گلهك طایان بهري بگههيته ئاميرين مهزاختنى د دفههرين طا ژى چوونى دا دهزگههين گههاندى يان يېن بهلافکرنى ئەۋىن پېيك دهين ژ ئاميرين گههاندى و پاراستنى و پېيانى دهينه دانان. هر ئىك لدويف دانانا وي د توپرا پهستانا نزم دا، چىدبىت دهزگههين گههاندى سەرەكى يان بهلافکرنا سەرەكى يانزى ودك بهلافکرنەكا طايى.

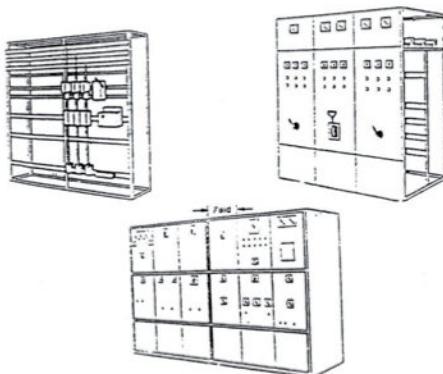
دامەزراوهكى سەرەكى يېن گههاندى

قىجا بهلافکەرەن طايى نه د بنەمايى دا دا وزا كارهباين ددهنه ئاميرين مهزاختنىلى هەروەسا چىدبىت طايىن كونترول كت كتە ژى فەگرىت بو نموونە وەكى ماتۆران. دەمئى پلان دانانى بو ئافاكارنا دهزگەھىن بهلافکرنى پيدفيه خالىن لخوارى بهرجاۋ وەرگرن: پهستان، جۇرى تەزووى، جۇرى بارى و شيانا وي ب (واتان) جۇر و فەبارى فەگوھىزەرەن دچنە ژۇور و دەركەقىن جەن فەگوھىزەر دچنە تىدا، خۇ پاڭریا طادانا فەگوھىزەرەن، پلان و سەخلەتىن جەن دانانى، ھىلەكارى گههاندى، ھەلبىزارتىن ئاميران لدويف تەزووېن ناف لىنانى، جەوانى و شيانا گههاندى، موكمى دىزى كورت بۇونى، هەروەسا ھەلبىزارتىن ئامير و پارچىن پاراستنى بهرامبەرى بېھر و فيوزىن دانايى لېشت وان ھىلا سەرەكى پيدفيه هندى دشياندا بىت كو وەسە بهيته دانان كو بهلافکرنا تەزووېن كارەبى ل سەر شىۋەيىن سفرى (باس بار) ب شىوهىيەكى يەكسان بىت، بهلافکرنا پهستانا نزم دھيته دابەشكىن بو دوو پېكان:

- أ- بوردى بهلافکرنى يېن ديار (يېن ل بهرجاۋ) (مكشوف).
- ب- بوردى بهلافکرنى يېن گرتى (مغلق).

بوردىن بەلاقىرنا پەستانا نزم يىين ديار هەرجار دھىئىنە بكارشىنان د وان جهان دا ئەۋىن گەھاندىن تايىمەت تىدا ھەبن يان ھىزا خۇ راگرتىنَا بلند دېزى كورت بۇونى. و ژ سادەترىن شىوان (الموديل) يىين دھىئىنە چىكىن شىۋىي دیوارى يە. باراپتىر جاران ropyىنى پېشىن ژ دەرگەھەين ئاسنى پىلەك دھىئىن، ئاميرىن پېقانى و گلوبېن نىشاندەر د ۋان دەرگەھەندە دھىئىنە دانان و ئەگەر دەرگەھە نەبن دى لىيەن كارپىدانى يىن گرتى بىت ب پلىتىن ئاسنى و ئامير و ئالاقىن كارپىدانى و كونترولكىرنى دى لىسەر ھىئىنە دان شەقەيىن سفرى باراپتىر جاران ئەون ئەۋىن دھىئىنە دانان لىسەر نەگەھىئىرىن پارىز دناف لەشى دا.

بوردىن بەلاقىرنا پەستانا نزم دھىئىنە چىكىن ل سەر شىۋىي دولابان بۇ بكارشىنانى. ژ مفایيەن دولابىن گەھاندىن يىين گرتى ب پلىتىن كانزايى ژ ھەمى رەخافە:

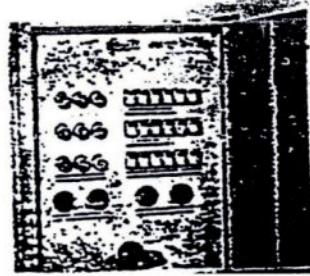
- ١- دانا سوچان ب كۆزمىن كىيم.
- ٢- ئابورى د جەي دا و رىك پىلەك كرنا ئاميران دناف دولابا لىسەر شىۋىي سندوقى (كاپىيە).
- ٣- بەرفەھەكرنا ب ساناهى بۇ چىكىرنا ھندەك جەھىن دى.
- ٤- بكارشىنان و سوخىر كرن بىيى مەترسى.

بوردىن بەلاقىرنا پەستانا نزم يىين گرتى:-

چىدبىت ئەف جۈرى دەرداڭ بەھەلۈزىرن ل سەر دوو جۈرەن، كانزاي يان پلاستىكى. رەخ و چۈرى يان پارچىن دىزايىن كرى ژ كانزاي ب شىوهەيەكى گشتى دېزى ئوكسىد بۇونى نە. لى يىن پلاستىكى ئەو ب خۇ د سروشتى خۇدا د دېزى ئوكسىد بۇونى نە و پىيدىھىياتى بىسەخېرەكىنى نىنە ھەفبەرگەن ب يىين وەكى وان يىين كانزايى سىستەمن كارپىكى بۇ بوردىن بەلاقىرنى يىين گرتى ئەوه كو دھىئىنە چىكىن ب رېكا پارچىن ئامادە.

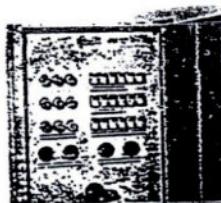
(Construction Unit) (Prefabricated Pieces)

بکارئینانا ۋى جۇرى چىدىبىت بەرفرەھ بېيت بۇ بوردەكى بەلاقىرىنى ھەتا رادى پىدىقى و ئەف شىۋى ل خوارى ئەۋى چەندى رۇون دىمەت.

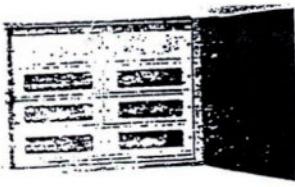
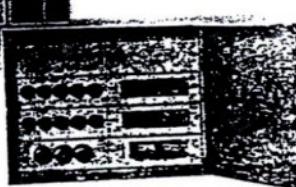

لى د ئاڭھىيىن مەزىن دا وەكى بلندخانىن ئاڭجىبۇونى (عمارات سكنية) دەزگەھ و ئوتىل (خەوختەخان) و خەستەخان دا و .... ھەند باراپتىر بوردىن بەلاقىرىنا سەرەكى و طايى بكار دەھىن، بوردىن بېقانى يېن ئامادە بىاڭەكى بەرفرەھ يېن ھەى بۇ دانانَا ئامىرلان دنافدا و ھەروھسا قەباغىن پلاستىك يېن ھەين بۇ پاراستنى ۋ دەست لېدانى و ھەروھسا بىاڭەكى بەرفرەھ دنافدا يېن ھەى بۇ تىلەكتىشانى و گرىيدانى ھەروھسا چىدىبىت ئەف جۇرى بوردىن بەلاقىرىنى بەھىنە چىكىرن ب شىۋىھەكى تمام و ب ئامىرىن پىدىقى.

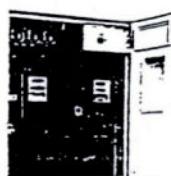
ئەف وىنەيىن دەھىن شىۋىن ژىڭ جودا يېن وان بوردان دىار دىمەن.

١- بەلاقىرىنى ل سەر شىۋى دولابى بۇ جەگىرگەن لىسەر دىوارى.

٢- كابىنە لىسەر شىۋى دولابى لىن سىپكاري.

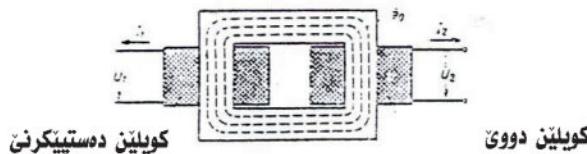

٣- دولاب بۇ ھەنگەتن و پارستىا بېقەرى بىن فيوز.

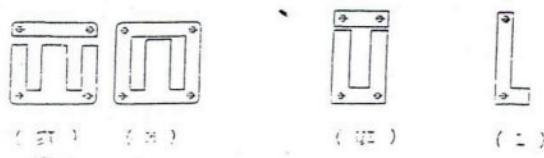
پیچانا گوهیزکان (لف المولات)		
کریاری	دیتنه کا گشتی	ماکینه

کارئ گوهیزکي، گوهورينا شيانه کا کارهبا يا ديارکريه (بؤ نموونه ۳۰۰ وات) ل ژير پهستانه کا کارهباين يا ديلرکري (بؤ نموونه ۲۲۰ ڤولت) ژ کوييلن (کوييلن دهستپیکرن بؤ کوييلن دووی) ئهوى پتريا جاران گهندنا کارهباييا راسته و خۇ دنافبهرا وان دا نينه ب وى چەندى دئ پهستانا پېدىشى بدهست فه هيit (بؤ نموونه ۱۱۰ ڤولت) لى گەهاندن دنافبهرا کوييلن دهستپیکرن و کوييلن دووی دا ب هاريکاريا بياقنى موگناتىسى (Φ) چىدibىت كو هەردوو کوييلان دېرىت يان ب هاريکاريا هەواي (گوهیزکي هەوايى يىن بكار دهيت د لەرزىنەن بلند دا) يان ژى ب هاريکاريا نافكا پىك هاتى ژ پليتىن کانزابى گرنگترىن پارچىن سەرەكى تىدا کوييلن دهستپیکرن و يىن دووی نە:

ئهۋىن ئىك نافك ژ پليتىن ئاسنى هەين و ئەف شىۋىن لخوارى جۆرىن نافكا ئاسنى ديار دكەن.

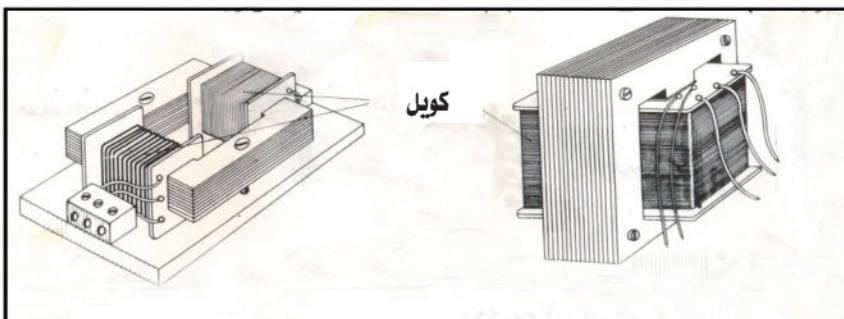

پیچانا گوهیزکان (لف المحولات)		
کریاری	دیتنه کا گشتی	ماکینه

پیچانا گوهیزکان (لف المحولات)

داکو بھیزترین بیافی موگناتیسی د نافکا ئاسنی دا بدەستىم بھیت، کو کاردکەت ل سەر ری خوشکرنا بیافی موگناتیسی دناف نافکا ئاسنی دا بشیوه یەکن تمام بى بەلاف بوون.

زېھر هندى دوو جوئىن کوهیزکان ھەنە، ئىك ژ وان ل سەر شیوئ خەلەکى يە يان يى گرتى يە. و (ھەردۇو لايمەيىن نافکا ئاسنی ژ ھەردۇو لايان ب کويلان دھىئىنە پیچان).

و چىدېبىت ھەردۇو کويلىن دەستپېيىرنى و يى دووئ ل سەر شیوئ لولەکى (ل سەر ئىك) بھىئىنە پیچان ھينگى دى بىزىنى پیچانا لولەکى. ھەروھسا چىدېبىت ھەر ئىكى ژ وان بھىتە پیچان و پاشى بھىتە دانان دناف نافکا ئاسنی دا. و ھندەك کويلىن ھەين ل سەر شیوئ خەلەکىنە و ھندەك جارا ئىك ژ وان وەکى لولەکى يە و يى دى ل سەر شیوئ خەلەکى يە. و نافکا ئاسنی ژ پەريىن كانزاىي پىك دھىت. لى ژ روپۇ كرياري ۋە ل دەستپېيىن کوييل دھىئىنە ئامادەگىرن، و پاشى پلىتىن نافکا ئاسنی دناف دا دھىئىنە دانان ئىك لدویش ئىكى.

ئەم دزانىن کو پەستانا دووئى دى يا پەتربىت ژ يا دەستپېيىكىنى چەندى رېڭا
ھەزما را پېچىن كويلىن دووئى بۇ يىن دەستپېيىكى زىدەتربىت و ژ وېرى دى
زانىن كو:-

$$\frac{U_2}{U_1} = \frac{N_2}{N_1} = \frac{\text{پەستانا دووئى}}{\text{پەستانا دەستپېيىكىنى}} = \frac{\text{ھەزما را پېچىن كويلىن دووئى}}{\text{ھەزما را پېچىن كويلىن دەستپېيىكىنى}}$$

و پېدەفيه بىزانىن، کو شىانا دەردكەفیت چىنابىت پەتربىت ژ شىانا دەچىتە
ژوور. بەلكى ھەرددەم يا كىيمترە، و پشکەك ژ شىانا دەستپېيىكىنى (يا دەچىتە
ژوور) دناف گوهىزىكى دا بەرزە دېبىت وئەف بەرزەبۇونە ھەندەك جارا د كىيەن
کو ئەم دشىن بېزىن کو شىانا دەچىتە ژوور يا يەكسانە ب شىانا دەركەتى.

$$\frac{U_1}{U_2} = \frac{I_2}{I_1} = \frac{\text{پەستانا دەستپېيىكىنى}}{\text{پەستانا دووئى}} = \frac{\text{تەزۈوئى دووئى}}{\text{تەزۈوئى دەستپېيىكىنى}}$$

دەمنى چىكىنا گوهىزىكەكى بلندكەر (پەستانا دەستپېيىكىنى كىيەتلىك ژ
پەستانا دووئى) دى بىينىن تەزۈوئى دەستپېيىكىنى دى يىن پەتربىت ژ تەزۈوئى
دووئى. ژ فېرى دى زانىن کو پېدەفيه تىلەكە ستوير بكار بەھىت بۇ پەستانا
نزم، و تىلەكە زراف بۇ پەستانا بلند ژېھەر ھەندى دى بىينىن کو گوهىزىك پېڭ
دەھىن ژ كويلىن ھەزما را وان كىيم و تىلەكە ستوير و يىئىن دى ب ھەزما رەكە زۇر
و تىلەكە زراف.

داخاز:-

پېچانان گوهىزىكى ٢٠٠ وات

١١٠/٢٢٠ فولت

٥٠ (ھېرتز) (لەرزىن د چىركەكى دا)

جوړین تیلین بکار دهین بو پېچان:

- ۱- تیلین نهګههینه رکری بوارنيشی، و دهیته بکارئینان بو کويیلين پتریا ماتورین کارهبايی و دينه مویین تایبهت یېن تهزووی نهگوههړ و یېن گوههړ یېن قهباره بچویک و نافهندی.
- ۲- تیلین نهګههینه رکری ب وارنيش و دراپیچای ب دهرين پهمبی، و بکار دهین د کويیلين مهکینین کارهبايی یېن قهباره نافنجي و مهزن دا.
- ۳- تیلین نهګههینه رکری بتني ب دهزيین پهمبی، و بکار دهین د کويیلين ئارميچه ران یېن قهباره بچویک و مهزن دا ههروهکي چهوا وان د دينه مویین ترومېټلان دا.
- ۴- تیلین نهګههینه رکری بتويځهکي (ب فاتهکي) ژ نهسبستي، و بکار دهین د کويیلين مهکینین کارهبايی یېن مهزن دا و ئهווین کاردکهن د کاودانين زهحمهت دا و سهقایین نه ئاسايی دا.
- ۵- تیلین نهګههینه رکری ب تویځهکي ژ رویشيکين شیشهی و بکار دهین بو کويیلين ماکینین مهزن و نافنجي ئهווین کاردکهن د کاودانين زهحمهت و سهقایین نه ئاسايی ودکي سهقایي فرنا و هندهک تشتن د ههروهسا بکار دهین د کويیلين گوهیزکين سی رهواهددا.

پلهیین نهګههینه ران (درجات العوازل):-

جوړین نهګههینه ران دهینه دابهشکرن بو پلهیان لدویش ماددین نهګههینه ر یېن بکار دهین و سهڅله تین وان و ئهڅ پلتین لخواری لدویش سهڅله تین ئه مریکی نه.

۱- پلهیا Class (0) ۹۰ پلهیا س.

ئه ماددین کاغهزی و پهمبی و ئاراميشينه ئهווین نه تېربووی بوارنيش، و پیکهاتین ڦان ماددا و ههر ماددهکن دی ب تاقی کرنی دیار دبیت کو خو راگریت د پلا نیزیکی ۹۰ پلهیین سهدي دا.

۲- پلهیا Claas (A) ۱۰۵ پلهیین س.

ئه ماددین کاغهزی و پهمبی و ئاراميشينه یېن تېربووی ب وارنيش یان یېن وارنيش ډهخواری یان یېن زهیتا نهګههینه ډهخواری و پیکهاتین ڦان ماددا و ههر ج ماددین دی یېن د تافقېرنیدا خو راگریا ۱۰۵ پلهیین سهدي ههبيت.

۳- پله‌یا (B) Class ۱۳۰ پله‌یین س.

ئەو ماددهنە وەکى مايکا و رېشىكىن شىشهى و ئەزىستوس و پىكھاتتىن وان ماددىن خۆرادرگەن د پله‌يىن ۱۳۰ پله‌يىن سەدى دا.

۴- پله‌یا (F) Class ۱۵۰ پله‌یین س.

ئەو ماددهنە وەکى مايکا و رېشىكىن شىشهى و ئەزىشوسى و ئەف مادده د پىكھەكىرىنه يانزى د پىكھە رساندى نە ب هارىكاريا ماددهكى گونجاي. و هەرج ماددىن دى يىن خۆ رادگەن د پلا ۱۵۰ پله‌يىن سەدى دا.

۵- پله‌یا (H) Class ۱۶۵ پله‌یین س.

ئەو ماددهنە ئەۋىن پىك دەھىن ژ ماددىن سلىكون و مايکا و رېشىكىن شىشهى و ئەزىستوسى يىن دگەل ئىك رېزكىرى يان پىكھە رساندى ب هارىكاريا ماددهكى گونجاي، و ماددىن خۆ راگریا ۱۶۵ پله يىن سەدى دكەن.

۶- پله‌یا (C) Class ۲۲۰ پله‌یین س.

ئەو ماددهنە ئەۋىن پىك دەھىن ژ مايکا و خەزەفنى صىنى و شىشهى و هندەك ماددىن دى يىن نە ئەندامى ھەروھسا ئەو ماددىن خۆ راگریا پتر ژ ۲۲۰ پله‌يىن سەدى ھەبىت.

ياسايىن تايىهت ب پىچانا ماتورىن ئىك رەواهدقە

ا- ياسايا فەدىتنا ھۇمارا جوکان بۇ ھەر جەمسەرەكى لەپىنى:-

$$q_R = \frac{N \cdot \frac{2}{3}}{2P}$$

ب- فەدىتنا ھۇمارا كويىلان بۇ ھەر جەمسەرەكى لەپىنى:-

$$\frac{q_R}{2}$$

كۈ:

q_R = ھۇمارا جوکان بۇ ھەر جەمسەرەكى لەپىنى.

N = ھۇمارا جوکىن ئەندامى نەلھ (سەتىتەر).

$\frac{2}{3}$ = رېزا جوکىن بەرھەف بۇ كويلىن لەپىنى.

$2P$ = ھۇمارا جەمسەران.

- ۲- یاسایا فهديتنا هژمارا جوکان بؤ کويلىن ههر جەمسەرەكى دەستپېيىكىدا

$$q_s = \frac{N \cdot \frac{1}{3}}{2P}$$

لەپىنى:

كۈـ: $q_s =$ هژمارا جوکان بؤ ههر جەمسەرەكى دەستپېيىكىدا لەپىنى.

$\frac{1}{3} =$ رېزرا هژمارا جوکىن بەرهەف بؤ کويلىن دەستپېيىكىدا لەپىنى

- ۳- یاسایا فهديتنا پېنگاڭا پېيچانى بؤ کويلىن لەپىنى و دەستپېيىكىدا لەپىنى:

$$Y_r = q_s + 1$$

ئەنجامى بەدەستقە هاتى ژ ۋى ياسايىن ناهىتە هژمارتن وەك پېنگاڭا دوماھىي، بەلكى پېنگاڭا دوماھىي دى زىدەكىدا ژمارە (1) بىت ل سەر ئەنجامى دىاركىرى د ياسايىن دا. ئەگەر هاتتو ئەنجام (4) بىت دى پېنگاڭا پېيچانى (1 - 5) بىت بؤ کويلى ئىكىن و ھەروەسا ....

لى پېنگاڭا پېيچانى لپەي کويلىن جەمسەرەن دەستپېيىكىدا لەپىنى دى يَا دىاربىت لپەي وى ۋالاھيا فەكرى و تايىبەت بؤ وان کويلان و پېنگاڭا پېيچانى دەھىتە ھىما كرن ب (YS).

نۇونە:

هژمارا جوکان بؤ ههر جەمسەرەكى لەپىنى و ھەروەسا هژمارا کويلان يَا هەر جەمسەرەكى ئەۋىن لدويف ئىلەك دەھىنە پېيچان ب ھارىكاريا كرييارەن ژمیرىيارى دەست نىشان كە، و ھەروەسا هژمارا جوکان بؤ هەر کويلىكى دەستپېيىكىدا لەپىنى دەستتىشان كە و پېنگاڭا پېيچانى بؤ کويلىن لەپىنى يىين ماتۆرەكى ئىك رەۋادە (36) جوک دىاركە. ئەگەر تە زانى هژمارا جەمسەرەن وى چوار جەمسەرن.

دىاركىرى:

$$2P = 4 \quad N = 36 \\ q_R = ? \quad q_S = ? \quad Y_R = ? \quad \text{داخاز:}$$

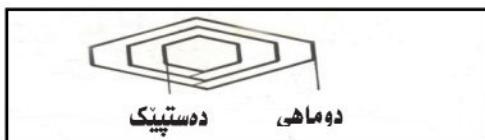
$$q_R = \frac{N \cdot \frac{2}{3}}{2P}$$

هژمارا جوکان بۇ کويلىن هەر جەمسەردەن لەپىنى

$$= \frac{36 * \frac{2}{3}}{4} = 6$$

$$\frac{q_R}{2} = \frac{6}{2}$$

هژمارا کويلان ئەۋىن لەدەپ ئېك دەپىنە پېچان بۇ ھەر جەمسەردەن لەپىنى وەكى دىار دەپىنە خوارى دا.

$$q_S = \frac{N \cdot \frac{1}{3}}{2P}$$

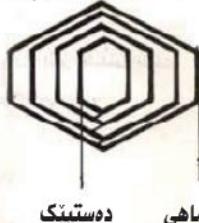
$$= \frac{36 * \frac{1}{3}}{4} = 3$$

هژمارا جوکان بۇ کويلىن هەر جەمسەردەن دەستپىكىرنا لەپىنى.

لى ھەزمارا دەركەتى د سەرى دا زەبرى دەستپىكىرنا لەپىنى يىن پىدىقى پەيدا ناكەن.
زېھر ھندى ھندەك ژ کويلىن دەستپىكىرنا لەپىنى دى دگەل کويلى لەپىنى د ھەۋپىشىن،

و دى ب قى رەنگى ھىنە دايەشكىرن:

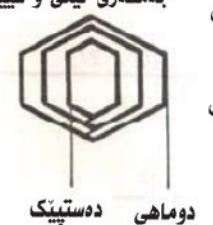
کويلىن دەستپىكىرنا لەپىنى بۇ
جەمسەرى دووئى و چارى

کويلىن دەستپىكىرنا لەپىنى بۇ
جەمسەرى ئېكى و سىنى

جەمسەرى دووئى - سى كوييل
جەمسەرى ئېكى و سىنى - چوار كوييل

جەمسەرى سىيىن - سى كوييل
جەمسەرى چارى - چوار كوييل

$$y_R = q_S + 1$$

$$3 + 1 = 4$$

	پىچانى ماتۆرى ئىك رەواده (لف المحرکات طور واحد)	
كىيارى	دىتنەكا گشتى	ماكىنە

$$y_R = q_S + 1 = 3 + 1 = 4$$

. . پىنگاڭاۋا پىچانى بۇ كويلىن لەپىنى ئەقەمە:

$$\text{بۇ كويلى ئىكى} = 1 - 5$$

$$\text{بۇ كويلى دووئى} = 1 - 7$$

$$\text{بۇ كويلى سىيىئى} = 1 - 9$$

لى پىنگاڭاۋا پىچانى بۇ كويلىن دەستپېيىكىرنا لەپىنى ئەقەمە:-

$$\text{بۇ كويلى ئىكى} = 1 - 4$$

$$\text{بۇ كويلى دووئى} = 1 - 6$$

$$\text{بۇ كويلى سىيىئى} = 1 - 8$$

$$\text{بۇ كويلى چارى} = 1 - 10$$

	پیچانا ماتورى ئىك رهوا	
كىيارى	دېتنەكا گشتى	ماكىنە

دووباره پیچانا ماتورى ئىك رهوا

ئەگەر دياربىوو كۈنىكەن ماتورى ئىك رهوا دەتىنەكىنە يان يىين د ئاوابىن كورت بۇونى دا، قىيىجا يا فەرە ئان كويىلان دووباره بېرىجىن داكو ماتور بىزقىرىتەقە ئاوابىن كارپىيداندا سروشتى، و ل سەر ئى بىنەمای پېدىفىيە قەكىنەن پارچىن ماتورى ئىك لەدەپ ئىكى دا بىت و بەرى دەستتېپىكىنە كارى قەكىنەن پېدىفىيە قەباگىن هەردەپەرەخا و كالوخكى نەلەف (ستىتەر) بەھىنە نىشانىكىن ب (زەمپەرى)، داكو دووباره لېكىداندا پارچىن ماتورى وەكى بەرى بىزقىرىت. پارچىن ماتورى يىين قەكىنە دەندەقە كا تايىبەت دا دەھىنە دانان و ژمارا ماتورى و هندەك تىبىنەن گرنگ ل سەر دەھىنە نەقىسىن، ئەۋۇزى بۇ ب ساناهىكىنە كريارا دووباره لېكىدانەقە يان ماتورى بىيىچە پارچىن وى بەرزە بىن.

دووباره پیچانا ماتورى دەتىتە كىن پاشى وەرگرتىن پىزائىن گرنگ و پېندىقى

ئەۋۇزى ئەقەنە:

- پىزائىنەن نەقىسى ل سەر بوردى ناف لىيانى.
- ھەزمارا جەمسەران.
- جۆرى گەھاندىنەن ئەنۋەنەن گەھاندىنەن ھەزمارا كويىلان.
- پىنگاڭا پىچانى لپەرى كويىلى لەقىنى و دەستتېپىكىنە.
- ھەزمارا كويىلىن ھەر جەمسەرەكى ئەنۋەنەن گەھاندىنەن ھەزمارا كويىلىن لەقىنى و دەستتېپىكىنە.
- ھەزمارا پىچىنەن ھەر كويىلەكى لپەرى كويىلىن لەقىنى و دەستتېپىكىنە.
- تىرى تىلا پىچانى يان ھەزمارا وى يان ياساپى و جۆرى تىلى بۇ ھەر تىلىن كويىلى لەقىنى و دەستتېپىكىنە.
- جۆرى ئەگەھىنەرە بكاردەتىت.

	پیچانا ماتوری ئىك رهواده	
كىيارى	دېتنەكا گشتى	ماكينە

بۇ دووباره پیچانا ماتورەكى ئىك رهواده دى لدويفى قان پىنگاۋىن خوارى چى:-

ئىك: راكرنا كويلىن ژ كار كەفتى ژ جوكان.

دۇو: باقىزىرنا جوكان و نەگەھىنەركرنا وان.

سى: كارى پیچانى:-

۱- پیچانا ب دەستى.

۲- پیچان ب رېكا قالبىن تايىبەت.

۳- پیچان ب ماكينا پیچانى يا ئوتوماتىكى.

چوار: گەھاندىن ژ ناڭدا يىن كويلىن جەمسەران:

۱- گرېدانا كويلىن تايىبەت ب ئىك جەمسەرقە دگەل ئىك (دەستپېك

دگەل دوماهىي)، ئەگەر دكت كته بن، داكو د ئەنجامدا

دەستپېكەك دوماهى يەك بۇ ھەر جەمسەرەكى بەدەستقە بەيىن.

۲- گرېدانا جەمسەران دگەل ئىك، داكو لىسر بنەماينى چۈونا

تەزووى د جەمسەرى ئىكى دا بۇ نموونە ب ئاراستى مىلى دەم

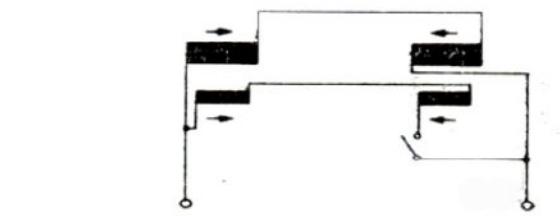
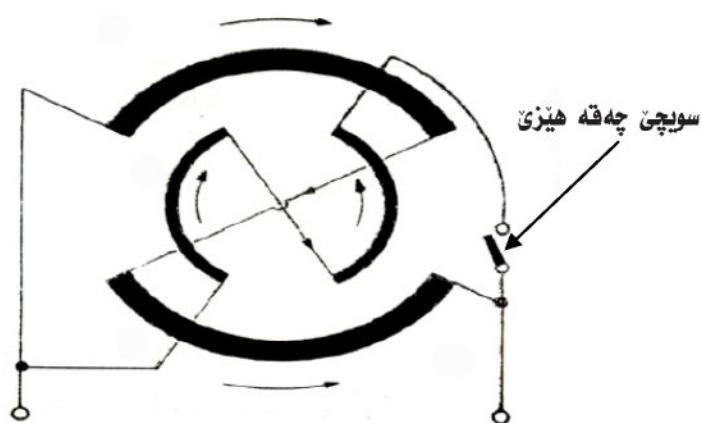
ژمیرى بىت، و چۈونا تەزووى د جەمسەرى بىرەخقەدا ب

ئاراسەكى پېچەوانەمىلى دەم ژمیرى بىت (دوماهى دگەل

دوماهىي) و ھوسا ... وەكى د ۋى شىۋى خوارى دا.

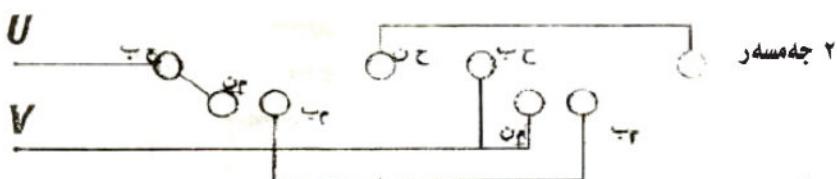
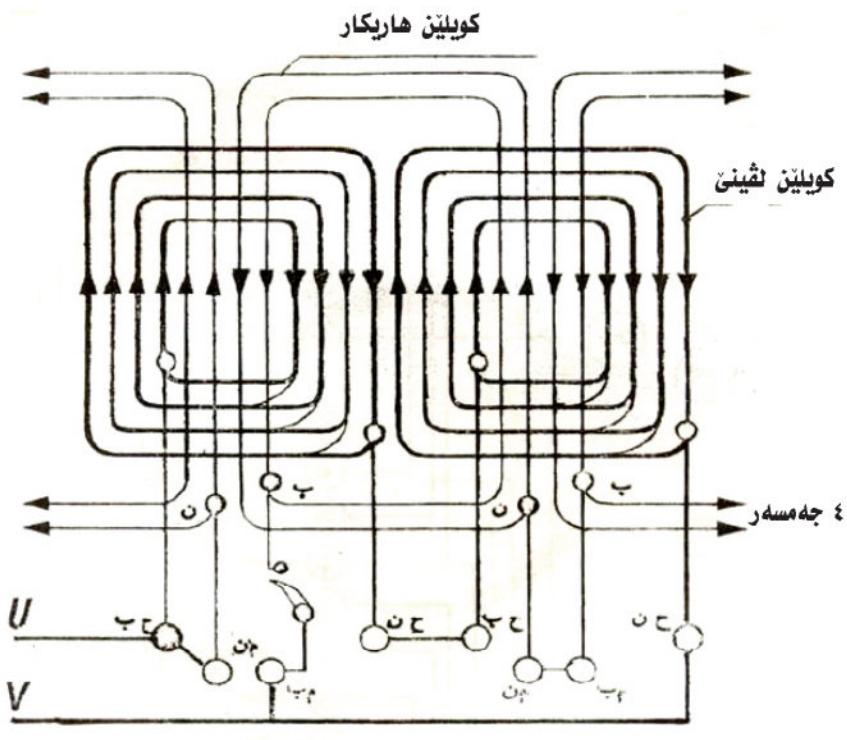
	پیچانه ماتوری ئىك رهوا	
كىيارى	دىتنەكا گشتى	ماكينه

۳- ب هەمان شىوه لېھى جەمسەرەن دەستپىكىرنى (اقطاب البدء)
د خوارى دا نموونەكا گەهاندىنا كويلىن لقىنى يىن ماتورەكى ئىك
رهوا دەنه هەزما را جەمسەرەن وى = ۲
(2P = 2)

د لاپەرەن دھىن دا ھندەك نموونا ز گەهاندىنەن ژىك جودا يىن كويلان
نيشا مە ددهت.

	پیچانا ماتوری ئېك رهوا ده	
	دېتنەكا گشتى	

ماتورى جەمسەر گوهۇر (مغىر اقطاب)

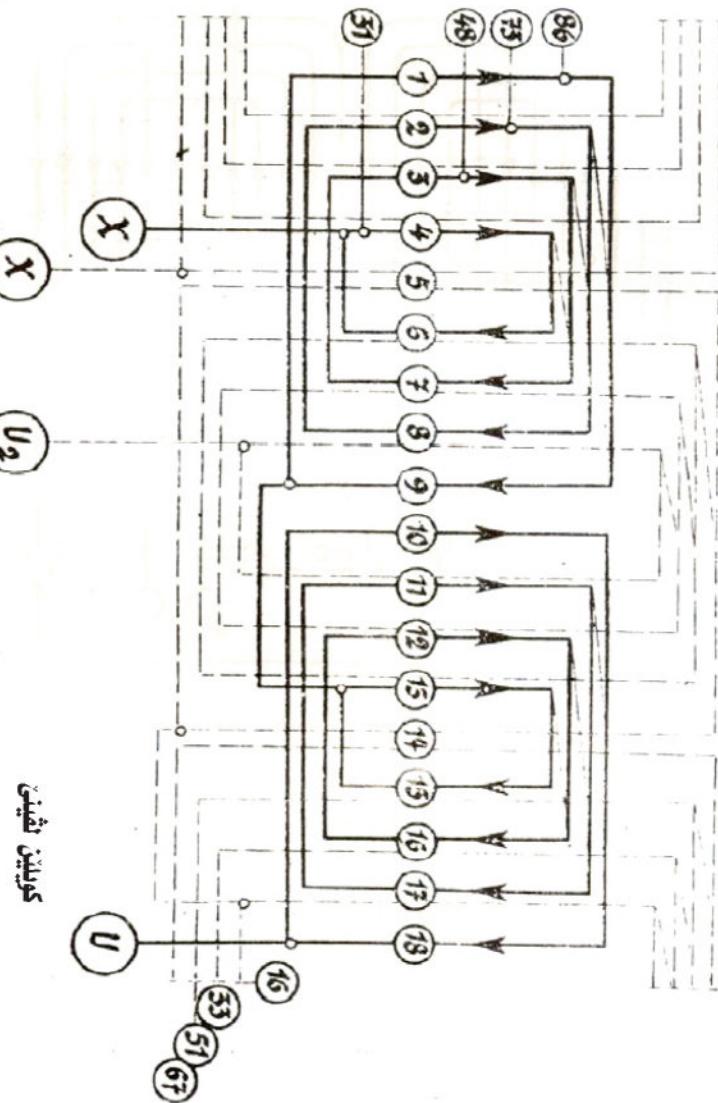
دگەل سويمىچى گوهۇرينا جەمسەران و سويمىچى چەقه ھىزى بۇ جوداكرنا
کويلىن دەستپىيىرنى.

پیچانا ماتوری نیک رہواده

دیننه کا گشتی

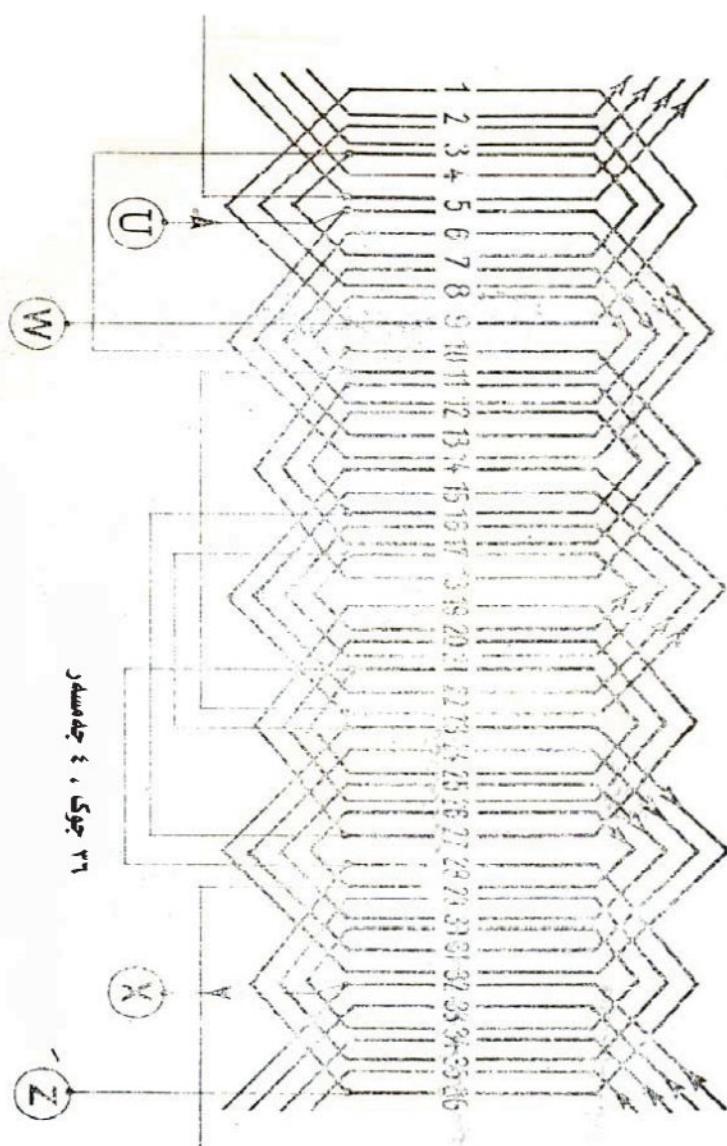
۱۶ جونک ، چوار جہاںدر

کوئیلین دسٹریبیوشن

پیچانا ماتوری نیک رہواده

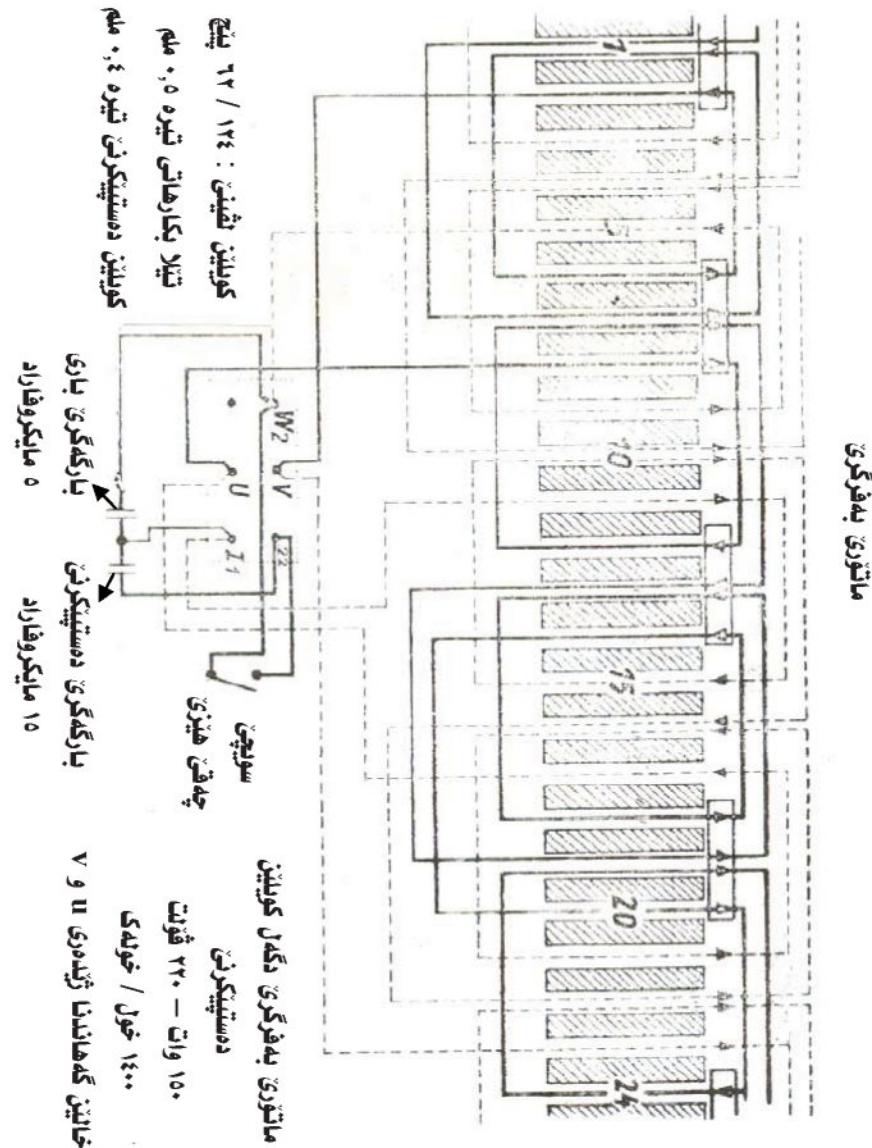
دیننه کا گشتی

۳۶ جوک ، جامسدر

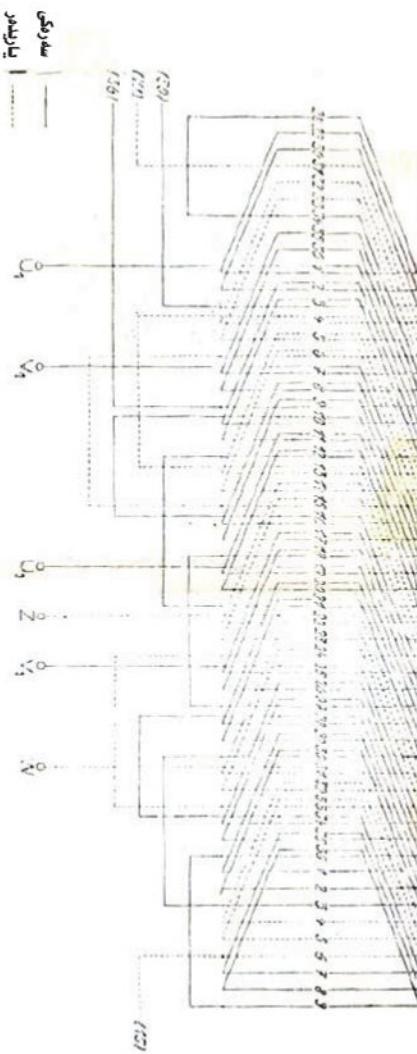
پیچانا ماتوری ئىك رهواده (لف محرک طور واحد)

دېتنەكا گشتى

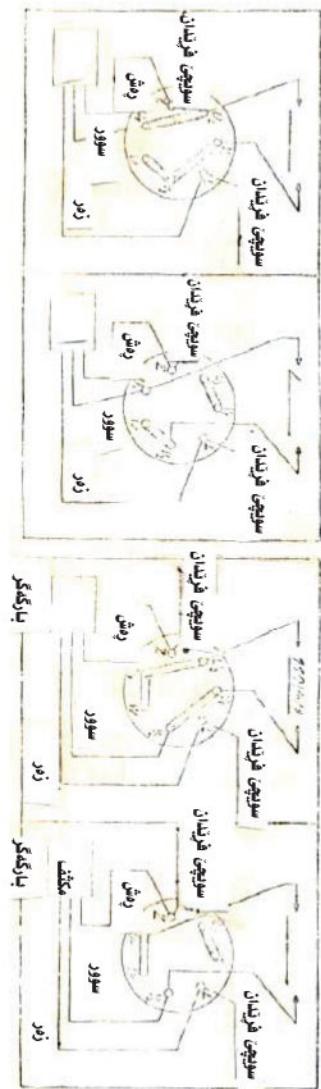
پیچانا دوو چیني - ب قابلين يهکسان دگل کولين دھستيکرن و بارگه گوري
فونت - ب هەردوو ئىداراست دكەل ميلن دەرتىپىرى و بېچەوانە (٣٦ جوك - ٤ جەمسىر)

پىشكاف پىچانى (١ - ١٠)

دەتنەكا گشتى

پىچانا ماتۆرى ئىك رەواده (لف محرك طور واحد)

	پیچانا ماتوری ئىك رهواده (لف محرک طور واحد)	
كىيارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

پېنج: - گەهاندىن تىلىن نەرم (يىن گەهاندىن د دەستپىك و دووماهىيەن بدوماھى هاتىن) و گورزەگرنا ھەردوو لايىن كويلا.

شەش: - ئەنجامداна تاقيركىن ئەنجامدا

- ب ھارىكاريا ئاميرى ئوم مىتهر، يان گلۇپا تاقى كرنى (بىشىۋى لدويف ئىك).

- وزە پېدانَا ماتورى ب ژىددەركى پەستانان نەگوھۇرا كىم و پشكنىنا وي ب رېكا دەرزىيکا موڭناتىسى بۇ پشت راست بۇونى ژ راستىيا گرىدانا جەمسەران.

حەفت: وارنىش كرن ب رېكا فرنى، پلهيا گەرماتىيا فرنى دەمى پېىدىقى بۇ شاراندىن لىسەر قەبارە و جۇرى نەگەھىنەرىن بكار دەھىن رادوهەستىت. و ئەف خشتنى دەھىت ۋىچەندى روون دكەت:-

ز	پلهيا گەرماتىيا سەدى	دەمى پېىدىقى ب دەمژمۇرى
1	100	٢٤ - ١٨
2	110	١٨ - ١٥
3	125	١٠ - ٦
4	135	٨ - ٤
5	150	٦ - ٣

ھەشت: - پاقىزىرنا جوكان و لەشى ماتورى ژناڤدا ژبەرمایكىن وارنىشى.

- ليقىين رەخا يىن كالوخكى ئەندامى نەلف داكو رېگر يا قەباغىن رەخا نەكەن.

- پارچا ژناڤدا يا ئەندامى نەلف داكو رېگر يا لەپىدا ئەندامى زەرۇك نەكەت.

ئەھ: - لېكدا ئەندامى زەرۇك نەكەت. پېىدىقى بول بەرین يان بوشە بەھىنە رۇپىن كرن (زەيت كرن).

	پیچانا ماتورى ئىك رهواده (لف محرک طور واحد)	
كىيارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

دەھ: ئەنجامداна تاقىكىرنىن دوماھىيى

- ۱- پشت راستى ژ راستيا لىكىدانەقە و ئەۋۇزى ب زقۇاندىن روتورى بىدەستى.
- ۲- پشكنىنا لايىن گەهاندىن ل سەر بوردى گەهاندىنى بۇ پشت راستكىن ژ نەبۇونا قەتىيانى د زقۇركىن كويلان دا.
- ۳- پشكنىنا لايىن گەهاندىن دىگەل لەشى ماتورى بۇ پشت راست بۇون ژ نەبۇونا قېيكەفتىنى.

داخاز: **پیچانا ماتورەكى ئىك رهواده** $\frac{1}{4} \text{ ھەسپ}$.
ياسايدىن تايىبەت ب ماتورى سى رهوادەقە.

پىدەفييە بىزانيين كو ماكينىن كارەبايىن ب شىوه يەكى گشتى سى فاكته رېن پېكىفە گرىدای ھەنە، ئەۋۇزى:-

ھەزمارا جوكان.
ھەزمارا جەمسەران.

ھەزمارا رەواھەيان

مەگرتى ھەزمارا جوكان = ۴۸

و ھەزمارا جەمسەران = ۴

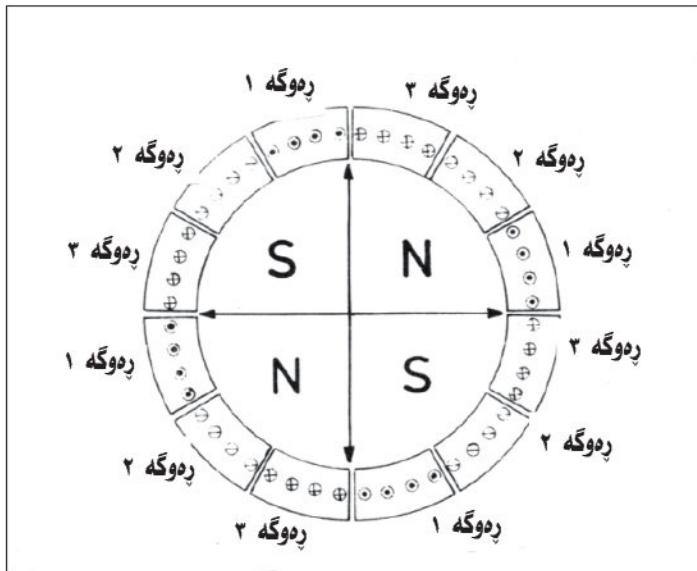
و ھەزمارا رەواھەدان = ۳

دئ ھەزمارا جوكان بۇ ھەر جەمسەرەكى = $\frac{48}{4} = 12$

۴۸

و ھەزمارا جوكان بۇ ھەر رەواھەكى = $\frac{16}{3}$

و ھەزمارا بۇ ھەر رەواھەكى ل ژىير ھەر جەمسەرەكى = $\frac{4}{3} \times 3 = 4$ و ئەۋىننى دەھىت بۇمە دىاردىكەت كو ھەمى رەواھە د بەلاڭكىنە ل ژىير ھەمى جەمسەران ب مەرجەكى ھەر جەمسەرەك ژ پارچىن ژىك جودا ژ ھەمى رەواھىن بەردەست پېڭ بەھىت:-

- ڦهديتنا هڙمارا جوکان بُو ههر رهودهکي و ل ڙير ههر جهمسهرهکي:-

$$q = \frac{N}{m \cdot 2P}$$

q = هڙمارا جوکان بُو ههر رهودهکي و ل ڙير ههر جهمسهرهکي.

N = هڙمارا جوکين نئندامي نه لف.

m = هڙمارا رهودان.

2P = هڙمارا جهمسهران.

- ڦهديتنا پينگافا پيچاني يا دهستپيکن و دوماهين:-

$$y = \frac{N}{2P}$$

Y = پينگافا پيچاني

نهفهڙي زماره (1) ل سهري نئنجامي بدھستقہ هاتي ڙ ياسايا د سهريدا دھيته زيده کرن، بُو نموونه نئنجام (8) بيت، دئ پينگافا پيچاني ڙ (1 بُو 9) بيت، نئھفيڙي دبىڙنئ پينگافا تمام.

	پیچانا ماتوری سی رواده (لف محرك ثلاثة اطوار)	
کرياري	ديتنه کا گشتی	ماکينه

لى پینگافا پیچانى يا کورتكري (Shortpitch) د ئاوايى پیچان ب دوو چينا ژ پیچانى د جوكى دا وهندهك جاران ب ئىك چىن دى ئەنجامى دابەشكرنى × رېثرا تايىهت ب وىقە و چەندىيا وي (٠٠٨).

٣- ۋەدىتنا هژمارا جوكىن گشتى بۇ كويلىن ماتورىن سى رواده:

$$Mc = m \cdot 2P$$

$$Mc = \text{هژمارا جوكىن گشتى}$$

نمۇونە:- بۇ ب جەھىئىنانا ياسايىن مە به حس ژى كرى.

ماتورەكى سى رواده پوتورى وي ل سەر شىۋى قەفسەكى سفوردەيە پىاك دەيت ژ ٣٦ جوكان، هژمارا زېرۆكىن وي ١٤٢٥ خول / خولەك (زېرۆكى بوارى موڭناتىسى = ١٥٠٠ خول / خولەك) دەيت ب پېچىن ب دوو چينا و ب كويلىن قالبىن وان يەكسان. لەرزىنا تەزووى = ٥٠ ھىرتىز.

كريارىن ۋەدىيەر ئىن تمام بۇ ۋى ماتورى بىكە.

دیار	نەدیار
$N = 36$	$2P = ?$
$R.P.m = 1500$	$Q = ?$
$m = 3$	$Y = ?$
	$mC = ?$

$$R.P.M = \frac{60 \times F}{P} \quad \text{شىكار:-}$$

$$1500 = \frac{60 \times 50}{P}$$

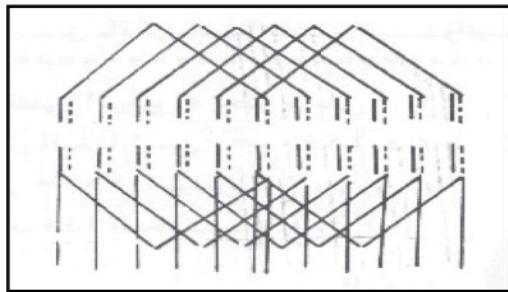
$$P = \frac{3000}{1500} = 2 \quad \text{هژمارا جەمسەران}$$

$$2P = 2 \times 2 = 4$$

	پیچانا ماتوری سن رواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
کرياري	ديتنه کا گشتی	ماکينه

$$q = \frac{N}{m \cdot 2P} = \frac{36}{3 \times 4} = 3$$

هژمارا جوکان بؤ ههر روادهکي و ل زير ههر جهمسهرهکي و چونکي پیچان يا دوو چينه د ئىك جوك دا، دئ هژمارا کويلان ئهۋىن دھېنە پیچان لدويف ئىك بؤ گروپەكى (۳) بن وەكى ديار د قى شىۋى خوارى دا.

$$y = \frac{N}{2P} = \frac{36}{4} = 9$$

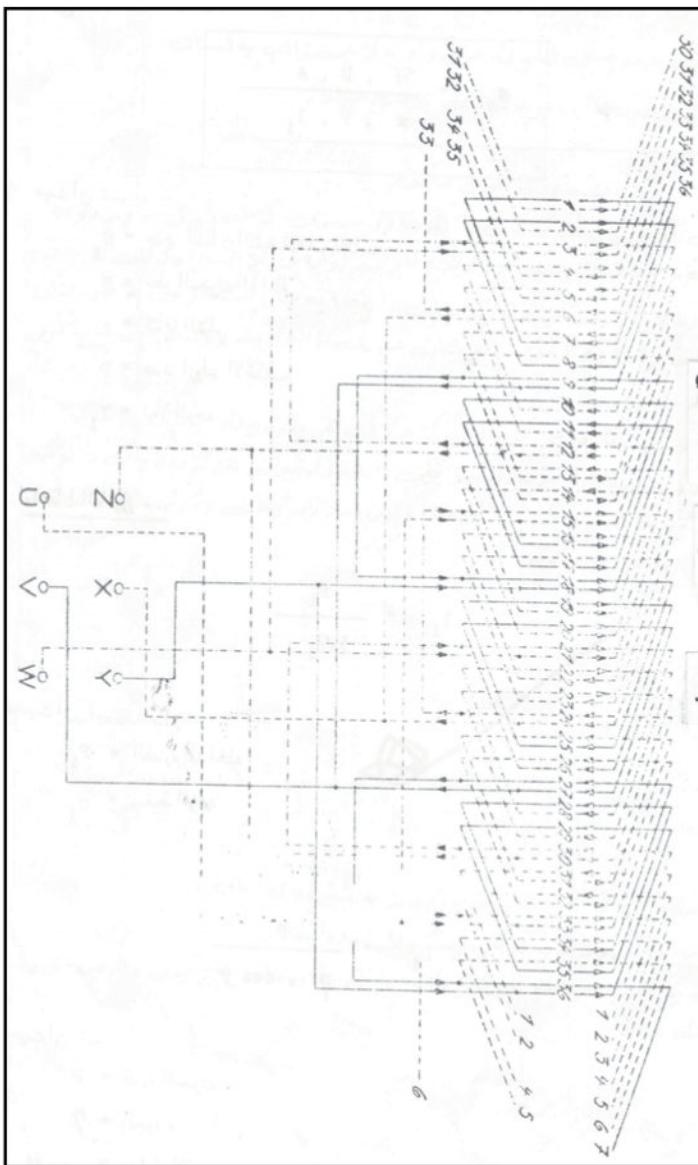
وچونکي پیچان يا ب دوو چينايە د ئىك جوكدا ژبهر هندى كرياري كورت كرنى بؤ پىنگاكا پیچانى دئ هيئە كرن ($9 \times 0,8 = 7,2$) ئەگەر هاتوو ئەنجام ب هژمارا كەرتى دەركەت، و ئەگەر كەرت كىمتر بىت ژ نيقى دئ فەراموش بىت، و ئەگەر نىف بىت يان پىت دئ ژمارە ئىك ل سەر ژمارا تمام زىدەبىت. و ب قى چەندى دئ پىنگاكا پیچانى يا دوماهىنى بؤ قى نموونى (۱ - ۷) بىت.

$$mc = m \cdot 2P = 3 * 4 = 12$$

كويلىن ماتورى، وبو زانىن هەر گروپەك ژ سى کويلان پىك دھېت و ئەف شىوهين دھېت گرىدانا كويلىن ماتورى يېن قى نموونى بؤ مە ديار دكەت.

	پیچانا ماتوری سن رواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
کریاری	دیننه کا گشتی	ماکینہ

پیچانا دوو چینی - بو دوو کویین ب هد فریکی دگمل
نیک گریداین ، ۴ جہوسر، ۳۱ جوک پیشکشا پیچانی (۱ - ۷)

	پیچانا ماتورى سى رهواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
كرياىي	ديتنەكا گشتى	ماكينە

٤- فەديتنا هژمارا پيچىن گشتى يىن ماتورى (ايجاد عدد اللفات الكلية للمحرك).

$$N_S = \frac{\pi \cdot D \cdot A}{m \cdot P \cdot I_i}$$

N_S = هژمارا پيچىن گشتى يىن ئەندامى نەلف.

D = تيرى ژ نافدا يىن ماتورى.

A = چرييا تەزۇو.

P = هژمارا جوتىن جەمسەران.

I_i = تەزۇوى رهوادهى.

پىكاھتىن ياسايان:-

$$I_i = \frac{P_i}{3U_i}$$

P_i = شيانا ماتورى.

U_i = پەستانا رهوادهى.

$$P_i = \frac{P}{\eta \cdot \cos \Phi}$$

P = شيانا ماتورى.

η = چستى.

$\cos \Phi$ = هەفکولكى شيانى.

٥- فەديتنا هژمارا پيچان د ئېك جوك دا (ايجاد عدد اللفات فى المجرى الواحد).

$$ndi = \frac{N_{Si}}{P \cdot q_i}$$

N_{di} = هژمارا گههینه‌رین کویلی.

P = هژمارا جوتین جه‌مسه‌ران.

q_i = هژمارا جوکان بؤهه ره‌واده‌کی و ل ژیئر ههه رهه مسه‌ره‌کی.

N_{si} = هژمارا پیچین ئیک ره‌واده‌کی.

تىيىنى: ئەگەر هاتوو هژمارا بشىوه‌يەكى كەرتى بن، دى ھىينه راستقەرن بؤهژمارىن دروست.

رىكارىن تاييهت بؤپىچانا ماتورى سى ره‌واده (سکورل كىچ)

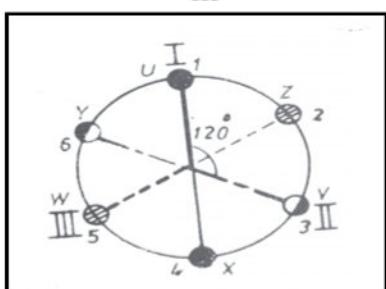
(الطرق الخاصة بلف المحرك ذو ثلاثة اطوار)

- پىچانا ئیک چىنى د ئیک جووك دا و بکويلىن قالبىن يەكسان.
- پىچانا ئیک چىنى و ب كويلىن قالبىن وان ژ ئیک جودا (متدراج).
- پىچانا دوو چىنى د ئیک جووك دا و ب كويلىن قالب يەكسان.
- پىچانا دوو چىنى و قالبىن وان ژ ئیک جودا.

گەهاندىندا كويلىن ماتورى

پشتى داناندا كويلان د جوکان دا هەردۇو لاپىن كويلان دھىينه راست كرن و نەگەھىنه‌رئ ژ كاغەزا روين كرى دناقېبرا گرۇپىن كويلىن ره‌وادا دا دھىته دانان داكو كورت بۇون دناقېبرا واندا روئى نەدەت. پاشى روئى پشتى دى ب تىقا رېزا نەگەھىنه‌ر هىتە راپىچان (گۈزەكىن). و پاشى دى كريارا گەهاندىنин ژناش دا هىت، و دى ب قى شىۋى خوارى تمام بىت:-

دەستىشانكىرنا هژمارا گرۇپىن كويلان يېن ههه ره‌واده‌کى : $\frac{mc}{m}$

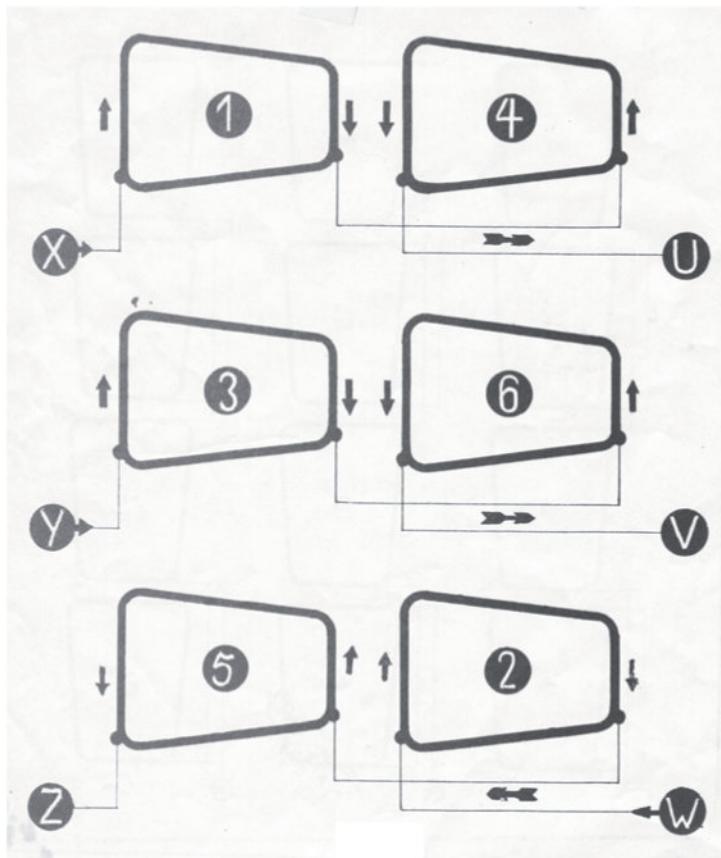

ب قى چەندى ئەف گروپە ب رېك و پىكىرنەكا تاييهت هاتنە دانان و گوشما دناقېبرا هەر سى ره‌وادان دا دى (120°) پله‌يېن كارهبايى بىت و ئەو كۆمەل دى لىسەر ره‌وادان هىنە ليكەھەكىن و دى ب قى شىۋى بىت وەكى دىيار د ئان و ئىننەن ساده‌يېن دى هىن دا.

	پیچانا ماتوری سٽ رہواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
کریاری	دیتنہ کا گشتی	ماکینہ

پیچانا ماتوری سٽ رہواده

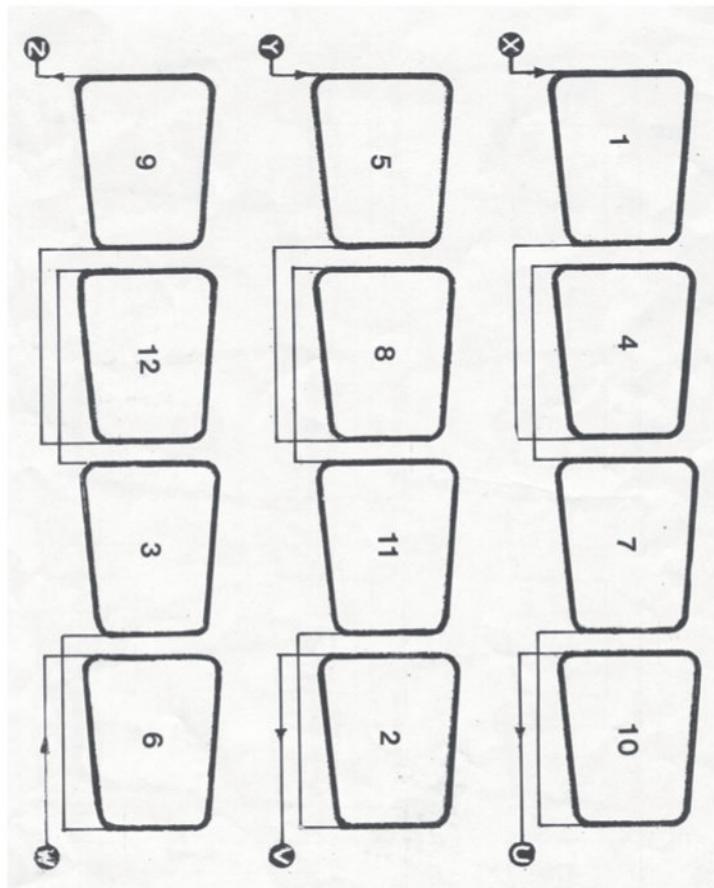
پیکارا گههاندنا گروپین ههر سٽ رہوادان ب شیوه‌یه‌کن ساده (۲) جه‌مسه‌ر دوو کوئمہل بؤ ههر رہواده‌کی لدویف ئیک و کویل یان ب قالبین یه‌کسانن یان ژی ب یین ژیک جودا، بؤ هه‌می پینگاپین پیچانی و هژمارا ژیک جودا یا جوکان.

	پیچانا ماتوری سو رهواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
کرياري	ديتنه کا گشتی	ماکينه

پیچانا دوو چيني

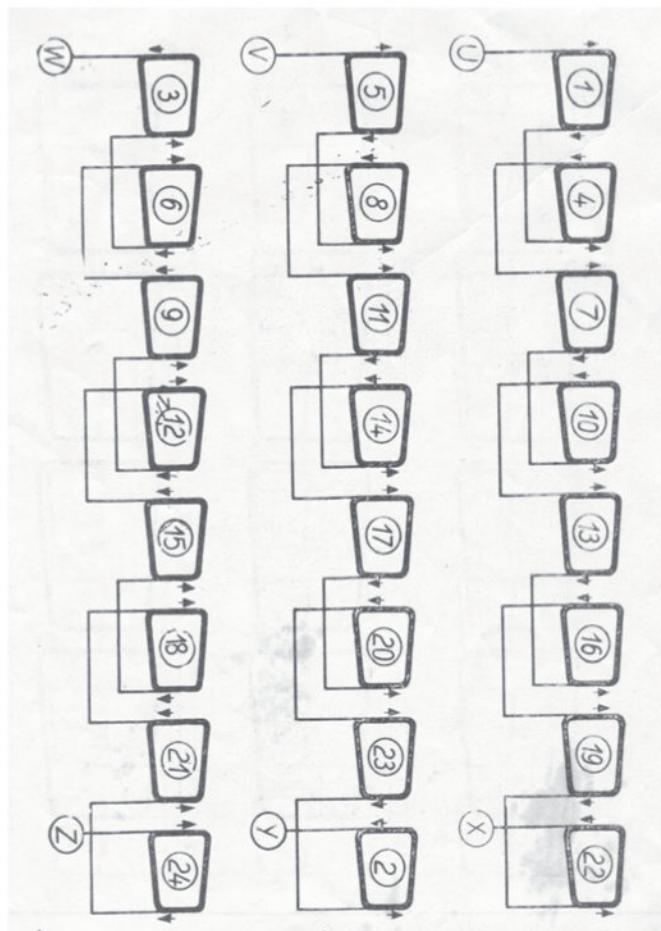
٤ جهه مسهر ، ٤ کوييل بؤ ههر رهواده کي لدويف ڦيڪ کوييل د قالب يه کسانبن يانژي د ڙيڪ جودا بن، بؤ ههمى پيئنگاڻين پيچانى و بؤ هژمارا ڙيڪ جودا يا جوکان.

	پیچانا ماتوری سی رواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
کرياري	ديتنه کا گشتی	ماکينه

ريکارا گه هاندنا گروپين هه ر سی روادان ب شيوه يه کن ساده

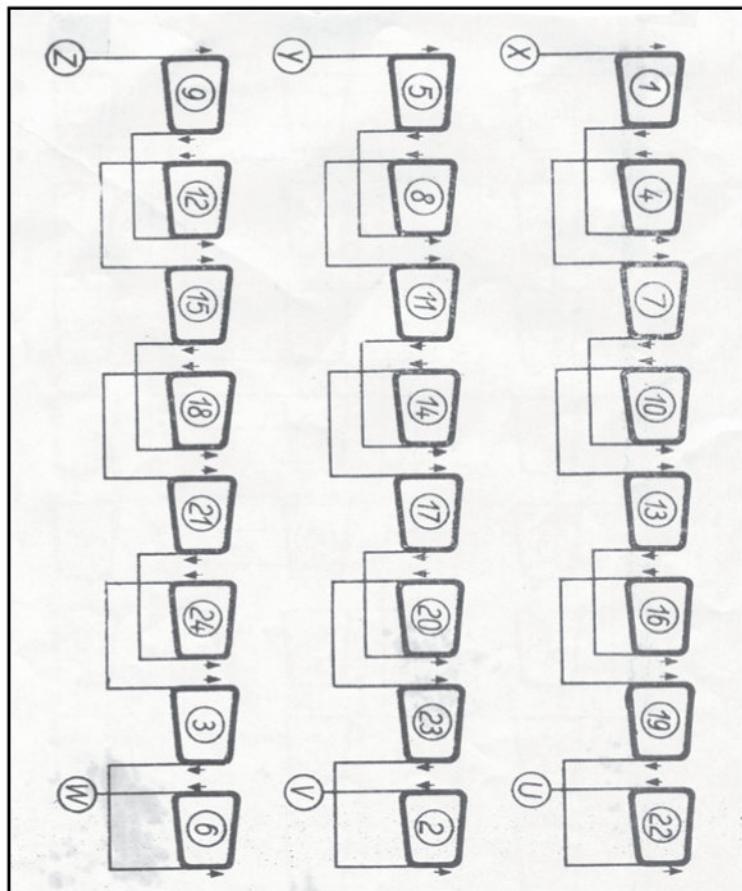
۸ جه مسہر، ۸ کویل بو هه رواده کی لدويش ئېك کویل د قالب يەكسانبن يان د ژېك جودا بن، بو هەمى پىنگاڭيin پىچانى و هئمara ژېك جودا يا جوكان.

	پېچانا ماتۆرى سى رەواده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

پېچانا دوو چىنى

٨ جەمسەر، ٨ كويىل بۇ ھەر رەوادەكى لەدەۋىش ئىك كويىل ب قالبىن يەكسانىن يان يىئن ژىيەك جودا بۇ ھەمى پېنگاڭقىن پېچانى و بۇ ھەزما را ژىيەك جودا يا جوكان.

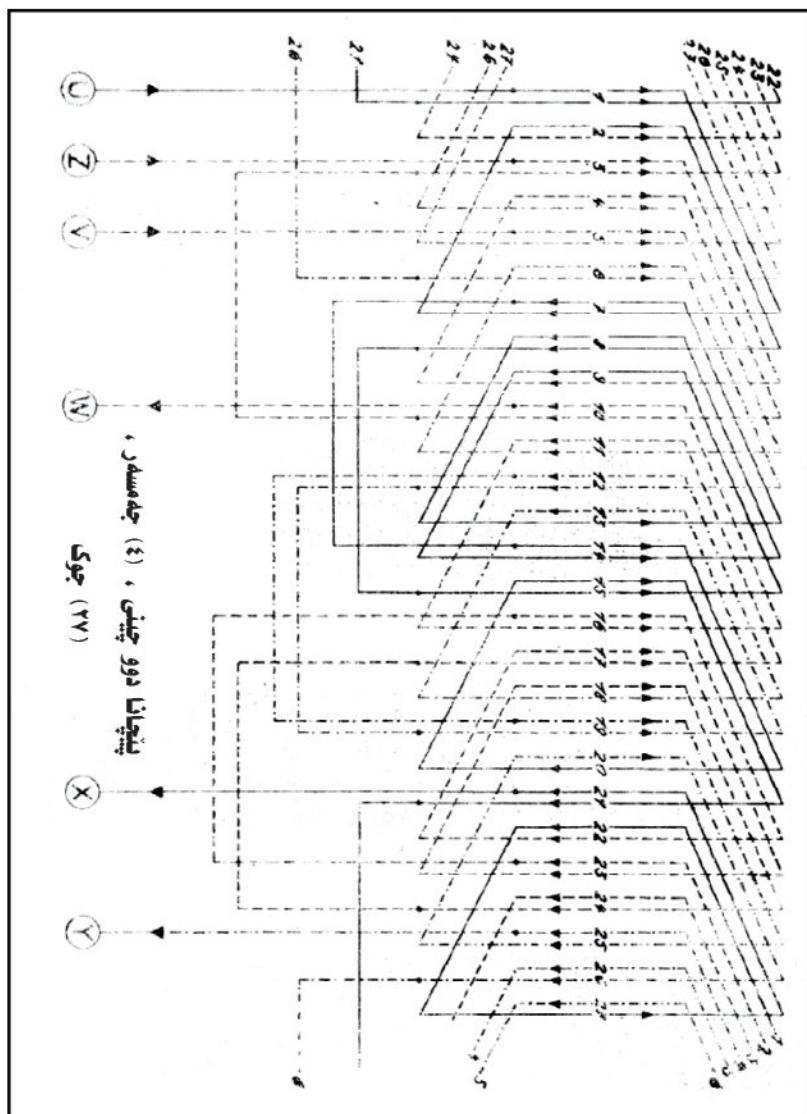

	پېچانا ماتۆرى سى رهوا ده (لف محرك ثلاثة أطوار)	
كىريارى	دىتنەكا گشتى	ماكينە

- چەوانىا گەهاندىن يىين گرۇپىن جەمسەران ل سەر بىنەمايىن چۈونا زۇور يا تەزۈسى د گرۇپى ئىكىن دا ب ئاراستەكى پىچەوانەي چۈونا زۇورا وى د كويلىن گرۇپى دووئى دا و ھوسا .....
- گەهاندىن تىلىن نەرم و گورزەكىدا ھەردۇو روپىن كويلان (بندجە جبهتى الملفات).
- ئەنجامدانا پېشکىنىيەن دەستپېيىكى (اجراء الاختبارات الاولية).
- شاراندىن و وەرنىشكىن و ھشكىن.
- پاقىزىكىدا جوكان و لەشى ماتۆرى ژ نافدا ژېھەرمايىكىن وەرنىشى زېيدە.
- لېكىدانەقەيا پارچىن ماتۆرى.
- ئەنجامدانا پېشکىنىيەن دوماھىيى و كارپېيدانا ماتۆرى بۇ دەمەكى كىيم د ۋان وېنەيىن د ۋان لەپەرەن دا ھاتىنە چېكىرن پېزانىنىيەن گشتى بۇ گەلەك جۆرىيەن گەهاندىن و بۇ گەلەك جۆرىيەن ماتۆرىيەن سى رەهوا ده ب جوداھيا ھېزمارا جەمسەرا و ھېزمارا جوكىن وان دىيار دكەن.

	پیچانا ماتوری سن دهاده (لف محرك ثلاثة اطوار)	
کریاری	دیننه کا گشتی	ماکینہ

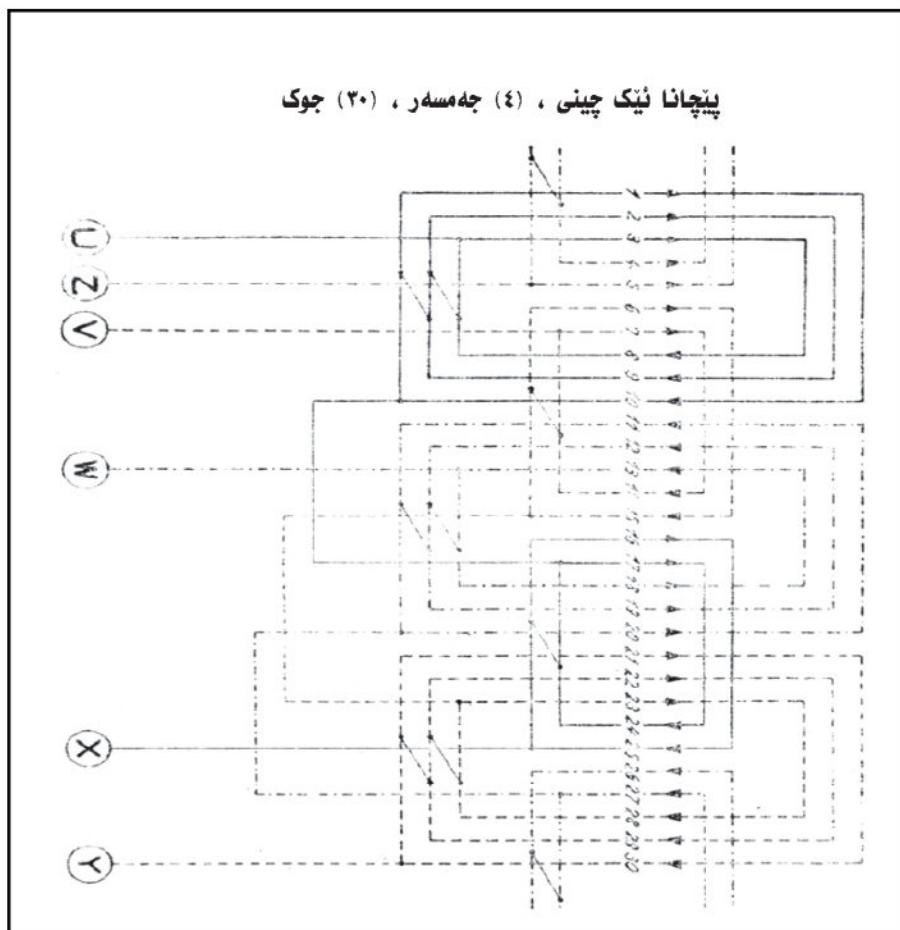
پیچانا ماتوری سن دهاده

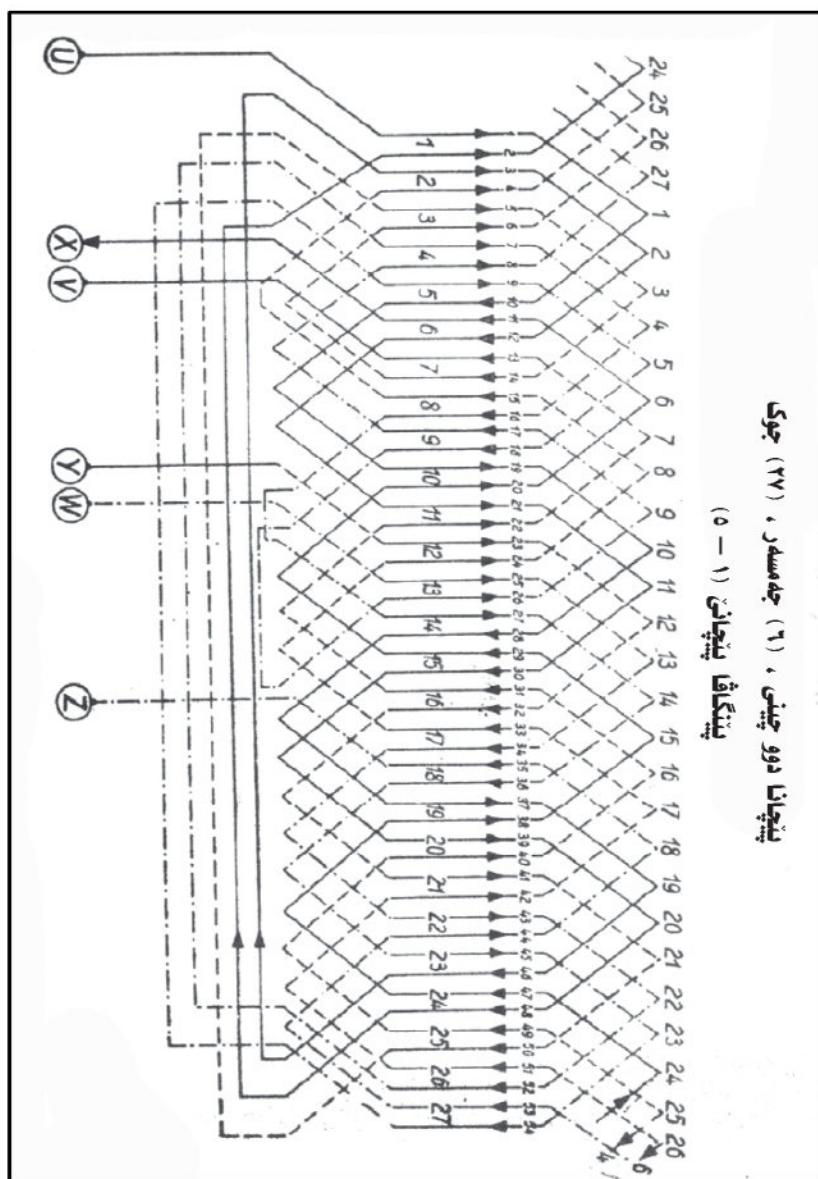
	پیچانا ماتوری سئ دهوا	
کریاری	دیتنہ کا گشتی	ماکینہ

پیچانا ماتوری سئ دهوا

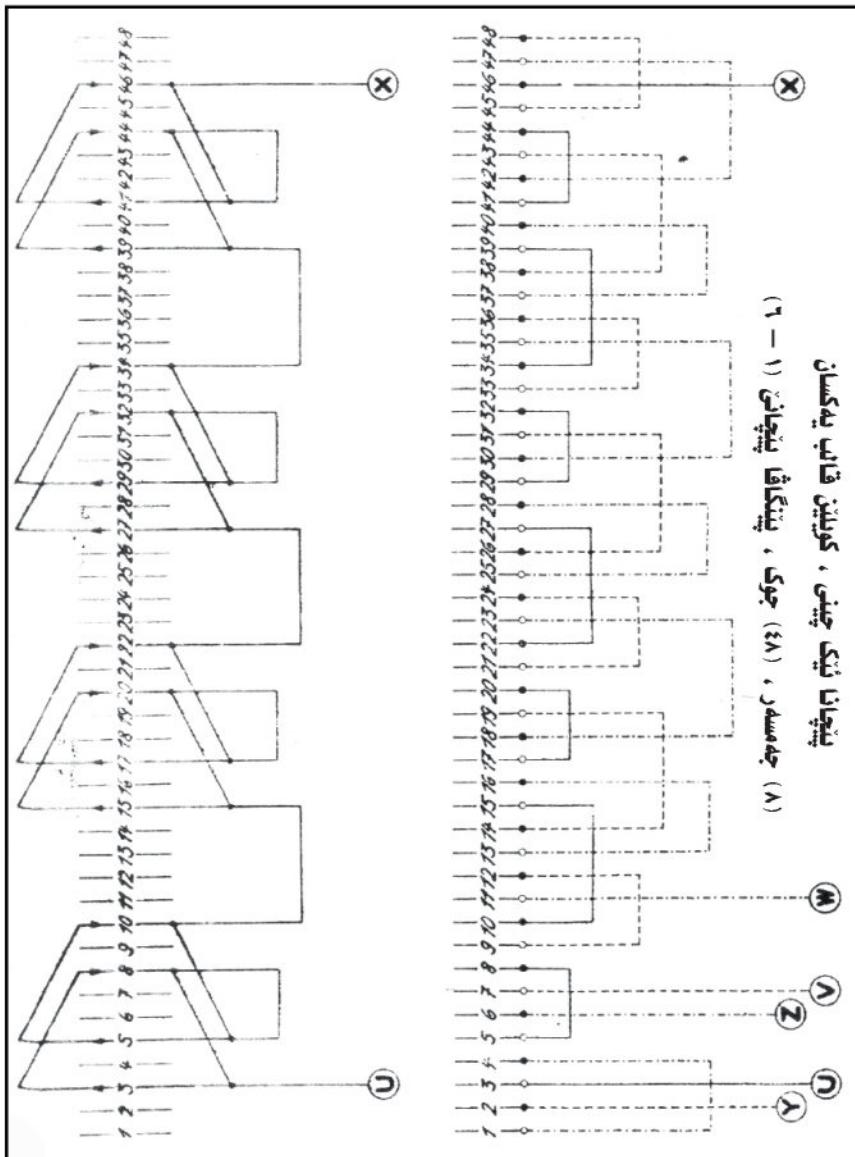
پیچانا ییک چینی ، (۴) جھمسه ، (۳۰) جوک

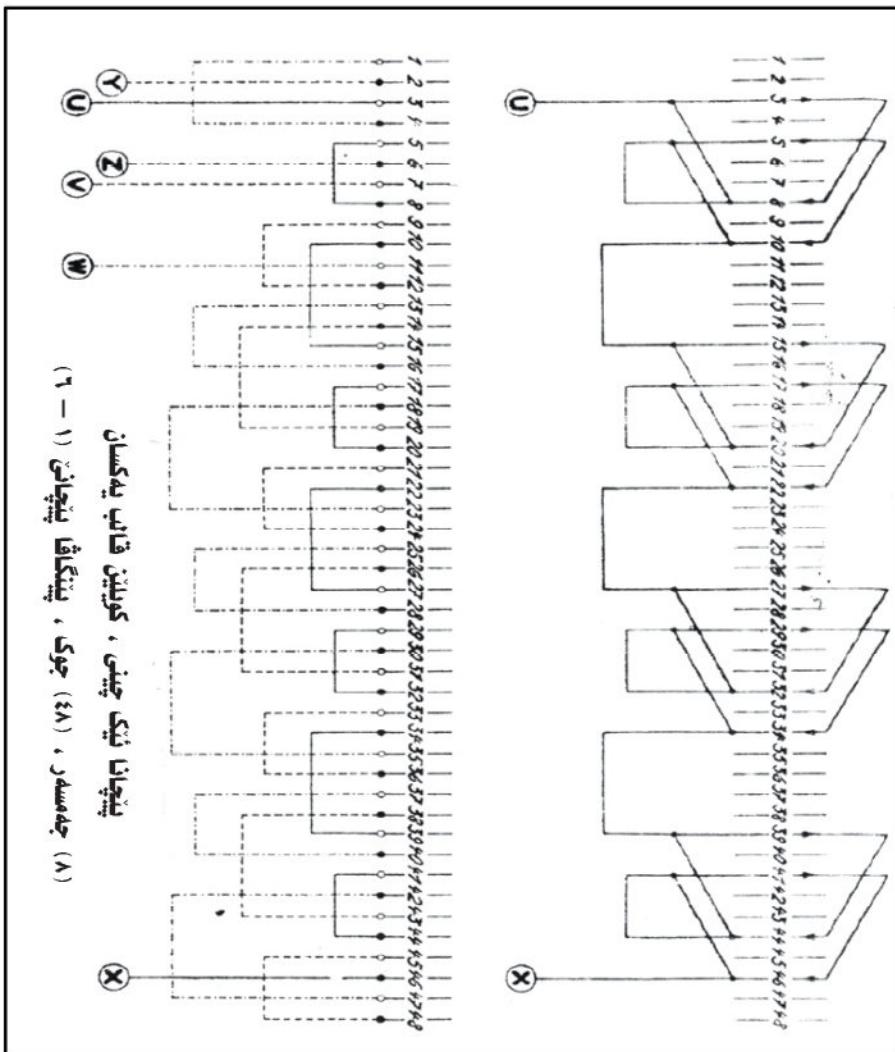
کریاری	پیچانا ماتوری سی ڈفواڈ دینته کا گشتی	ماکینہ
--------	---	--------

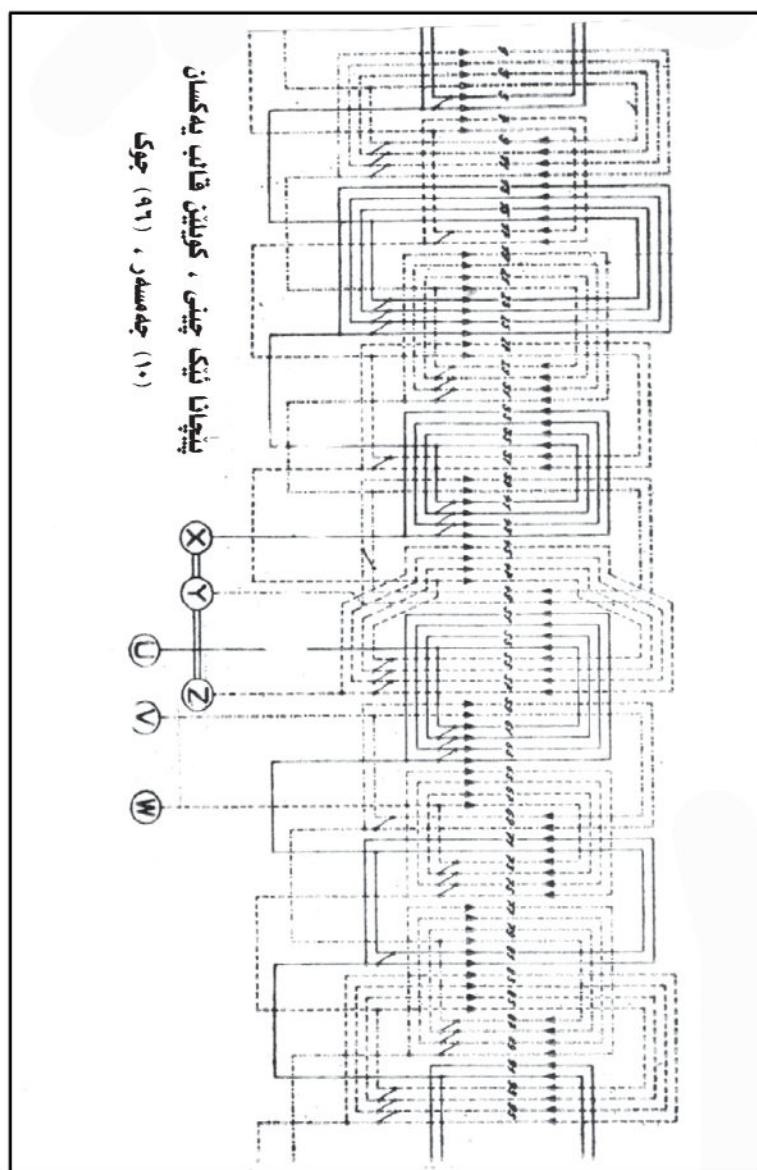
پیچانا ماتوری سی ڈفواڈ		
کریاری	دینته کا گشتی	ماکینہ

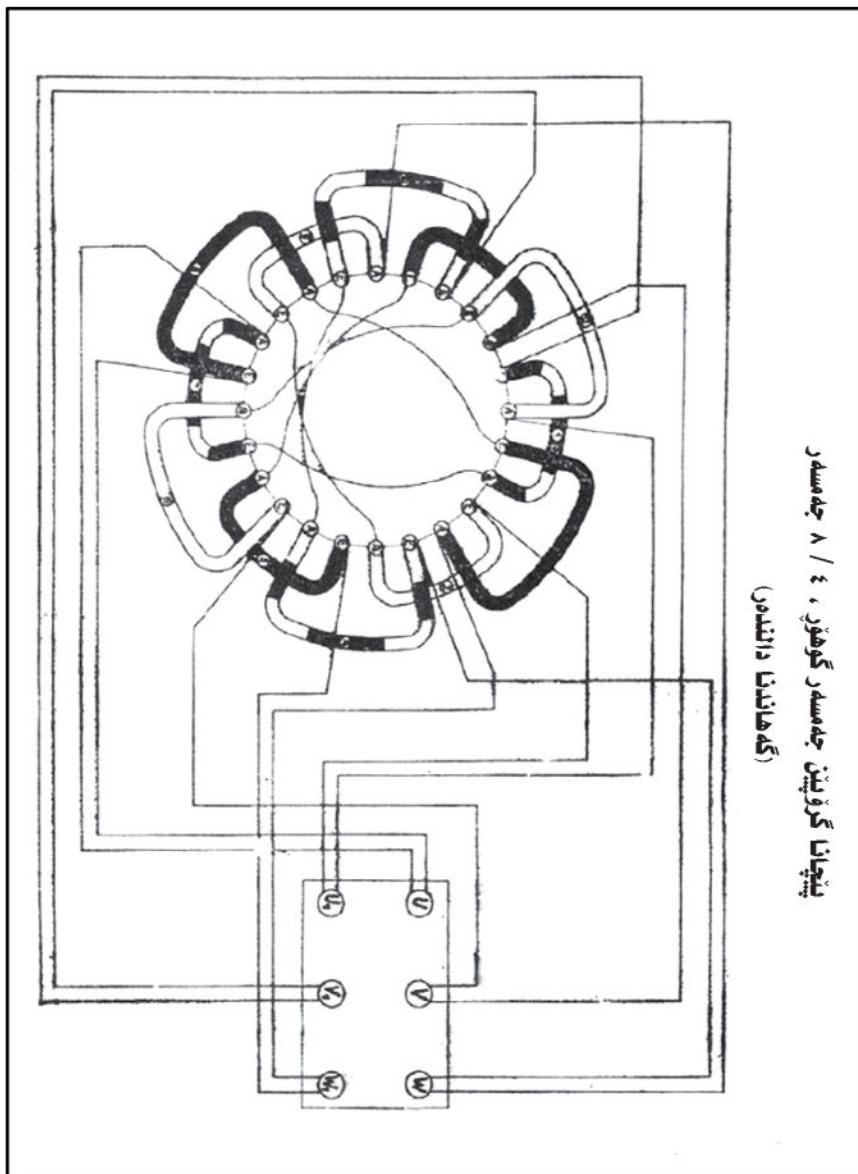
	پچانا ماتوری سو رواده	
کریاری	دیننه کا گشتی	ماکینہ

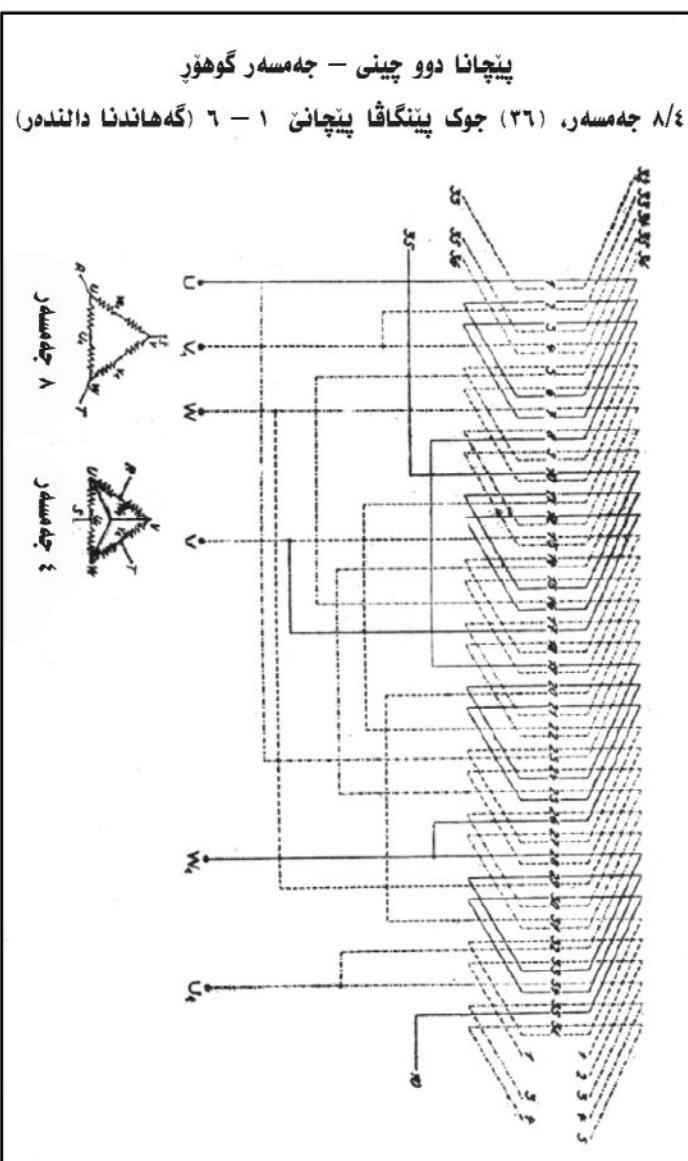
کریاری	پیچانا ماتوری سی ڈفواڈ دیتنه کا گشتی	ماکینہ

	پیچانا ماتوری سی ڈفواڈ	
کریاری	دیننه کا گشتی	ماکینہ

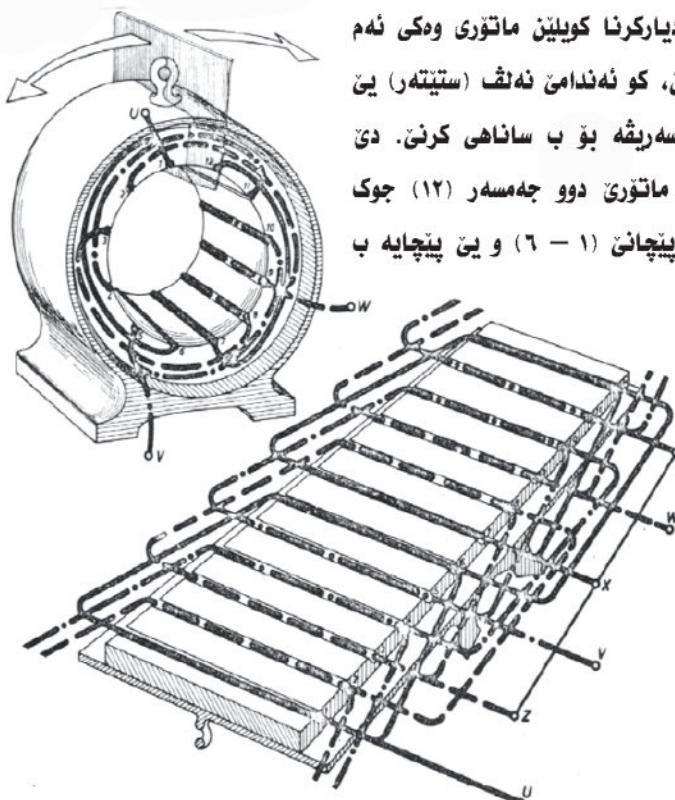

	پیچانا ماتوری سی ڈفواڈ	
کریاری	دیننه کا گشتی	ماکینہ

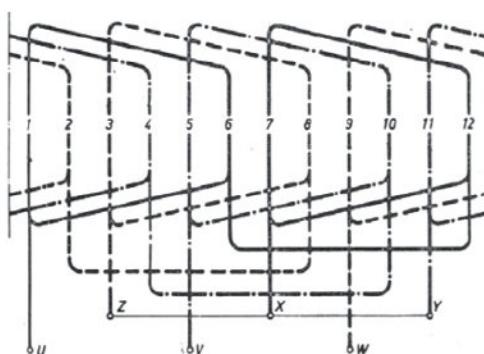

کریاری	پیچانا ماتوری سی ڈوادہ	ماکینه
دیتنه کا گشتی		

بو پتر دیارکرنا کویلین ماتوری وہکی نہم
هزردکهین، کو نہندامن نہلف (ستیته) را یئ
بریه ڙ سهريشه بو ب ساناهی کرنی. دی
بنین کو ماتوری دوو جھمسه (۱۲) جوک
پینگاڻا پیچانی (۱ - ۶) و یئن پیچایه ب
چینه کي.

نہ دیار:
پیچانا ماتوری سی ڈوادہ
۱ (ھسپ).

کویلین ئەندامى بەرھەم ئىنھەر (الأرميجر) Armature

ئەندامى بەرھەم ئىنھەر ژ دوو پشكان پىك دھېتىت:-

أ- جوك (Slats) و ئەۋىن كويلىن تىلە بازنهىي يان يىن لاكىشەمى لدويف جۆرى ب كار دھېت تىدا دھېنە دانان.

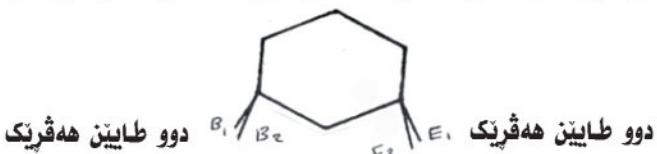
ب- ئەندامى كۆمكەر (الكوميتىتر) (Comutatar) دوستپىك و دوماهىيەن كويلان ب پارچىن سفرى يىن ويقە دھېنە گىردىان و بىرىكىن تايىھەت و دى پاشى هيته رووننكرن.

ھۇزما را پارچىن ئەندامى كۆمكەر د ھەڤرېزىن دگەل ھۇزما را جوكان برىيىن ديارگرى، و دى ب فى شىۋى خوارى بن.

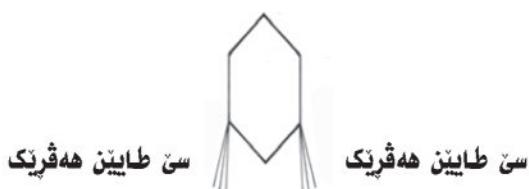
١- ھۇزما را پارچىن كومتىتەرى د يەكسانىن ب ھۇزما را جوكان، ئەگەر كوييل ژ ئىك طا پىك بېيت ($U = 1$) ئانکو ئىك دەستپىك و ئىك دوماهىك ھەبن.

٢- ھۇزما را پارچىن كومتىتەرى (K) دووجارا هندى ھۇزما را جوكان بىت، دى كوييل ژ دوو طاييان پىك هييت ئانکو دوو دەستپىك و دوو دوماهى.

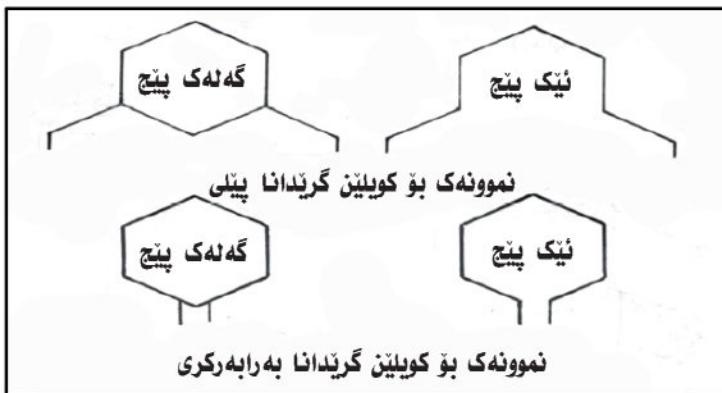

٣- ھۇزما را پارچىن كومتىتەرى سى جارى ھۇزما را جوكان بىت، دى كوييل ژ سى دەستپىك و سى دوماهىيان پىك هييت ودكى ديار د فى شىۋى خوارى دا.

جۆرن پىچان و بهستن

پىچانا ئەندامى زۇرۇك (الأرميجر) دهىتە جوداكرن لدويش جۆرى وى (بەرابەركرى يان پىلى) و ب ئىك چىن يان ب دوو چىن د ئىك جوك دا دهىتە پىچان و ب پىنگاڭا پىچانا تمام يان كورتكرى (Pole Pitch) دهىتە پىچان، پىچانا بەرابەركرى بۇ پەستانا نزم و تەزۈۋىي بىلند دهىتە بكارئىنان، لى يا پىلى بۇ پەستانا بىلند و تەزۈۋىي نزم دهىتە بكارئىنان.

ياسايىن تايىهت ب ماكىنىن تەزۈۋىي نەگوھەرقە:-

- أ- قەدىتنا پىنگاڭا پىچانى د جوكان دا لېھى پىچانا بەرابەركرى:-

$$Y_N = \frac{N}{2P}$$

Y_N = پىنگاڭا پىچانى د جوكان دا.

N = ھىزىملا جوکىن گشتى.

$2P$ = ھىزىملا جەممىسىران.

ب- (قەدىتنا پىنگاڭا گىرىدانى ل سەر پارچىن كومتىتەرى: د ۋى ئاوىي دا دى

پىنگاڭا گىرىدانى ب ژمارە ئىك بۇ لايى راستى يان يىن چەپى بىت) ئانكى:-

$$Y_K = +1$$

$$Y_K = -1$$

يان

Y_K = پىنگاڭا پىچانى لسەر پارچىن ئەندامى كۆمكەر.

	پیچانا ماکینین ته زووی نه گوههور	
کرياري	ديتنه کا گشتى	ماکينه

۲- ا- ۋە دىيتنا پىنگاكا پىچانى بۇ جوكان د ئاوايىن پىچانا پىلى دا:-
و ئەقەمىزى دى شېتى ياسايانا ژمارە ۱ - أ.

$$Y_N = \frac{N}{2P}$$

ب- ۋە دىيتنا پىنگاكا پىچانى بۇ پارچىن كومىتىتەرى د ئاوايىن پىچانا
پىلى دا.

$$Y_K = \frac{K \pm 1}{P}$$

Y_K = پىنگاكا پىچانى بۇ پارچىن كومىتىتەرى.
 K = هژمارا پارچىن كومىتىتەرى.

۱+ = د ئاوايىن گريىدانا كويلان لىسر پارچىن كومىتىتەرى ب شىوهىيەكى
پىچەوانە.

۱- = د ئاوايىن گريىدانا كويلان لىسر پارچىن كومىتىتەرى ب شىوهىيەكى
نەپىچەوانە.

۳- ۋە دىيتنا هژمارا طايىن ھەۋرىيىك يىن ئىك كويىل.

$$U = \frac{K}{N}$$

U = هژمارا طايىن ھەۋرىيىك يىن كويىل.

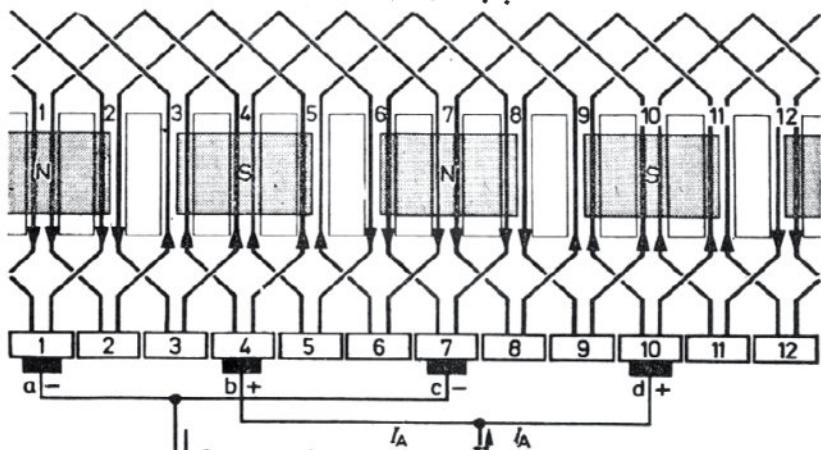
K = هژمارا پارچىن كومىتىتەرى.

N = هژمارا جوکىن گشتى يىن ئەندامى زەپرۆك (ئارمىچەر).

د بەپەرى دھىيت دا دوو جۆرىن پىچانا ئەندامى زەپرۆك بۇ مە ديار
دكەت ئەۋۇزى: پىچانا بەرابەرگرى و پىچانا پىلى.

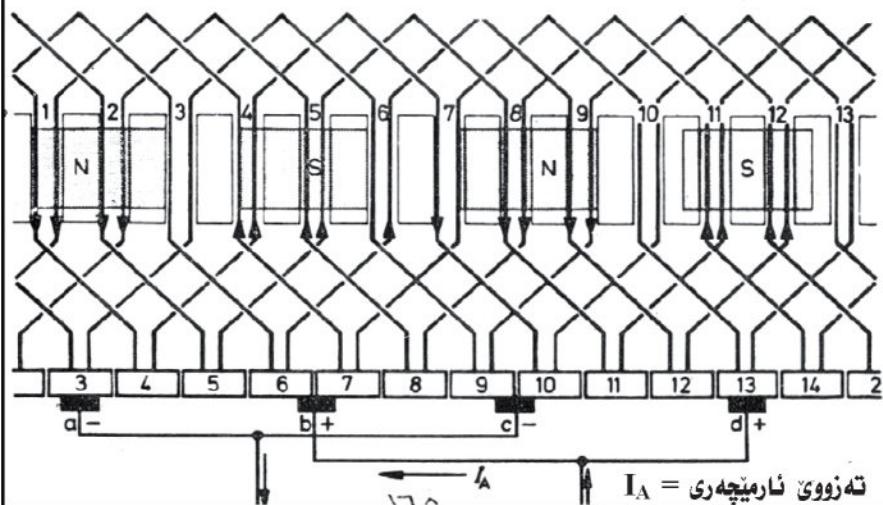

پیچانه به رابه رکری

$$\text{تهزوی نارمیچه ری} = I_A$$

پیچانه پیلی

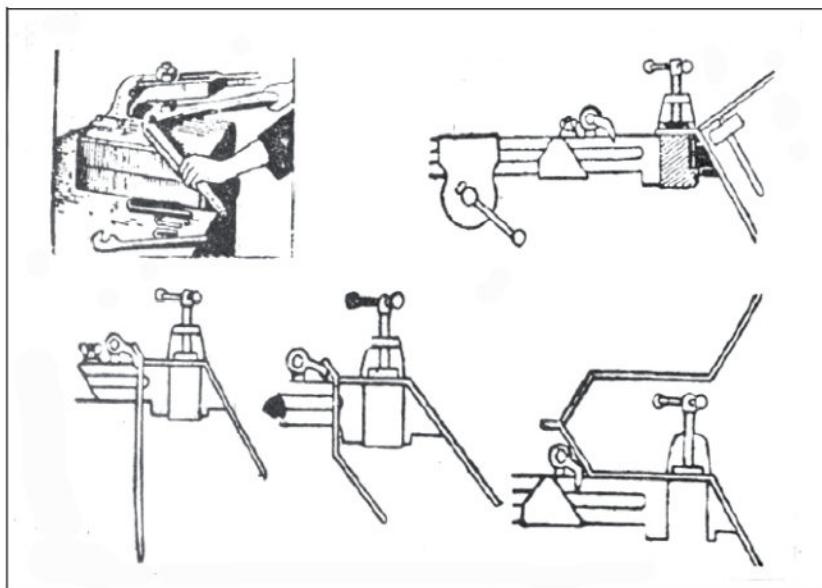

$$\text{تهزوی نارمیچه ری} = I_A$$

	پیچانا ماکینین تهزووی نهگوهو	
کرياري	ديتنهكا گشتى	ماكينه

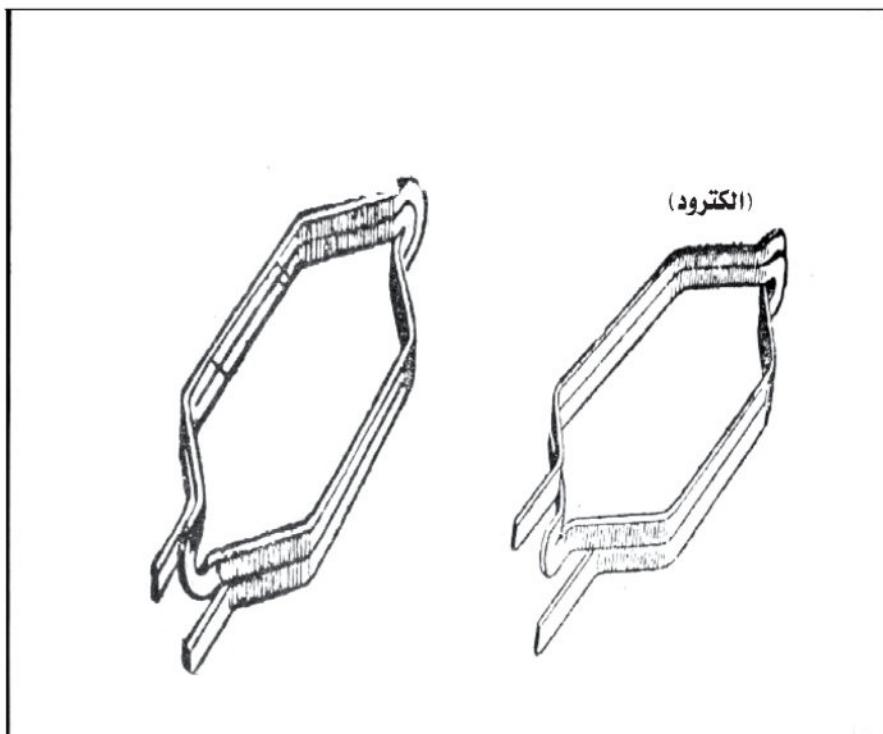
پیچانا ئەندامى زقروك يا ماتورى خويي يىن ترومبيلى (سلف)

ئى باپتى دى د چارچوقۇن پیچانا ماکینىن تهزووی نهگوهو ردا ورگرىن، ئەندامى زقروك يىن ماتورى خويي (سلف) دھىيتكە دانان وەك كريارەكا تايىبەت، و تىللىك وى ژ شفشىن سفرى يىن بىرگە چوار گوشە پىك دەھىن، پیچانا وان بىدەستى دشياندا نىنە هەر وەكى د ئاوايى ئەندامى زقروك يىن دىنەمۆيىن ترومبيلى دا يان هەر ئىكى ژ ماتوران يان دىنەمۆيىن ئاسايى دا چونكى ھروھكى بەرى نەكە مە گوتى پىدىقى ب راکىشانى تهزوویەكى گەلەك بلند ھەيە داكو زەبرەكى زقريينا دەستپېيىكى يىن گەلەك بەيىز ھەبىت. كريارا پیچانا وان شفشانى بەاريكاريا ئالاقين تايىبەت بۇ چەماندىنى دھىيتكە كرن، ئەف شىۋىين ل خوارى وى چەندى ديار دەكەن.

	پیچانا ماکینین ته زووی نه گوهه‌ر	
کرياري	ديتنه‌كا گشتى	ماکينه

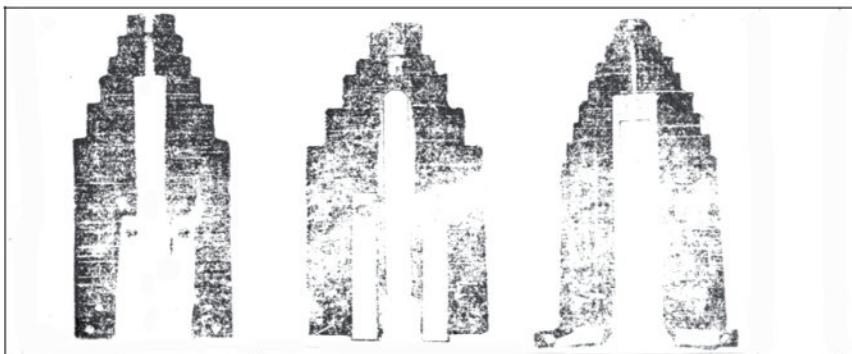
پشتى هيڭى دى كويلىن بەرهەف و دروست بىدەست مەفھە هيڭى و دى د جوكىن ئەندامى زۇرۇك دا هيئە دانان و پاشى دى ب ئەندامى كۆمكەرەقە هيئە قەپەكىن (لەحىم كىن) ب ھارىكارىيا جەمسەرىيەن تايىبەت يېن قەپەكىنى (الكترون) وەكى د ۋان شىۋىيەن خوارى دا.

	ئوتىيى كارهبايى	
كىريارى	ديتنەكا گشتى	ئاميرى ناقمالى

ئوتىيى كارهبايى:-

ئوتىيى كارهبايى پىيك دهيت ۋ بەرگرىن گەرمى يېن راڭقاشاتى دناقېبەرا دوو پارچىن كانزايى دا، گەرماتى تىدا چىدېتىت (ئەف شىۋىين لخوارى بەرگرىن گەرمى يېن ژىك جودا و تايىبەت ب ئوتىيى كارهبايى ۋە ديار دكەت):

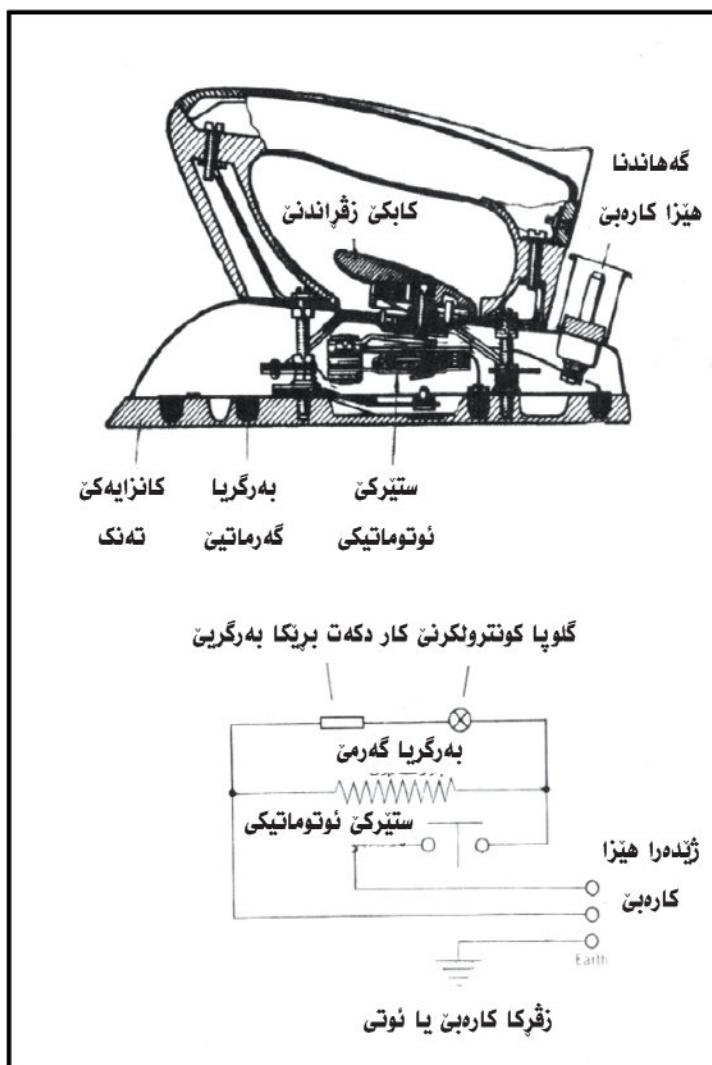

كابكى زۇرۇك ئەھۋى ل ژىر دەستكى ئوتى، كارى ستىرەكىندا پلا گەرماتىيا پىدۇنى دكەت. و ل سەر كابكى زۇرۇك نافىئىن گەلەك جۆرەن پەروكان ئەھۋىن پىدۇنى بۇ ئوتى كرنى هەنە داكو ۋان پلىين گەرماتىيەن پىدۇنى بدەت.

پلا گەرماتىيا پىدۇنى	جۆرەن پەروكى
٨٠ - ٦٠	بەرلۇن / نايلىون
١٠٥ - ٨٠	ئارمۇشىنى كارۋانى
١٣٠ - ١٠٥	ئارمۇش
١٧٥ - ١٣٠	ھەر
٢٢٠ - ١٧٥	پەمبى

ئوتىيى كارهېنى:

و بۇ جەگىركرنا پلا گەرماتىيا پېيدىقى، جووت كانزا (معدن ثنائى) بكارى
بىرىنا تەزووپىي كارهېنى ب شىوه يەكى ئوتوماتىكى رادبىت وەكى د قى
وېنى روونكرنى دا يى ئوتى.

جلک شو:

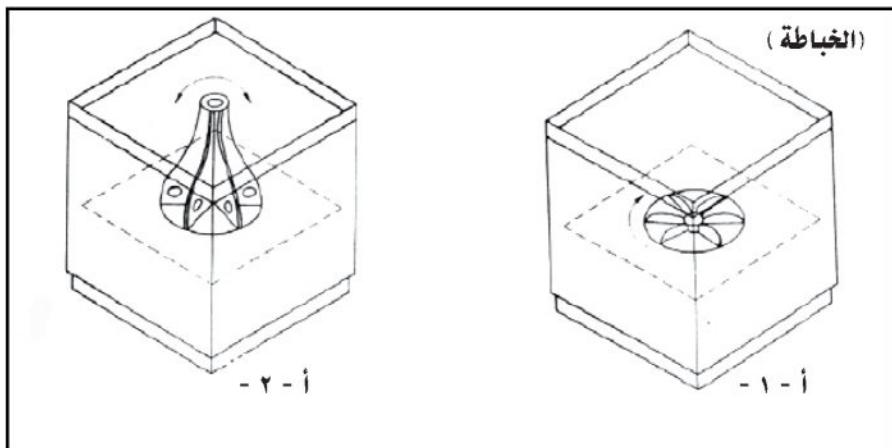
ماکینیئن شویشنی گرنگیه کا تایبہت يا ههی د چارچوڤن ئامیرین نافمالی دا و ئهوزی کیمکرنا و هستیانی و جلکا باشتى ژ دهستى دشوت و ب دهمه کن کیمتر ب زفراپاندا جلکان قریز ژناف دهزيئن چنینی دا ده رده گەفت. ئەقەزى ل سەر گەلهك شیوان (سیستەمان) چىدېت، و ب پىكا كارهبايى و مىكانىكى و ئەف جورىن لخوارى پىرىن جورىن بكار دھىن د ئىانا پۆزانەدانه:-

أ- جلک شوا حەوزى.

ب- جلک شوا لولەكدار.

أ- د جلک شوا حەوزى دا پىدەفيه جلک د جەن شویشنى دا مەلهقانىيا بکەن ئەوزى ب دوو شیوانە.

أ- ١: جلک شوا پەردارا تىكەل كەر:- (الفالات ذات الاجنحة الخبطة)

وەکى د وىنەي دا دېيىنин، پەردارەکا موکم جلکان د حەوزى دا راست چەپ د لقىنيت. دەمى شویشنى دنابەهرا (٥ - ١٥) خولەكان دايى پاشى گەرمکرنا ئاقى.

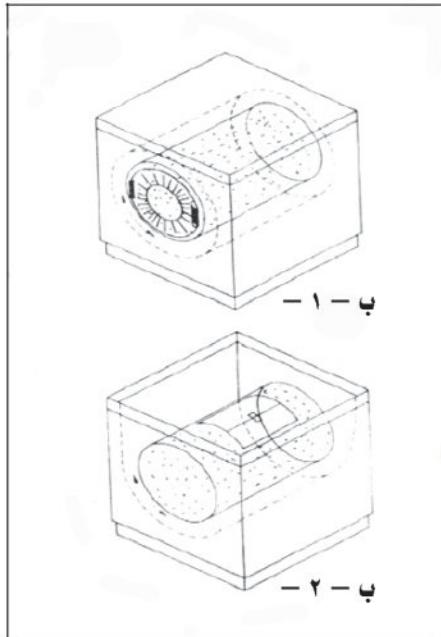
	جلک شو	
کریاری	وانهیه کا کریاری	ئامیری ناقمالی

أ- ٢: جلک شوا کابکى تەودرى يىن زقۇوك (الفسالة ذات القرص المحوري الدوار) پىك دھىت ژ كابكەكى تەودرى يىن بچويك كۆ ب ئىك ئاراسته و بلەزاتىيەكا بلند دزفريت و چىدبيت بىرەخەكىقە بىت يانزى ب بنيقە بىت و ژ ئەنجامى زقۇينا بلەز دى لقىنهكا بەيىز بۇ شلەيا پاۋىزكەر چىبىت.

ب- جلک شوا لولەكدار:- پىك دھىت ژ حەوزەكا لولەكى كۆ دزفريت و جلکا بلندكەت ژ ئەنجامى لەزاتىيا بلند (تىرانەكرنا ھىزا ھەف چەقى) و دى مەلەفانىا كەن د ماددى شويشتنى دا. دەملى شويشتنى دنابېهرا (٢٠ - ٦٠) خولەكاندaiيە دگەل دەمى كىيمىرنى ئافى. و ب دوو جۆرانە:-

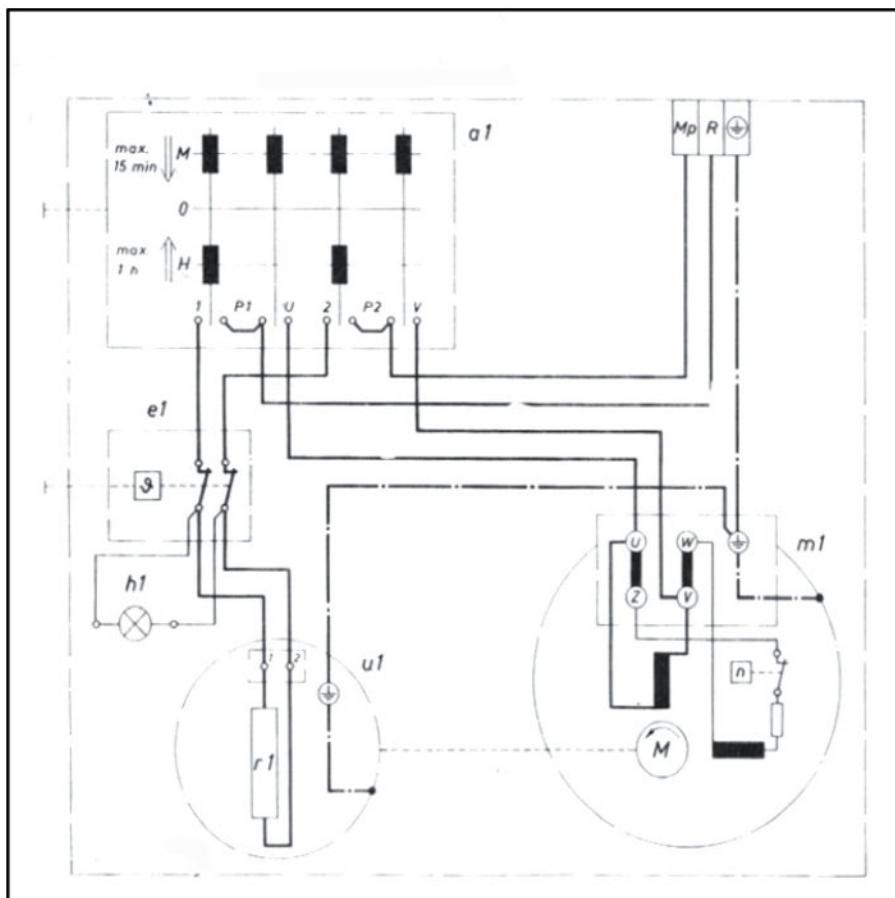
ب.١- ياددرگەھ بىرەخىقە.

ب.٢- ياددرگەھ ب بانىقە.

	جلک شو	
کریاری	وانهیه کا کریاری	ئامیری ناقمالی

و ئەف گەھاندنا روونکەر جلک شوا پەردارا تىكەلکەر دگەل بىرەن
دەمدانى (قاطع التوقىت) و ئاميرى ستيىرەكىرنا گەرماتىيى (ثرموستات)
ديار دكەت.

زقۇوكا كارەبايى يا جلک شوى

	جلک شو	
کریاری	وانهیه کا کریاری	ئامیرقى ناقمالى

ئاميرقىن بكاردهتىن (الأجهزة المستعملة):

a_1 = برەرى سەرەكى بۇ ماتۆرى و گەرمەرى.

m_1 = ماتۆر.

u_1 = حەوزا شويشتىنى.

e_1 = ئاميرقى ستىرەكىندا پلا گەرماتىي.

r_1 = بەرگریا گەرمى (گەرمەر).

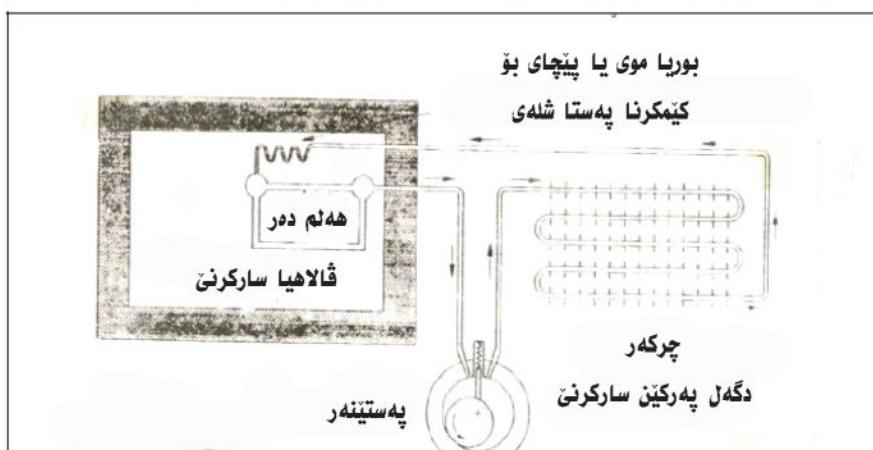
h_1 = گلۇپا كونترولكرنى يا ثرمومستاتى.

ماتۆر ب ئىك ئاراستە دزفريت، لى پىچەوانەكىندا تىكەلكەرى ب
شىوهىهەكى مىكانىكى يە.

بەفرگرا کارهبايى

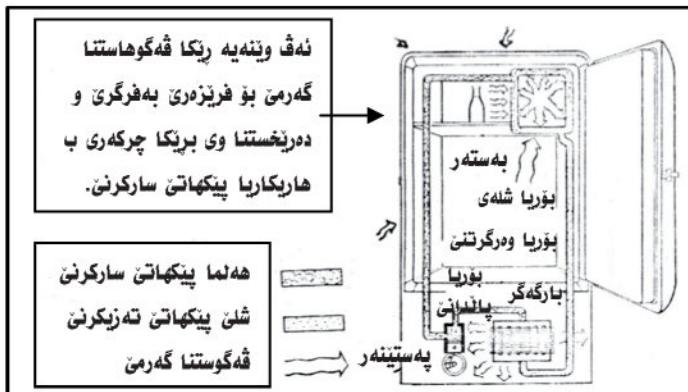
بەفرگرا کارهبايى پىك دهيت ۋ عومبارەكا (خزان) نەگەھىنەرگرى بۇ دەربازنەبۇونا گەرماتىيى بۇ ۋنادىدا، كو لىسەر شىۋى دولاپەكى يە و دهيتە سارگرن ب ھارىكاريا ماكىنهكا سارگرنى و بەفرگرا کارهبايى ب سادەتلىن شىۋى خۇ ۋ ۋان پارچىن سەرەكى پىك دهيت.

- ١- پەستىنەر ڙ جۆرى گرتى (ماتۆر).
- ٢- چىكەر، ب ھەواى دهيتە سارگرن (مکثف يېرىد بالھوا).
- ٣- بەستى چىكەر (مجمد) فريزەر.
- ٤- بورىيىن موى (أنبوب شعرية).
- ٥- ھندەك بورى دنافىبەرا ۋان پارچان دا، د نىيەكاكا واندا پىكاهتنى سارگرنى دنافدا دچىت.
- ٦- ئاميرى ستىرەكرنا گەرماتىيى (جهاز تنظيم الحرارة أو ثرموموستات).

پەستىنەر دلى زىرۇقا تەزىكىرنى يَا تايىبەت يىن بەفرگرا کارهبايى يە، و د نىيەكاكا وى دا زەيتەكاكا تايىبەت ھەيە كو بئىك جارى ناهىتە گوھەرین پەستىنەر كاردىكەت بۇ لقاندىن تىكەلى تەزىكىرنى دناف پارچىن جودا جودادا، و بەفر چىكەرى دا (فريزەر) شلهىيىن پىكاهتنى سارگرنى ئەويىن دناف بورىيىن وى دا دېيىتە ھەلم. وچىكەر كارى سارگرن ھەلما پىكاهتنى سارگرنى دكەت، كو جارەكاكا دى دېيىتە شله دناف بورىيىن وى دا، لى بورىيىن موى رادىن ب ستىرەكرنا چەندىيا شلى پىكاهتنى سارگرنى ئەويىن دېيىتە دناف فريزەرى دا.

پىكھاتى ساركىنى: پىك دهىت ژ شلهىيەكى كو پلهىيەكى گەرماتىيا نزم يا هەى و باراپتى جارا جۆرى (فرييون ۱۲) بكاردھىت و د پلا گەرماتىيا ۳۰° سەدىدا ل ژىر سفرى (-۳۰°) دكەلىت نەوزى د پەستانا ھەواي يا ئاسايىي دا. پارچىن سەر ب زۇركا ساركىنى فە كاردىكەن ب قى شىۋى خوارى.

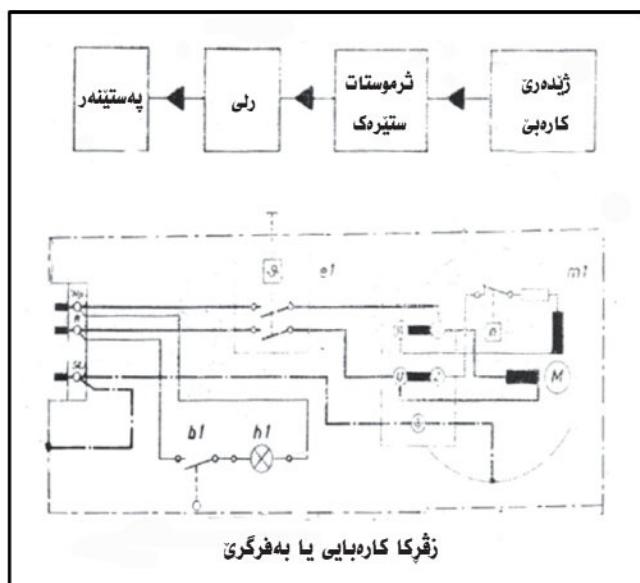
پەستىنەر ھەلما پىكھاتى ساركىنى بېرىكىا بورىا راکىشانى ژ فەریزەرى رادكىيىشىت پاشى د گىشىتىت و پالدىدته ناف بورىا دەرىخىستىن بۇ چىركەرى و دناش بورىيىن چىركەرى دا ئەف ھەلما گڭاشتى و گەرم دەيتە چىركەن و دى بىتە شله و ب ھارىكاريا پەستىنەرى دى ھەيتە پالدان بۇ ناف بورىا شلهىا موى داكو بچىتە دناش فەریزەرى دا و ل وېرى دى بىتە ھەلم و ئەف كىريارە دى ھەيتە دووبارە كرن.

- زۇركا كارەبى:

پەستىنەرى بەفرگەرى (ماتۆر) ژ دوو جۇرىن كويلان پىك دهىت (كويلىن دەستپېيىكىنى و كويلىن لەپىنى) ئانکو سى لايىن دووماهيان بۇ گەھاندىن كويلىن ماتۆرى بەززووپىن وزە پىيدانى قە دى بەدەست مە دكەقەن.

و رىلەيەك ھەيە ب نىزىكى پەستىنەرى يان ب لەشىن ويقە كارى گەھاندىن و جوداكرنا كويلىن دەستپېيىكىنى ژ تەززووپىن وزە پىيدانى دكەت و بۇ پاراستنا ماتۆرى پەستىنەر ژ زىددەبۇونا تەززووپىن بارى ھندەك جۇرىن رىلەيەن بكار دەھين كو دېيىزنى بىرەرى پاراستنا ميكانيكى، د ھندەك جۇران دا ئەف بىرەرە يىن ژرەلەي جودايمە و ل سەر لەشىن پەستىنەرى دەيتە دانان، ھەروەسا دگەل ھندەك رىلەيەن د ھندەك جۇرىن بەفرگەن دا بارگەگەدك (كەپەسيتۈر) دەيتە گەھاندىن داكو كويلىن دەستپېيىكىنى بەرگەريا زېبرى زۇركىنا دەستپېيىكىنى يا پەستىنەرى بىھن، ھەروەسا د بەفرگەرى دا ئامىرەكى ستىرەكىنا

پلین گهرماتیئن (ثرموستات) ههیه کارئ کیمکرنا گهرماتیا گونجای دناف بهفرگرئ دا دکهت ئهزوژی ب کارپیدان و قهمراندنا پهستینهه ری و هوسا دوماهیا بوریا ب ئامیرئ ستیرهه کرنا پلین گهرماتیئن ب دیوارئ فریزهه ری یئ ژ دهرفه دهیته گریدان هیلکاری دیارکهه ری ساده چوونا تهزووی بؤ پهستینهه ری دیار دکهت ودکی ل خوارئ:-

ئامیرئن بکاردھین:-

$$e_1 = \text{ثرموستات}$$

$$M_1 = \text{ماتۆر}$$

$$b_1 = \text{سویچ بؤ فەکرن و گرتنا دهرگەھى}$$

$$H_1 = \text{گلوپا ژنافدا}$$

دئ بىنин كو نهزوويني کارهه بین ژ ژنیدهه بؤ ثرموموستاتى دچىت و دەمن خالىن گەهاندنا ثرموموستاتى پېكىفه د گەهاندى بىن ژ ئەنجامى بلندبۇونا پلا گهرماتيئن دناف بهفرگرئ دا كو تهزوو دگەھىتە رېلەي ئەۋى ب گەهاندنا تهزوويني کارهه بؤ هەر ئىكى ژ كويلىن دەستپېكىنى و يىن زقرينى يىن تايىبەت ب پهستينهريقە رادبىت و دەمن لەزاتيا ماتۆرى دگەھىتە لەزاتيا خۆيا ئاسايى، دئ رېلەي تهزووى ژ كويلىن دەستپېكىنى بېيت و دئ پهستينهر بەردەوام بىت د زقرينى دا، ئەگەر پلا گهرماتيئن دناف بهفرگرئ دا كىيم بىو و گەھشته پلا گهرماتيئا پېيدىھى دئ (ثرموستات) زقرا کارهه بىي يا وزە پېيدانى بېيت و د ئەنجامدا دئ ماتۆر راوهستىت.

ئەف خشتى خوارى جۆر و تىكچوون و هۆکار و رېكىن جارهسەركرنى نىشان ددهت

تىكچوون	ھۇ	ريكا چارهسەركرنى
<p>- يەكا ساركرنى كار نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر دەست بىزقىرىنى نەكەت.</p>	<p>- تەزوو ناگەھىتە ماتۆرى پەستىئەر.</p>	<p>- پشتىئەر پەستىئەر نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر نەكەت.</p> <p>- پەستىئەر نەكەت.</p>
<p>- فیوزىن تايىبەت ب زەرقەكە كارەبى يا بەفرگەرچە پەشكىنىنى بۇ بکە (ھەروەسا هوپى سوتنا ويژى بىزانە).</p> <p>- بشىۋەھەكى راستەخۇ تەزووھەكى دەرەكى بگەھىتە ماتۆرى، ئەگەر كاركەر واتە تىكچوون ژ زىدەرە كارەبى بەفرگەرچە يان ڈى د ستىرەكى گەرماتىيى دايە (ثرموستات).</p> <p>- پەشكىنلەنەن تەرمومەتلىكى شورتەكى ل سەر سەرپىن وى چىكە.</p> <p>- ئەو تىلىن بىرلىق فە يان پەستىئەرە پەشكىنىنى بۇ بکە كاجا نەحەليانە يان ڈىنەقەتىيانە ھەروەسا سەرپىن تىلا دەقىن جەپىن وانقە دەمۈكىم بن.</p>	<p>- قەتىان د كويلى لەپەشىن يى ماتۆرى دابىت.</p>	<p>- پېندىقىيە ب ئىككى نوى بھىتە گوھۇرىن و پاشى دووبارە يەكا ساركرنى بھىتە پەشكىنلەنەن.</p>
<p>- بىرەرى پاراستنلى دىرى زىدەبۇونا تەزووھەكى يى تىكچوونى وفەكىرى بىت.</p>	<p>- قەتىان د كويلى لەپەشىن يى ماتۆرى دابىت.</p>	<p>- قەتىان د كويلى لەپەشىن يى ماتۆرى دابىت.</p>

ریکا چاره سه رکرنی	هو	تیکچوون
<p>- دهمى يەكەيا سارکرنى ياسەلامەت بىت. پەستان دگەھىتە بەفرگرى بېيغە و تىلىن مالى پشكنىنى بۇ بکە كو پىدەئىھە پېقەرەن وان يى گونجاي بىت. هەروەسا پشتەستبە كو بەفرگر يال جەھەكى سار دانايە يان ژى ھەوا گوھۆرپىنا تىدا ھەى - ئەقەزى پىدەئىھە پەستان دگەھىت دسنتورى (+٪١٠) ژ پەستان ا ل سەر بوردى ناف لىننانى بىت - و پىدەئىھە ئەم خۇل ھىفيا دەمەكى تىرا كرى بىن داكو ھەۋسەنگى د پەستانى دا چىببىت دنابەرا ھەردوو لاپىن زقۇرۇكا سارکرنى يا پەستانا بلند و نزم دا ژېھەرقىن چەندى پىدەئىھە چاھەرى بىن نىزىكى (٦) خولەكان بۇ دووبارەكىندا يەكَا سارکرنى - هەروەسا پىدەئىھە پشتەست بىت ژ هەبوونا لەينەكا تىراڭرى يا ھەۋاى لدور و دناف چر��ەرا يەكَا سارکرنى.</p>	<p>- پەستانا ھىلى يَا نزەمە يان يان بىلندە يان ژى بەفرگر ل جەھەكى گەرم دانايە كو ھەوا گوھۆرپىن تىدا نىنە.</p>	<p>٢- بىرەرى پاراستنى دھىتە جوداکىن د وى دەمىن پشتى ماتۆر دزقۇرت (يەكَا سارکرنى دى) زقۇرت و راوه ستىت د دەمىن كىم دا بۇ ھۆکاري جودا بۇونا بىرەرى.</p>
<p>- رېلمى دى ب ئىكى دى يى نوى ھىتە گوھۆرپىن و دى كارى پشكنىنى بۇ يەكَا سارکرنى ھىتە كرن.</p>	<p>- رېلهىي بى تىكچوو يە</p>	
<p>- تىلىن گەھاندى ب رېلهىقە يان ب لاپىن ماتۆرپىن دەستىئەر يەقە دەھەلىاينە يان دەھەتاينە.</p> <p>- زقۇرۇكا كويلىن دەستپېكىرنى يېن ماتۆرپى يە قەكىرى يە.</p>	<p>- تەزوو ناگەھىتە كويلىن دەستپېكىرنى يېن ماتۆرپى پەستىئەر.</p>	

ریکا چاره‌سەرکرنى	ھو	تىكچوون
<p>- پىلەي بى تىكچوویە و بىنگى نوى دى ھىتە گوهۇرىن و پاشى كارى يەكا ساركرنى دى ھىتە پشكنىن كرن.</p>	<p>- تەزوو بشىوھىيەكى بەرداوم بگەھىتە كويلىن دەستپېكىرنى.</p>	
<p>- دى ب شىوھىيەكى راستەوخۇ و بۇ دەمەكى كىم لايىن ماتۆرى گەھىنيە ژىلدەرەكى تەززوو پەستانان وى (٢٣٠) فۇلت بىت (ئەگەر ماتۆر ل پەستانان فۇلتان كاربىكتە) فۇلتان (ئەگەر ماتۆر ب پەستانان (٢٢٠) فۇلت كاربىكتە. ئەقە ڙى پىدىفيە دەمى قى گەھانلىنى ڙ دوو چىركان پت نەبىت داكو كويلىن ماتۆرى ڙناف نەچىن - ئەگەر ماتۆر زقىرى دى لايىن وى بىتىلىن وى بخۇقە ھىنە گەھاندىن وېشتى هيڭى يەكا ساركرنى دى ھىتە پشكنىن كرن.</p>	<p>- ھەبوونا پىگەرەكى يان ڙەنگى ل سەر ماتۆرى.</p>	
<p>- پلا گەرماتىي يا وي جەن بەفرگەلى د وى دەمى دا يا بلندە يانۋى ب ئەگەر ئ گەلەك جارىن دەرگەھى وى بھىتە فەكىن يان ڙى ب ھۆكاري ھەبوونا گەلەك خارنان پت ڙ پىلەقى د بەفرگەرى دا.</p>	<p>- يەكا ساركرنى شىوھىيەكى رېكخستى كاردكتە.</p>	<p>۳- يەكمىيا ساركرنى بەرداوم كاربىكتە (پلا گەرماتىيا ناف بەفرگەرى يا بلند بىت).</p>
<p>- دى لاستيكا وى ھىتە پشكنىن كرن يان ڙى ئەگەر پىلەقى بولو دى ھىتە گوهۇرىن.</p>	<p>- لاستيكا دەرگەھى بەفرگەرى يا خراب بىت.</p>	

تیکچوون	هو	ریکا چاره‌سه‌رکرنی
	- سوچا گلپا دناف به‌فرگریدا یا سوتی بیت.	- پشت‌استبه کو دوگما گلپییا به‌فرگری دهیته فه‌مرین دهمی گرتنا دهگه‌هی به‌فرگری و کاری قی سوچی دی هیته پشکنین. - بکارئینانا گلپا تا‌فیکرنی بو پشکنینا همیونا دیراندنی.
	- همیونا دیراندنی د زفرکا سارکرنی دا.	
4. یه‌کا سارکرنی ب بـه‌ردہ‌وامی دزفریت (پلا گه‌رماتیی دناف به‌فرگری دا دی گله‌ک یا نزم بیت).	- بوریا تایب‌هت ب ثرموستاتی فه یا ژ جهی خو چووی.	- سه‌ری بوریا ثرموموستاتی دووباره دی ب جهی ویقه لسمه دیواری فریزه‌ری هیته گریدان.
	- شرمومستات بپشکنه ئه‌میش به دهست خستنه‌سه‌ری ئه‌گه‌رهاتوو ماتوو نه‌مومستا دهی بیگورین واته تیکچوون.	- شرمومستات تیکچوون.
5. دنگه‌کی بلند ژ به‌فرگری دهیت.	- بزمارین گریدانی یین ماتووی دسستن	- جهی گریدانا ڦان بزماران دی هیته پشکنین کرن.
	- له‌رزینا بـوـرـیـین سارکرنی یان ڦیکه‌تنا وان بـئـیـکـ وـدوـوـقـهـ یـانـ ژـیـ دـگـهـلـ پـارـچـیـنـ نـیـزـیـکـیـ وـانـ.	- ههون بده ب هشیاری و ئه‌و بـوـرـیـین ڦیـکـ دـکـهـ ڦـانـ یـانـ ڦـپـارـچـیـنـ دـیـ دـکـهـ ڦـانـ دوـیـرـبـکـهـ.
	- پـهـسـتـانـاـ زـفـرـکـاـ سارکرنی یا بلند پـتـهـ ژـیـاـ پـیـدـقـیـ.	- پـیـدـقـیـهـ پـشـتـاستـ بـیـنـ ڙـ لـفـینـهـ کـاـ باـشـ یـاـ هـهـوـایـ دـنـافـ وـلـدـورـ چـرـکـهـرـیـ یـهـکـاـ سـارـکـرـنـیـ دـاـ.
6. پـلاـ گـهـرمـاتـیـاـ فرـیـزـهـرـیـ یـاـ بلـنـدـهـ.	- شرمومستات یـیـ ڙـ ناـفـچـوـوـیـهـ.	- دـیـ پـلاـ گـهـرمـاتـیـیـ دـنـافـ بهـفرـگـرـیـ دـاـ هـیـتـهـ پـیـشـانـ وـدـیـ هـیـتـهـ گـوـهـوـرـیـنـ ئـهـگـهـرـ پـیـدـقـیـ بوـوـ.